

సంపుటి : 73 సంచిక : 47 పుటలు : 52

జాగృతి

కలి 5123 - శ్రీ ప్లవ భార్యపద బహుళ త్రయోదశి

04-10 అక్టోబర్ 2021

వెల : ₹15/-

విశ్వాన్ని కదిలిస్తున్న యాత్ర

భారత్ అభివృద్ధి చెందితే ప్రపంచం అభివృద్ధి చెందుతుంది
అంటూ మోదీ అమెరికాలో ఇచ్చిన పిలుపు పెద్ద సందేశమే

జాగృతి చందాను చెల్లించడానికి పక్కనున్న క్యూఆర్.కోడ్‌ను మీ మొబైల్‌తో స్కాన్ చేయండి. లేదా <http://payit.cc/S18970> అని బ్రౌజర్‌లో టైప్ చేయండి.

73 ఏళ్లుగా వెలువడుతున్న జాతీయ తెలుగు వారపత్రిక

MAHAVEER GROUP OF INSTITUTIONS

(AN ISO 9001-2008 CERTIFIED INSTITUTION)

Estd : 2001

Courses Offered :

B.Tech	ECE EEE CSE IT MECH. CIVIL AERO	PG
M.Tech	DE & CS VLSI PE & ES CSE SE AMS	MBA

Counseling Code : MHVR

MAHAVEER

INSTITUTE OF SCIENCE & TECHNOLOGY

(Approved by AICTE, Affiliated to JNTUH, Hyderabad.)

Email: mist.admissions@gmail.com | website : mist.ac.in

Estd : 2009

Courses Offered :

Polytechnic	DECE DEEE DCME DME DCE
--------------------	--------------------------------

Counseling Code : MHVR

MAHAVEER

Institute of Science & Technology Polytechnic (2nd Shift)

(Approved by AICTE, Affiliated to SBTET Hyderabad.)

Email: mist.admissions@gmail.com | website : mist.ac.in

Estd : 2010

Courses Offered :

B.Tech	ECE EEE CSE MECH.
---------------	-------------------------

Counseling Code : AARM

AAR MAHAVEER ENGINEERING COLLEGE

(Approved by AICTE, Affiliated to JNTUH, Hyderabad.)

Email: aarm.admissions@gmail.com | website : aarm.ac.in

Estd : 2014

Courses Offered :

B.Com	Computers & General	B.Sc	MSCs
--------------	---------------------	-------------	-------------

MAHAVEER DEGREE COLLEGE

For Arts, Commerce & Science

(Approved by Telangana Govt. - Affiliated to Osmania University)

Email: mdc.admissions@gmail.com | website : mahaveerdegreecollege.com

Sponsored by **MAHAVEER EDUCATIONAL SOCIETY**

FOR NRI / MANAGEMENT SEATS

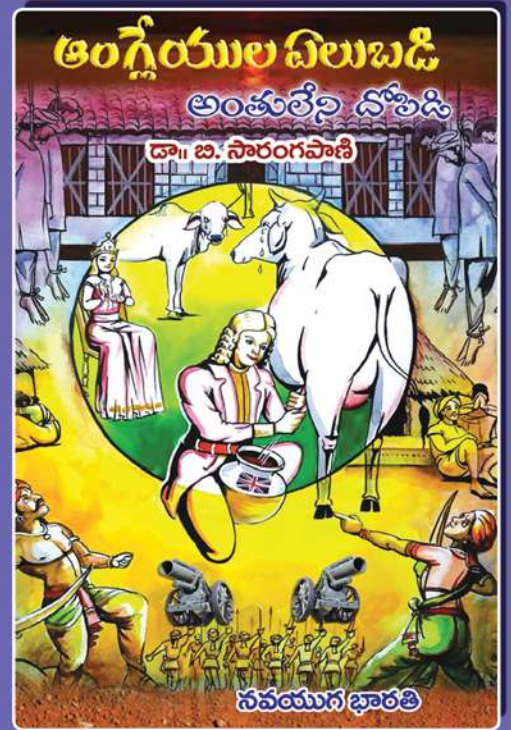
Ph: 040-29880079, 29880086, 29880089, 29880081, 29880087

Cell : 9542001907, 9849944411

Vyasapuri, Bandlaguda, Post : Keshavgiri, Hyderabad - 500 005.

మనదేశ చరిత్రలో కీలకమైనభాగం అందుబాటులోకి వస్తున్నది

- ❖ 15వ శతాబ్దంలో హిందూదేశానికి సముద్రమార్గం కనుగొనటం యూరోపియన్లకు ఎందుకు అవసరమైంది? దానికి ప్రేరేపించిన క్రైస్తవమతాధిపతులు ఏమి చెప్పారు?
- ❖ హిందూ దేశంలో ఆధిపత్యానికి పోటీపడిన నాలుగు యూరోపియన్ జాతులలో ఆంగ్లేయులది పైచేయి కావడానికి అనుకూలించిన అంశాలేవి?
- ❖ వ్యాపారం మిశ్రతో దేశంలోకి వచ్చిన తెల్లవారిని మన దేశీయులు ప్రతిఘటించ లేదా? ఆ ప్రయత్నాలు ఎందుకు ఫలించలేదు? దాదాపు రెండు శతాబ్దాలపాటు ఆంగ్లేయుల పాలన సాగడానికి అవకాశమిచ్చిన అంశాలేమిటి?
- ❖ అవకాశం లభించిన ఆ కొద్ది సమయంలోనే వారు మనల్ని ఏ విధంగా పీల్చి పిప్పి చేశారు? ఎంత సంపదను తరలించారు?
- ❖ 1760లో ఇంగ్లాండు పారిశ్రామిక విప్లవం రావడానికి, బెంగాలునుండి ఊహాతీతంగా దోచుకుపోయిన సంపద ఎలా తోడ్పడింది? భూమిశిస్తు కంపెనీ పాలనలో ఎలా పెరుగుతూ పోయింది?
- ❖ ఆంగ్లేయుల జీవితం - హిందూదేశంతో సంపర్కం ఏర్పడక ముందు ఎలా ఉండేది? ఆ తర్వాత ఎలా వికసించి సుసంపన్నమైంది? పాఠశాలలు ఎలా నిర్వహించుకోవాలో దక్షిణ హిందూ దేశంలో చూసి ఆంగ్లేయులు నేర్చుకొని అమలుచేశారా?
- ❖ ఇంగ్లాండులోని పరిశ్రమల అభివృద్ధికోసం, వాటికి అవసరమైన ముడిసరుకుల కోసం ఇక్కడి నూలు, సిల్కు వస్త్రాలు చక్కెర, ఉక్కు, నౌకా నిర్మాణం తదితర పరిశ్రమలను ఎలాధ్వంసం చేశారు? ఎగుమతులమీద, దిగుమతుల పన్నులు విధించటంవారికి ఒక ఆయుధంగా ఎలా ఉపయోగపడింది?
- ❖ రైలు మార్గాలు ఎందుకు నిర్మించారు? జలమార్గాలను, నీటిపారుదల కాల్వలనూ ఎందుకు నిర్లక్ష్యం చేశారు? రైలుమార్గాలు వేగంగా నిర్మించటం వెనుక ఉన్న దోపిడి ఎలాంటిది? రైలు చార్జీలలో ఎటువంటి తేడాలుండేవి? ఎందుకుండేవి?
- ❖ ఆహార ధాన్యాలు దొరకక ప్రజలు అల్లాడుతున్నప్పుడు వలసపాలకులు అనుసరించిన విధానం ఏమిటి? కృత్రిమమైన కఠిన్మతిలో ఎన్ని కోట్లమంది మరణించారు? అటవీ చట్టాలు, నేరస్థజాతుల చట్టాలు - వీటిని తీసికొనిరావటం వెనుక ఆంగ్లేయుల ఆలోచనలు ఎలాంటివి?
- ❖ ఇలాంటి ఎన్నెన్నో ప్రశ్నలకు ఇంతవరకు సరిగా వెలుగులోకి రాని ఎన్నెన్నో చారిత్రక సత్యాలను వెల్లడిస్తూ సమగ్రంగా జవాబు లందించే గ్రంథమిది.

ఉపాధ్యక్షతం, ఈస్టిండియా కంపెనీ ప్రారంభానికి ముందు, ప్లాన్తో పారిశ్రామిక విప్లవం, 18వ శతాబ్దంలో భారత దేశం, వలస పాలకుల భూవిధానాలు - రైతాంగం దుస్థితి, దేశీయ పరిశ్రమల విచ్ఛిన్నం, ఆధునికీకరణ ముసుగులో, వనరుల తరలించు, వలసపాలన కాలపు దారుణాలు, సాంస్కృతిక బానిసత్వం, భావదాస్యం, ఉపనంపహరం, ఆంగ్లేయులు ఇక్కడి పాలకులు ఎలా అయ్యారు (చారిత్రక ఘటనల వివరణ ప్రత్యేకానుబంధం) - అనే అధ్యాయాలతో కూడిన సమగ్ర విశ్లేషణ సత్వరం తప్పక చదవడానికై మీ కావీన్ ఇష్టదే బుక్ చేసుకోండి.

ఆంగ్లేయుల ఏలుబడి అంతటా దోపిడి
డా॥ బి.సారంగపాణి రచన
నవయుగ భారతి ప్రచురణ
440 పుటలు వెల : 360 రూ॥లు

అక్టోబర్ లో విడుదల కానున్నది
అక్టోబర్ 18 లోగా అడ్వాన్సుగా చెల్లించేవారికి
300 రూ॥లకే (పోస్టేజితో కలిపి) లభిస్తుంది.
పంపిణీదారులు : సాహిత్యనికేతన్, హైదరాబాద్
040-27563236 / 9290127329

సాహిత్యనికేతన్ అకౌంట్ వివరములు

ACCOUNT NAME : JAGRITI PRKASHAN TRUST SAHITYANIKETAN
AXIS BANK : Kothapet, current Account : 921020001344019, Ifsc Code : UTIB0002157

పుస్తకం కొరకు బ్యాంకు ఖాతాలో జమ చేసినవారు పై సెల్ ఫోన్ నంబర్ కు సమాచారం ఇవ్వాలి. తమ చిరునామా, ఫోన్ నంబర్ తప్పక మెసేజ్ చేయాలి.

Printed & Published by **Nagol Sreenivas Reddy** on behalf of **Jagriti Prakashan Trust** and printed at Kala Jyothi Process Ltd, 1-1-60/5, Musheerabad, RTC 'X' Road, Hyderabad-500 020. And published at Jagriti Bhavan, 3-4-228/4/1, Lingampalli, Kachiguda, Hyderabad - 500 027.

Editor : Dr. Goparaju Narayana Rao.

సర్వశ్రేష్ఠ వివరాలు, ఫిర్యాదులు, వ్యాపార ప్రకటనల వివరాల కోసం
(ఉ|| 11 నుండి సా|| 6 గంటల మధ్య) సంప్రదించండి.

బి. నాగరాజు సర్వశ్రేష్ఠ మేనేజర్ 040-27561453/9959997013

జాగృతి చందా - సూచనలు

5 సం||ల చందా రూ.3000, సంవత్సర చందా రూ.650, విడి ప్రతి రూ.15

- ◆ అక్షరసూక్ష్మ పేరు, ఇంటి నెం., గ్రామం, మండలం, జిల్లా, పిన్ కోడ్, మొదలై నెం. సమగ్రంగా ఉండాలి. లేకుంటే కంప్యూటర్ ఆమోదించదు.
- ◆ తాత్కాలిక రసీదు చేరిన 15 రోజుల తర్వాత చందా నెం., ప్రారంభ తేదీ వివరాలు మీకు ఎన్.ఎం.ఎస్. చేస్తాం. ఆ వెంటనే సంచిత కూడా అందుతుంది. మీరు చందా నెం. నోట్ చేసుకోవాలి.
- ◆ పత్రిక అందకపోతే వెంటనే సంప్రదించగలరు. చిరునామా మారితే కార్యాలయానికి విధిగా తెలపండి.

చందా కట్టించే వారికి సూచనలు :

- ◆ చందాలు వసూలు చేసే పంపేవారు తమ పూర్తిపేరు, సెల్ నెం. రాయాలి.
- ◆ రసీదుపై చందాదారుని పూర్తి చిరునామా, పిన్ కోడ్, సెల్ నెం., ఈమెయిల్ ఉండాలి. వివరాలు jagritiweeklysub@gmail.comకు మెయిల్ చేయాలి.
- ◆ ఆన్లైన్/చెక్ ద్వారా కూడా చెల్లించవచ్చు. డబ్బు పంపాక 040-27561453/ 9959997013 సంబంధకు తెలియజేయాలి.
- ◆ మరిన్ని వివరాలకు చందాపుస్తకంలో మొదటి రసీదు వెనుక చూడగలరు.

చందా పంపవలసిన చిరునామా :

- ◆ 3-4-228/4/1, కాచిగూడ, హైదరాబాద్-500 027.

జాగృతి బ్యాంకు ఖాతా వివరాలు :

- ◆ A/c Name & No. Jagriti Prakashan Trust, 920010061405325, Axis Bank, Kothapet Branch. IFSC : UTIB0002157, PAN : AAATJ3829L
- ◆ చెక్కు డిడిపై Jagriti Prakashan Trust అని ఆంగ్లంలో రాయాలి.

సంపాదక మండలితో సంప్రదింపుల కోసం

(ఉ|| 11 నుండి సా|| 6 గంటల మధ్య)

కె. దుర్గారెడ్డి	అసోసియేట్ ఎడిటర్	9959310103
కె. హరీష్	సబ్ ఎడిటర్	9959991304

డిజైనర్లు : సిహెచ్. కుమార్, జి. తుకారాం

దెబ్బాయ్ ఐదేళ్ల స్వతంత్ర భారతదేశం దాదాపు యాభయ్ ఏళ్ల నుంచి ఎదుర్కొంటున్న అతి పెద్ద సమస్య వామపక్ష ఉగ్రవాదం. నక్సలిజం, మావోయిస్టు తిరుగుబాటుగా కూడా ఈ సమస్యకు పేర్లు. ఇంతటి సుదీర్ఘ సమస్య నేపథ్యానికి పార్టీలు కూడా ఎక్కువే. పేదరికంతో తలెత్తినవీ, సామాజికమైనవీ, వివక్ష నుంచి జనించినవీ, అసమానతలకు సంబంధించినవీ, ఆర్థిక పరమైనవీ, అధికార వికేంద్రీకరణ లోపం నుంచి వచ్చినవీ ఎన్నో ఇరుగు పొరుగు దేశాల సిద్ధాంత, మత కోణాలను కూడా ఈ సమస్య నుంచి వేరు చేసి చూడలేం. నేపాల్ నుంచి బిహార్ మీదుగా, దక్షిణ భారతదేశం వరకు 'రెడ్ కారిడార్' ఏర్పాటుకు ప్రయత్నాలు జరిగాయంటేనే వామపక్ష ఉగ్రవాదం పరిధిని, అంతర్జాతీయంగా దానికి ఉన్న సంబంధాలనూ అంచనా వేయవచ్చు. ఐదు దశాబ్దాలు గడిచినా ఆ సమస్య పూర్తిగా నశించలేదు. ఈ వాస్తవం ఒప్పుకోవాలి. కాబట్టి నిరంతర సమీక్ష అవసరమే. కేంద్ర ప్రభుత్వం సెప్టెంబర్ 27, 28 తేదీలలో ఢిల్లీలో నిర్వహించిన సమీక్షా సమావేశం అందులో భాగమే.

పది నక్సల్ పీడిత రాష్ట్రాల ముఖ్యమంత్రులతో ఏర్పాటు చేసిన సమావేశం ప్రధాన ఉద్దేశం నక్సల్స్ నిరోధానికి జరుగుతున్న ప్రయత్నాలు, క్షేత్రస్థాయిలో జరుగుతున్న అభివృద్ధి పనుల మీద జాతీయ స్థాయి సమీక్ష. కేంద్ర హోంమంత్రి అమిత్ షా అధ్యక్షత వహించారు. రెండు తెలుగు రాష్ట్రాల ప్రతినిధులు ఇందులో ఉన్నారు. తెలంగాణ ముఖ్యమంత్రి కె. చంద్రశేఖరరావు స్వయంగా హాజరయ్యారు. ఆంధ్రప్రదేశ్ నుంచి రాష్ట్ర హోంమంత్రి పాల్గొన్నారు. ఒడిశా, బిహార్, మధ్యప్రదేశ్, జార్ఖండ్ ముఖ్యమంత్రులు కూడా హాజరు కావడం హర్షణీయం. కానీ నక్సల్ సమస్య దేశంలోనే అతి తీవ్రంగా ఉన్న ఛత్తీస్ గఢ్ ముఖ్యమంత్రి భూపేష్ భగేల్ ఈ సమావేశానికి దుమ్ము కొట్టడం బాధ్యతా రాహిత్యమే. చెబుతున్న కారణం కూడా సబబుగా లేదు. ముందే నిర్ణయించుకున్న చంద్రనాహు కుర్మీ సమాజ్ సమావేశాలకు వెళ్లడం కోసం భగేల్ ఢిల్లీ సమావేశానికి గైర్హాజరయ్యారని అధికారులే చెప్పారు. అసలు ఛత్తీస్ గఢ్ లో నక్సల్ సమస్య తీవ్రత గురించే ఢిల్లీ సమావేశ చర్చనీయాంశాలలో కీలకంగా

శాలివాహన 1943 శ్రీ ఘన భాద్రపద బహుళ త్రయోదశి

ముఖపత్ర కథనం

విశ్వాన్ని కదిలిస్తున్న యాత్ర

లోపలి పేజీలలో...

జాతీయం

పంజాబ్ ప్రహసనం

12వ

వేదిక

ఆర్య ద్రావిడ సిద్ధాంతం

జాతి వ్యతిరేకం

24వ

జాగృతి

సంపాదక్రియం

ఉంది కూడా. విస్తరణ ధ్యేయంతో పనిచేసే మావోయిస్టుల సమస్య మీద సమష్టి పోరాటం అవసరమవుతుంది. ఒకచోట ఆ బెడద పదిలినంత మాత్రాన సమస్య పరిష్కారమైనట్టు కాదు. కాబట్టి సమస్య ఉన్న రాష్ట్రాల ముఖ్యమంత్రులంతా బాధ్యతాయుతంగా వ్యవహరించాలి. రాజకీయాలను పక్కన పెట్టాలి. గడచిన కొన్నేళ్లలో నక్సల్స్ జరిపిన ఘాతుకాలు ఛత్తీస్ గఢ్ లోనే ఎక్కువ. బస్తర్ ప్రాంతంలో భద్రతాదళాల గస్తీ, నుక్కా, బిజాపూర్, దంతేవాడలలో భద్రతాదళాల కార్యకలాపాల గురించి కూడా చర్చనీయాంశాలలో ఉన్నాయి. కాబట్టి ఉన్నతాధికారులే వీటి గురించి మాట్లాడారు.

దిశా నిర్దేశం చేసిన సమావేశం

దేశంలో నక్సల్ సమస్య తీవ్రత తగ్గిందనే చెప్పాలి. 2010 నాటికి ఆ పది రాష్ట్రాలలో 96 జిల్లాలు ఆ సమస్యతో సతమతమవుతున్నాయి. ఆ జిల్లాలు ఇప్పుడు 41కి తగ్గయిన గణాంకాలు చెబుతున్నాయి. నక్సల్ హింసలో ఎనభయ్యే అయిదు శాతం 25 రాష్ట్రాలలోనే జరుగుతోంది. ఇలాంటి తగ్గుదల గడచిన మూడు దశాబ్దాలలో నమోదు కావడం ఇప్పుడే. బిహార్, ఒడిశా, జార్ఖండ్ రాష్ట్రాలలో అలాంటి జిల్లాల సంఖ్య తగ్గింది. 'అత్యంత తీవ్ర ప్రభావం కలిగిన జిల్లాలు'గా కేంద్రం గుర్తించిన ఆ 25 జిల్లాలు ఆ మూడు రాష్ట్రాలలోనే ఉన్నాయి. అంటే ఇదే 2021 నాటి సమస్య పరిస్థితి. కేంద్రం దగ్గర ఉన్న జాబితా ప్రకారం ఉత్తరప్రదేశ్ ప్రస్తుతం నక్సల్ రహిత రాష్ట్రం. అందుకే 2019 ఫిబ్రవరి నాటికి దేశంలో 11గా ఉన్న నక్సల్ పీడిత రాష్ట్రాలు ఇప్పుడు పదికి దిగాయి. అదే

2017 డిసెంబర్ పరిస్థితి మరీ ఘోరం. తొమ్మిది రాష్ట్రాలలోనే అయినా 105 జిల్లాలు ఆ సమస్యతో బాధపడేవి. 2014లో బీజేపీ అధికారంలోకి వచ్చిన తరువాత దేశంలో 47 శాతం మావోయిస్టు కార్యకలాపాలు తగ్గయిన కూడా కేంద్రం చెప్పడం సత్యదూరం కాదని అర్థమవుతుంది. ఈ సమస్యను మరింత తగ్గుముఖం పట్టేటట్లు చేయడం గురించి కూడా ఈ సమావేశంలో పాల్గొన్న ముఖ్యమంత్రులు చర్చించారు. అందుకే రక్షణ వ్యవహారాల కోసం ఒక సమావేశం, అభివృద్ధి పనులపై చర్చకు మరొక సమావేశం ఏర్పాటు చేశారు. అలాగే ముఖ్యమంత్రులతో ముఖాముఖీగా మాట్లాడి పరిస్థితిని వాస్తవిక దృష్టితో తెలుసుకునే ప్రయత్నం కూడా అమితవేష చేశారు. ఆయన ఇచ్చిన వివరాల ప్రకారం 2009లో 2258 ఘటనలు జరిగితే, ఈ సంవత్సరంలో ఆగస్ట్ వరకు 349 ఘటనలు చోటు చేసుకున్నాయి. మరణాలు 908 నుంచి 110కి తగ్గాయి. 2009లో దేశంలో నక్సల్ పీడిత జిల్లాలు 180. కాబట్టి సమస్య తగ్గుతున్నదన్న వాదన భ్రమ కాదు.

నక్సల్స్ కు నిధులు అందకుండా జాగ్రత్త పడడం, రాష్ట్రాలు పరస్పరం సహకరించుకోవడం వంటి సూచనలు సమావేశంలో వచ్చాయి. ఇవన్నీ ఒకటి, అర్బన్ నక్సల్ సమస్య మరొకటి. ఇప్పుడు ప్రధాన జీవన స్రవంతికి దూరంగా ఉంటూ తుపాకీ పట్టిన అసలు మావోయిస్టుల కంటే, అర్బన్ నక్సల్స్ తోనే సమస్య ఎక్కువ అవుతోంది. కాబట్టి దీని మీద కూడా కేంద్రం దృష్టి సారించవలసిందే. రాజ్యాంగబద్ధ పద్ధతులతోనే వీళ్లు రాజ్యాంగానికి, సార్వభౌమాధికారానికి తూట్లు పొడిచే కుట్రదారులు. వీళ్ల చర్యలే ప్రత్యక్షంగా, పరోక్షంగా ముస్లిం మతేన్ద్రానికి, ఉగ్రవాదానికి దోహదపడుతోంది. మావోయిస్టు సమస్యను శాంతిభద్రతల సమస్యగానే పరిగణించడం సరికాదన్న వాదనను కూడా పరిగణనలోనికి తీసుకోవాలి. అలా అని ఈ ఉద్యమానికి గిరిజనులలో మద్దతు ఉందని భ్రమపడడం కూడా సరికాదు. క్రైస్తవ మిషనరీలు, మావోయిస్టులు కొండకోనలలో చేసేది అక్కడి అమాయకులను మోసగించడమే. ఏమైనప్పటికీ సమస్య పూర్తి పరిష్కారానికి సంసిద్ధం కావాలి. ★

04 అక్టోబర్ 2021, సోమవారం

అసతో మా సద్గమయ తమసో మా జ్యోతిర్గమయ మృత్యోర్నా అమృతంగమయ - బృహదారణ్యకోపనిషత్

ధారావాహిక నవల
ఆమె మాలింది
- గంటి భానుమతి

ప్రత్యేక వ్యాసం
అఖిల జగన్నాథకు
అనంత వందనాలు

గల్పిక
చిత్రమైన స్వామి
- వి. రాజారామ మోహనరావు

నేతాజీ - ధారావాహిక
మాస్టర్ ప్లాన్!
- ఎం.వి.ఆర్. శాస్త్రి

ఎవరికి వారే.. (తెలంగాణ)	- 14
రాష్ట్రంలో గ్రామీణ ఉపాధి మృగ్యం (ఆంధ్రప్రదేశ్)	- 16
ఆధ్యాత్మికం	- 18
రాయలు అలా చేసి ఉంటే...! (లోలకం)	- 20
స్మశాన వాటికలు చెబుతున్న సోవియెట్ల చరిత్ర (ఎర్రభూతం)	- 22
స్వరాజ్యోద్యమంలో 'స్వ' (పుస్తక సమీక్ష)	- 34
అమెరికా: మహా వైఫల్యం (అంతర్జాతీయం)	- 36

వార్తా విశేషాలు	- 39
ప్రపంచ విలువిద్యలో తెలుగు బాణం! (క్రీడ)	- 43
బ్రష్ కింద బ్రహ్మాండం	- 44
బాలజాగృతి	- 46
వారఫలాలు	- 48
పదరసం	- 49
గాడితప్పిన శేఖర్ కమ్మల 'లవ్ స్టోరి' (సినిమా)	- 50

అష్టానిస్టాన్ పరిణామాలలో ప్రపంచం అమెరికాను దోషిగా పరిగణిస్తున్నది. అష్టాన్లో జరుగుతున్న ముస్లిం మత ఛాందస ఉగ్రవాద మూకల ఏకీకరణను కత్తీర్ సాధన కోసం మలుచుకోవాలని పాకిస్తాన్ కలలు కంటున్నది. ప్రపంచానికి పురోగమించడం ఎలాగో నేర్పించని కుహనా మేధావులు, కమ్యూనిస్టులు నిత్యం స్తోత్రపాఠాలు వల్లించే చైనా తాలిబన్కు నిస్సిగ్గుగా మద్దతు వలికింది. రష్యా పరోక్షంగా చేయూతనిస్తున్నది. ఇవన్నీ ఎలా ఉన్నా, అష్టాన్ పరిణామాల విషయ ప్రభావం మొదటిగా పడేది భారత్పైనే. కాబట్టి భారతదేశం స్పందన ఏమిటి అంటూ ప్రపంచ ఎదురు చూస్తున్న సమయం. ఇలాంటి నేపథ్యంలో ప్రధాని నరేంద్ర మోదీ అమెరికాలో పర్యటించారు. భారత్ అభివృద్ధి చెందితే ప్రపంచం అభివృద్ధి చెందుతుంది అంటూ ఆయన ఇచ్చిన పిలుపు పెద్ద సందేశమే.

విశ్వాన్ని కది

కరోనా తదితర అంశాలు, భారత్-అమెరికా సంబంధాల నేపథ్యంలోనూ ప్రధాని అమెరికా సందర్శన ప్రాముఖ్యం సంతరించుకుంది. అగ్రరాజ్యాధినేతగా జో బైడెన్ బాధ్యతలు చేపట్టక ఆ దేశాన్ని సందర్శించిన తొలి విదేశీ అధినేత కూడా మోదీనే. కరోనా కారణంగా ఇప్పటివరకు ఉభయ దేశాధినేతలు వర్చువల్ సమావేశాలకే పరిమితమయ్యారు. కరోనా పరిస్థితులు ఒకింత కుదుట పడుతున్న నేపథ్యంలో ఇద్దరు అధినేతలు ముఖాముఖంగా కలుసుకున్నారు. ఈ ఏడాది బంగ్లాదేశ్ ఆవిర్భావ దినోత్సవం సందర్భంగా మోదీ డాకా వెళ్లివచ్చారు. ఆ తరువాత సందర్శించింది అమెరికానే. పర్యటనలో భాగంగా బైడెన్తో ద్వైపాక్షిక అంశాలపై చర్చలతో పాటు ఐక్యరాజ్య సమితి జనరల్ అసెంబ్లీ సర్వసభ్య సమావేశంలో ప్రసంగించారు. క్వడ్ (క్వాడ్ టీబీరియల్ సెక్యూరిటీ డైలాగ్-చతుర్భుజ కూటమి) అధినేతల సదస్సులో భారత అధినేత పాల్గొన్నారు. తన ఏడేళ్ల పదవీ కాలంలో ప్రధాని మోదీ ముగ్గురు అమెరికా అధినేతల (బరాక్ ఒబామా, డొనల్డ్ ట్రంప్, జో బైడెన్)తో సమావేశం కావడం విశేషం. గతంలో ఏ భారత ప్రధానికీ ఇటువంటి అరుదైన గౌరవం లభించలేదు. ప్రధాని మోదీ అమెరికాను సందర్శించడం ఇది ఏడోసారి. గత నెల 22 నుంచి 25 వరకు వివిధ కార్యక్రమాల్లో

పాల్గొన్నారు. మోదీ విమానం పాక్ మీదుగా అమెరికా ప్రయాణించింది. వాస్తవానికి అష్టాన్ మీదుగా ప్రయాణించాల్సి ఉంది. అయితే ఆ దేశంలో నెలకొన్న పరిస్థితుల వల్ల నిఘా వర్గాల సూచన మేరకు పాక్ మీదుగా వెళ్లారు. ఆర్థికల్ 370 రద్దు నాటి నుంచి తన గగనతలాన్ని వాడుకునేందుకు పాక్ నిరాకరిస్తోంది. రాష్ట్రపతి రామ్ నాథ్ కొవింద్ ఐస్లాండ్, మోదీ జర్మనీ, అమెరికా పర్యటనల కోసం భారత అధికారులు గతంలో పాక్ను కోరగా తిరస్కరించింది. అదే సమయంలో పాక్ ప్రధాని ఇమ్రాన్ ఖాన్ శ్రీలంక పర్యటన కోసం తన గగనతలాన్ని ఉపయోగించుకునేందుకు భారత్ అనుమతించింది. తన 65 గంటల అమెరికా పర్యటనలో మోదీ ఒక్క నిమిషాన్నీ వృధా చేయలేదు. మొత్తం 65 గంటల్లో 20 సమావేశాలలో పాల్గొన్నారు. విమాన ప్రయాణంలో మరో నాలుగు సమావేశాలు నిర్వహించారు. అమెరికాలోని దిగ్గజ కంపెనీల

అధిపతులతో ముచ్చటించారు. అధ్యక్షుడు బైడెన్, ఉపాధ్యక్షురాలు కమలా హ్యారీస్ తో చర్చలు జరిపారు. క్వడ్ సభ్య దేశాలు జపాన్, ఆస్ట్రేలియా ప్రధానులు యోషి హిదె, స్కాట్ మోరిసన్ లతో కీలక అంశాలపై సమాలోచనలు చేశారు. ఐరాస సర్వ ప్రతినిధి సభలో మాట్లాడారు. ఇవి కాకుండా అనేక అంతర్గత సమావేశాల్లో పాల్గొన్నారు. ప్రతి క్షణం దేశ ప్రయోజనాలే పరమావధిగా పని చేశారు. మోదీ పర్యటనతో న్యూఢిల్లీ-వాషింగ్టన్ వ్యూహాత్మక సంబంధాలు మరింత బలోపేతమయ్యాయి. ద్వైపాక్షిక అంశాలతో పాటు, తాజా అంతర్జాతీయ పరిస్థితులపై ఇద్దరు అధినేతలు సమాలోచనలు చేశారు. పర్యావరణం, ఉగ్రవాదం, కొవిడ్ ముప్పు, అష్టాన్ పరిణామాలు, ఇండో-పసిఫిక్ ప్రాంతంలో స్వేచ్ఛాయుత నౌకాయానం సహా ఆర్థిక, రక్షణ సంబంధాల్లో పరస్పరం మరింతగా సహకరించుకోవాలని, స్నేహాన్ని కొత్త రంగాలకు విస్తరించుకో

వాలని బైడెన్, మోదీ నిర్ణయించారు. శ్వేత సౌధానికి చేరుకున్న ప్రధాని మోదీకి స్వాగతం పలుకుతూ '40 లక్షల మంది భారతీయ అమెరికన్లు నిత్యం అమెరికాను బలోపేతం చేసే వనిలో నిమగ్న మయ్యారని' అధ్యక్షుడు బైడెన్ వ్యాఖ్యానించడం ఉభయ దేశాల మైత్రీ బంధానికి నిదర్శనం. ప్రపంచంలోని అతిపెద్ద ప్రజాస్వామ్య దేశాలు అత్యంత సన్నిహితంగా, దృఢంగా వ్యవహరించడం నిర్ణయాత్మకమని అమెరికా అధినేత పేర్కొన్నారు. ఇద్దరు అధినేతలకూ పూర్వ పరిచయం ఉంది. ఇప్పుడు దేశాధినేతల హోదాలో కలుసుకున్నారు. బైడెన్ ఉపాధ్యక్షుడిగా ఉన్న సమయంలో (2014, 2016)లో మోదీ భేటీ అయ్యారు.

వాణిజ్య, సాంకేతిక రంగాల్లో పరస్పర సహకారం రెండు దేశాల సంబంధాల్లో కీలక భూమిక కానుంది. పర్యటనలో భాగంగా మోదీ దిగ్గజ కంపెనీల సీఈవోలతో సమావేశమయ్యారు. అడ్జిట్ కంపెనీ సీఈవో శంతను నారాయణ, జనరల్ అటామిక్స్ సీఈవో వివేక్ లాల్ తదితరులు మోదీతో భేటీ అయ్యారు. ఈ ఇద్దరు సీఈవోలు భారతీయ అమెరికన్లు కావడం విశేషం. ఐటీ, డిజిటల్ రంగాల్లో అడ్జిట్ కీలకమైనది. అత్యాధునిక సైనిక ద్రోణ తయారీలో జనరల్ అటామిక్స్ దిగ్గజ సంస్థ. క్వాలమ్ కంపెనీ సీఈవో క్రిస్టియాన్ ఇ ఎమాన్, బ్లాక్ స్టోన్ కంపెనీ సీఈవో స్టీఫెన్ ఎ ప్లాస్టమెన్, ఫస్ట్ సోలార్

మోదీ-కమల

కమల తాతయ్య పీవీ గోపాలన్ భారత ప్రభుత్వ అధికారిగా వివిధ హోదాల్లో పనిచేశారు. మోదీ-కమల గతంలో వివిధ సందర్భాల్లో ఫోన్లో మాట్లాడు కున్నప్పటికీ ముఖాముఖి భేటీ కావడం ఇదే ప్రథమం. అప్టాన్ సహా ప్రపంచ పరిస్థితులు, ప్రజాస్వామ్య వ్యవస్థలకు పొంచి ఉన్న ప్రమాదాలు, ఇండో-పసిఫిక్ పరిస్థితులపై ఇద్దరు నేతలు చర్చించారు. భారత్-అమెరికా సహజ భాగస్వాములు, ఒకే విధమైన విలువలు, భౌగోళిక రాజకీయ ప్రయోజనాలు కలిగి ఉన్న దేశాలు. ప్రపంచంలోనే అత్యంత ప్రాచీన

సలహాదారు అజిత్ ధోవల్, అమెరికాలో భారత రాయబారి తరుణ్జిత్ సింగ్ సందూ తదితరులు పాల్గొన్నారు.

ప్రపంచ శాంతికి క్వాడ్ ప్రతిన...

పర్యటనలో భాగంగా ప్రధాని మోదీ క్వాడ్ శిఖరాగ్ర సదస్సులో పాల్గొన్నారు. మోదీతోపాటు క్వాడ్ సభ్య దేశాల అధినేతలు అమెరికా అధ్యక్షుడు బైడెన్, జపాన్, ఆస్ట్రేలియా ప్రధానులు యోషి హిదె, స్కాట్ మోరిసన్లతో వివిధ అంశాలను చర్చించారు. ఈ కూటమి అధినేతలు వర్చువల్ విధానంలో కాకుండా ముఖాముఖి సమావేశం కావడం ఇదే ప్రథమం. కొవిడ్, పర్యావరణ మార్పులు, ఇండో-పసిఫిక్ ప్రాంతంలో ఎదురవుతున్న సవాళ్లు తదితర అంశాలపై వారు చర్చించారు. క్వాడ్లో అందించు కుంటున్న పరస్పర సహకారం వల్ల ఇండో-పసిఫిక్ ప్రాంతంతో పాటు ప్రపంచవ్యాప్తంగా శాంతిస్థాపనకు దోహదపడుతుంది. 2004లో జపాన్లో సునామీ విలయం సమయంలో మనమంతా కలిసి పనిచేశాం. ఇప్పుడు కరోనా సమయంలో మానవాళి పరిరక్షణకు టీకాలు అందించేందుకు క్వాడ్ ముందుకు సాగుతోందని సమావేశంలో మోదీ పేర్కొన్నారు. అంతకుముందు సదస్సుకు సంబంధించి శ్వేతసౌధం ఒక ప్రకటన విడుదల చేసింది. అంతరిక్ష రంగంలో పరస్పర సహకారానికి కూటమి కొత్త కార్య బృందాన్ని ఏర్పాటు చేసే అవకాశం ఉందని ఈ ప్రకటన తెలిపింది. 5జీ సాంకేతిక విస్తరణ కోసం ప్రత్యేక కార్యాచరణ ప్రకటించవచ్చని పేర్కొంది. అమెరికాలోని ప్రముఖ విశ్వవిద్యాలయాల్లో క్వాడ్ దేశాల విద్యార్థులు చదువుకునేందుకు వీలుగా చర్యలు తీసుకోనున్నట్లు తెలిపింది. అప్టాన్ను ఉగ్రవాద అడ్డాగా మారిస్తే చూస్తూ ఊరుకోబోమని పరోక్షంగా పాక్ను చతుర్ముఖ కూటమి హెచ్చరించింది. అప్టాన్ నుంచి పాక్ మీదుగా కశ్మీర్ లోకి ఉగ్రవాదులను తరలించే ప్రయత్నాలు జరుగుతున్న వార్తల నేపథ్యంలో కూటమి ఈ హెచ్చరిక

లిస్సున్న యాత్ర

కంపెనీ సీఈవో మార్క్ విడ్బర్ తదితరులు మోదీతో సమావేశమయ్యారు. సౌర విద్యుత్ ఉత్పత్తిలో ముఖ్యమైన ఫోటో వోల్టాయిక్ సాంకేతికతలో ప్రముఖ స్థానంలో ఫస్ట్ సోలార్ సంస్థ ఉంది. 5జీ సాంకేతిక పరిశోధనల్లో అగ్రస్థానంతో పాటు వైర్ లెస్ టెక్నాలజీలో క్వాలమ్ కంపెనీకి మూడు దశాబ్దాల అనుభవం ఉంది. భారత్ లో పెట్టుబడులు పెట్టేందుకు, పరిశోధన కేంద్రాలు నెలకొల్పేందుకు ఆయా కంపెనీల సీఈవోలు సుముఖత చూపినట్లు అధికారిక వర్గాలు వెల్లడించాయి. మోదీ పర్యటనతో భారత్-అమెరికా ప్రపంచ వ్యాప్తాత్మక భాగస్వామ్యం మరింతగా బలోపేతమైంది.

కమల హ్యారిస్ తో మాటామంతి

పర్యటనలో భాగంగా ప్రధాని మోదీ ఉపాధ్యక్షురాలు కమలా హ్యారిస్ తో భేటీ అయ్యారు. ఆమె భారతీయ మూలాలున్న మహిళ. కమల తల్లి శ్యామలా 1964 ప్రాంతంలోనే అమెరికా వెళ్లారు.

ప్రజాస్వామ్య వ్యవస్థలు గల ఈ దేశాల మధ్య సమన్వయం, సహకారం మరింత బలపడాలని ఇద్దరు నేతలు ఆకాంక్షించారు. భారత్ తమకు అత్యంత ముఖ్యమైన భాగస్వామిని కమల ప్రకటించడం విశేషం. పాకిస్తాన్ లో ఉగ్రవాద ముఠాలు పనిచేస్తున్నాయని ఆమె పేర్కొనడం కీలకమైన విషయం. ఉగ్రమూకల వల్ల భారత్, అమెరికా భద్రతకు భంగం కలగకుండా తగిన చర్యలు తీసుకోవాలని స్పష్టంగా ఆమె పాక్ కు సూచించారు. విదేశాంగ శాఖ కార్యదర్శి హర్షవర్ధన్ శ్రింగ్లా విలేకరులకు ఈ విషయాన్ని తెలిపారు. విదేశాలకు కరోనా టీకాలు ఎగమతి చేస్తామన్న భారత్ ప్రకటనను ఆమె స్వాగతించి అభినందించారు. ప్రజాస్వామ్య వ్యవస్థలకు సవాళ్లు ఎదురవుతున్న నేపథ్యంలో ఉభయ దేశాలు పరస్పరం సహకరించుకోవాలని ఆమె సూచించారు. పర్యటనలో మోదీతో పాటు విదేశాంగ మంత్రి ఎస్. జైశంకర్, విదేశాంగ శాఖ కార్యదర్శి హర్షవర్ధన్ శ్రింగ్లా, జాతీయ భద్రతా

చేసింది. పేద, మధ్య ఆదాయ దేశాలకు 129 కోట్ల కొవిడ్ టీకాలను సరఫరా చేసేమని కూటమి హామీ ఇచ్చింది. ఇప్పటికే ఇండో-పసిఫిక్ దేశాలకు 7.9 కోట్ల డోసులను అందించామని గుర్తు చేసింది. భారత్ లోని తెలంగాణ రాష్ట్ర రాజధాని హైదరాబాద్ లో బయోలాజికల్ - ఇ - లిమిటెడ్ కు ఆర్థిక సాయం అందించి అక్కడ టీకాల తయారీ సామర్థ్యాన్ని పెంచామని చతుర్ముఖ కూటమి వెల్లడించింది. ఐక్యరాజ్య సమితి 'కొవాక్స్' కార్యక్రమానికి కూడా టీకాలు అందిస్తామని తెలిపింది.

అకస్ ఏర్పాటుతో భారత్ కు నష్టమా?

అమెరికా, బ్రిటన్, ఆస్ట్రేలియాతో కూడిన 'అకస్' కూటమి ఏర్పాటు వల్ల భారత్ ప్రాధాన్యం తగ్గిందన్న వాదన దౌత్యవర్గాల్లో ఉంది. దీనిని అటు అమెరికా, ఇటు భారత్ తోసిపుచ్చాయి. అకస్ కన్నా కీలకమైన క్వాడ్ లో భారత్ భాగస్వామి అన్న విషయాన్ని విస్మరించకూడదు. అమెరికాను మినహాయిస్తే బ్రిటన్,

ప్రమాదం ఉందని నాటకీయతను ప్రదర్శించారు. బలమైన దేశాలు కూటమిగా ఏర్పడటం వల్ల అంతర్జాతీయంగా తమ ప్రాబల్యానికి దెబ్బన్నది చైనా అసలు భయం.

ఐరాసలో సంస్కరణల ఆవశ్యకత...

ఐక్యరాజ్య సమితి 76వ సర్వ ప్రతినిధి సభలో హిందీలో అనర్గళంగా ప్రసంగించిన మోదీ ఈ అంతర్జాతీయ సంస్థలో సంస్కరణల ఆవశ్యకతను నొక్కి చెప్పారు. ఐరాస తన సమర్థతను, విశ్వసనీయతను మరింతగా పెంచుకోవాలి. ప్రపంచ వ్యాప్తంగా చట్టబద్ధ పాలనకు, ప్రపంచ ప్రయోజనాలు, విలువల పరిరక్షణకు పాటుపడాలంటే తనను తాను ఐరాస మరింత మెరుగుపరుచుకోవాలని, విశ్వసనీయతను పెంచుకోవాలని ప్రధాని మోదీ కుండబద్దలు కొట్టారు. వాతావరణ సంక్షోభం, కొవిడ్ సమస్య తదితర విషయాల్లో ఐరాస పాత్రపై సానుకూల అభిప్రాయం కొరవడిందని పేర్కొన్నారు.

పరిస్థితులు చైనా, పాకిస్తాన్, రష్యా వంటి దేశాలకు తప్ప యావత్ అంతర్జాతీయ సమాజానికి ఆందోళన కలిగిస్తున్నాయని విస్పష్టంగా వ్యాఖ్యానించారు. అక్కడ పరిస్థితులను సరిదిద్దాల్సిన బాధ్యత ఐరాసపైన ఉందన్నారు. అప్టాన్ భూభాగం ఉగ్రవాదులకు అడ్డాగా మారకుండా ప్రతి దేశం తనవంతు ప్రయత్నం చేయాలని కోరారు. ప్రస్తుతం ఆ దేశ ప్రజలకు ముఖ్యంగా మహిళలు, మైనార్టీలు, పిల్లలు, వయోజనులకు సాయం అందించాలి. మనం ఆ బాధ్యతను తీసుకునేందుకు ముందుకు రావాలని కోరారు. ఉగ్రవాదాన్ని రాజకీయ సాధనంగా వాడుకుంటున్న వారు అది తమకూ ముప్పేనన్న విషయాన్ని గ్రహించాలని, లేనట్లయితే అందుకు తగిన మూల్యం చెల్లించక తప్పదని పరోక్షంగా పాకిస్తాన్ ను హెచ్చరించారు.

కరోనా వ్యాక్సిన్ లో భారత్ సాధించిన విజయాలను ఈ వేదిక మీద ప్రధాని ప్రపంచానికి తెలియచేశారు. 12 ఏళ్ల పిల్లలకు ఇవ్వడం కోసం డీఎన్ఎ టీకాను మొదటిగా భారత్ కనుగొన్నదని ఆయన చెప్పారు. భారత్ కు ఉన్న వనరులు తక్కువ. అయినా సేవా పరమో ధర్మ: అన్న ఆరోక్తిని బట్టి తాము టీకాను తయారు చేసి ప్రపంచ దేశాలకు కూడా అందించిన సంగతిని కూడా ప్రధాని గుర్తు చేశారు. కాలం ఎంత మారుతున్నా కొన్ని దేశాలు ఇప్పటికీ ఆధిపత్య ధోరణిని వీడకపోవడం బాధాకరమే. ఈ విషయాన్ని ప్రధాని బాగా చెప్పారు. కరోనా వ్యాక్సిన్ తీసుకున్నట్టుగా ఒక దేశం ఇచ్చిన ధ్రువపత్రాన్ని అన్ని దేశాలు గౌరవించే వాతావరణం ఏర్పడాలని ప్రధాని అన్నారు. అలాగే భారత్ కు వచ్చి వ్యాక్సిన్ ను తయారు చేయవలసిందిగా ప్రపంచ ఫార్మసీ కంపెనీలను ఆయన కోరారు కూడా.

మండలిలో సభ్యత్వానికి అమెరికా బాసట...

ఐక్యరాజ్య సమితి భద్రతా మండలిలో భారత్ కు శాశ్వత సభ్యత్వంపై అమెరికా మద్దతు ప్రకటించడం మోదీ పర్యటనలో మరో సానుకూల అంశం. ప్రపంచ శాంతికి విశేషంగా కృషి చేస్తున్న భారత్ కు మండలిలో శాశ్వత సభ్యత్వం కల్పించాల్సిన ఆవశ్యకత ఉందని అగ్రరాజ్యం అభిప్రాయపడింది. ఇందుకోసం తీసుకువచ్చే సంస్కరణలకు తమ మద్దతు ఉంటుందని అధ్యక్షుడు బైడెన్ స్పష్టం చేశారు. దీంతో మండలిలో శాశ్వత సభ్యత్వానికి గట్టి మద్దతు లభించినట్లుంది. ఆగస్టు నెలలో భద్రతా మండలి అధ్యక్ష హోదాలో భారత్... అప్టాన్ సంక్షోభం సందర్భంగా సమర్థంగా వ్యవహరించిన బైడెన్ కొనియాడారు. మండలిలో అమెరికా, బ్రిటన్, ఫ్రాన్స్, చైనా, రష్యా శాశ్వత సభ్య దేశాలుగా ఉన్నాయి. ఈ అయిదు దేశాలు అంగీకరిస్తేనే ఏ దేశానికి అయినా శాశ్వత సభ్యత్వం లభిస్తుంది. నాలుగు దేశాలు భారత్ కు మద్దతు ఇస్తుండగా, చైనా మాత్రమే వ్యతిరేకిస్తుండటం

ఆస్ట్రేలియా మనకన్నా పెద్ద దేశాలు ఏమీ కావు. అటు ఆర్థికంగా, సైనికంగా సైతం బలమైనవి కావన్న వాస్తవాన్ని గుర్తించాలి. అందువల్ల 'అకస్' లో భాగస్వామి కానంత మాత్రాన భారత్ కు వచ్చిన నష్టమేమీ లేదు. అదే సమయంలో కోల్పోయిన ప్రాధాన్యం కూడా ఏమీలేదు. ఇక యథాపూర్వకంగా క్వాడ్ సదస్సుపై చైనా ప్రతికూలంగా స్పందించింది. ఇది విఫల కూటమిగా మిగిలిపోతుందని పేర్కొంది. మారుతున్న ప్రపంచ పరిస్థితుల్లో ఇలాంటి కూటములకు ఎంతమాత్రం ఆదరణ ఉండదని విమర్శించింది. ఇతర దేశాల ప్రయోజనాలకు విరుద్ధంగా వ్యవహరించడం వల్ల క్వాడ్ లక్ష్యం నెరవేరదని చైనా విదేశాంగ శాఖ అధికార ప్రతినిధి ఝూవో లిజియాన్ విలేకరుల సమావేశంలో విషం కక్యారు. క్వాడ్ చర్యల వల్ల ఇండో-పసిఫిక్ ప్రాంతంలో మరింతగా ఉద్రిక్తతలు చెలరేగే

కరోనా వైరస్ మూలాలు కనుగొనడం, సులభతర వాణిజ్య ర్యాంకులు వంటి విషయాల్లో అంతర్జాతీయ సంస్థల విశ్వసనీయత దెబ్బతిన్నదని మోదీ ఒకింత ఘాటుగా వ్యాఖ్యానించారు. ప్రపంచ ఆర్థిక వ్యవస్థ మరింత వైవిధ్యంగా ఉండాల్సిన అవసరాన్ని కరోనా మనకు నేర్పిందని తెలిపారు. భారత్ లో బలమైన ప్రజాస్వామ్యం ఉందని, చాయ్ వాలా అయిన తాను ప్రధాని కావడమే ఇందుకు నిదర్శనమని అన్నారు. భిన్న భాషలు, జాతులు, సంస్కృతులు, ఆచారాలు, సంప్రదాయాలు గల దేశానికి ప్రాతినిధ్యం వహించడం తనకు గర్వంగా ఉందని చెప్పారు. ఈ భిన్నత్వమే భారత్ బలమని విశ్లేషించారు. భారత్ ఒక ప్రత్యేక దేశమని, భారత్ అభివృద్ధితో ప్రపంచం అభివృద్ధి ముడిపడి ఉందని వ్యాఖ్యానించారు. అత్యంత కీలకమైన అప్టాన్ అంశాన్నీ మోదీ సవివరంగా ప్రస్తావించారు. ఈ మధ్య ఆసియా దేశ

గమనార్హం. ఏ దేశం వ్యతిరేకించినా సభ్యత్వం లభించదు. ప్రపంచంలో అతి పెద్ద ప్రజాస్వామ్య దేశంగా, స్వతంత్ర ప్రతిపత్తి గల న్యాయవ్యవస్థ, మైనార్టీల హక్కులకు భరోసా కల్పిస్తున్న దేశంగా శాశ్వత సభ్యత్వానికి భారత్ పూర్తిగా అర్హురాలు. అదేవిధంగా ఐరాసకు నిధులు సమకూర్చడంలో, శాంతిపరిరక్షణకు సైనికులను పంపడంలో భారత్ కీలకంగా వ్యవహరిస్తోంది. అందువల్ల ఏ కోణంలో చూసినా భారత్‌కు అన్ని విధాలుగా అర్హత ఉంది. దీంతోపాటు అటు సరఫరా దారుల బృందంలో భారత్ ప్రవేశానికి అమెరికా అధ్యక్షుడు నుముఖత తెలిపారు. రక్షణ రంగానికి సంబంధించి భారత్‌ను తమ ప్రధాన భాగస్వామిగా గుర్తిస్తున్నట్లు బైడెన్ తెలిపారు. అత్యాధునిక సైనిక సాంకేతికతల్లో సహకారం, రక్షణ రంగంలో పారిశ్రామిక సహకారాన్ని మరింతగా పెంచడానికి సిద్ధంగా ఉన్నట్లు బైడెన్ స్పష్టం చేశారు.

నానాటికీ తీసికట్టు

ప్రపంచ దేశాల మధ్య పాకిస్తాన్ పరిస్థితి రోజురోజుకీ దిగజారుతోంది. పాకిస్తాన్ ది ప్రస్తుతం ఒంటరి ప్రయాణమే. ఒసామా బిన్ లాడెన్ ఉదంతం తరువాత ప్రపంచం ఆ దేశాన్ని నమ్మడం మానేసింది. తాజాగా అఫ్ఘాన్ లో తాలిబన్ ప్రభుత్వానికి మద్దతు ఇవ్వాలంటూ చేస్తున్న డిమాండ్ తో పేద దేశంగా, సమస్యలు ఎదుర్కొంటున్న దేశంగా ప్రపంచ దేశాలకు ఉన్న సానుభూతి కూడా కనుమరుగైంది. పొరుగుదేశం భారత్ తో సయోధ్య మాటెలా ఉన్నా నిత్య సంఘర్షణ పడుతున్నది. అంతర్జాతీయ ఉగ్రవాదం మీద పోరులో అమెరికాకు కుడిభుజంగా ఉంటూనే, ఆ దేశం ఇచ్చిన నిధులను ఉగ్రవాదులను పెంచి పోషించడానికి వెచ్చించింది. తాజాగా సార్క్ సమావేశాలకు తాలిబన్ ప్రభుత్వాన్ని పిలిస్తే తాను హాజరువుతానని మొండికేయడం వతనానికి పరాకాష్ట. ఎలాంటి చట్టబద్ధత లేని ప్రభుత్వాన్ని ఎలా గుర్తిస్తారు? ఇటలీ అయితే ఆ ప్రభుత్వాన్ని గుర్తించడం అసాధ్యమని తేల్చింది. ఐక్యరాజ్య సమితి కోరినా ప్రపంచ దేశాలు, దాతలు నిధులు విదల్చుని దుస్థితిలో ఇప్పుడు అఫ్ఘాన్ ఉంది. అలాంటి దేశాన్ని వెనకేసుకోస్తూ, ఉగ్రవాదులు నడుపుతున్న ఒక చట్టబద్ధత లేని ప్రభుత్వ అధినేతలను, ఉగ్రవాద చరితులను అంతర్జాతీయ వేదిక మీదకు తేవాలని పాకిస్తాన్ ప్రయత్నించడంలోనే విధ్వంసం ఉంది. గత అనుభవాలను బట్టి కాబోలు ఇకపై అమెరికా పాకిస్తాన్ ను నమ్మే అవకాశమే లేదనిపిస్తుంది. ఆ దేశం ఉగ్రవాద అడ్డాయేనని అమెరికా ఉపాధ్యక్షురాలు కమలా హరీస్ మన ప్రధానితో చర్చల సందర్భంలో గట్టిగానే చెప్పారు. అమెరికా దృష్టిలో ఇమాన్ పాక్ సైన్యం ఆడిస్తున్న తోలుబొమ్మ. ఇంకా చిత్రం, తాను ఎన్నికైన తరువాత ఇంతవరకు జోసెఫ్ బైడెన్

మన కళాఖండాలు మనకీ!

అమెరికాకు చేరిన 157 పురాతన కళాఖండాలను ప్రధాని నరేంద్ర మోదీ తన వెంట తీసుకువచ్చారు. ఈ పర్యటనలో వాటిని ఆ దేశం మన ప్రధానికీ అప్పగించింది. అదే సమయంలో కళాఖండాల అక్రమ వ్యాపారం, రవాణా, దొంగతనాల నిరోధానికి గట్టి ప్రయత్నం చేయాలని రెండు దేశాలు భావించాయి. మోదీ వెంట తెచ్చిన 157 కళాఖండాలలో 71 వస్తువులు సంస్కృతికి సంబంధించినవే. మరొక 60 హిందూ మతానికి చెందినవి, 16 బౌద్ధమతానికి, 9 జైన మతస్థులకు చెందినవి ఉన్నాయి. పది, పన్నెండు శతాబ్దాలకు చెందిన విగ్రహాలు కూడా ఇందులో ఉన్నాయి. లక్ష్మీనారాయణ, బుద్ధుడు, విష్ణుమూర్తి, శివ పార్వతులు, జైనుల 24వ తీర్థంకరుల పంచలోహ విగ్రహాలు వీటిలో ఉన్నాయి. త్రిముఖ బ్రహ్మ, రథం మీద సూర్యభగవానుడు, దేవేరులతో శ్రీమహావిష్ణువు, దక్షిణామూర్తి, నృత్య గణపతి వంటి హిందూ దేవుళ్ల విగ్రహాలు ఎంతో విలువైనవి. బోధిసత్వ, తార, పద్మాసన తీర్థంకరుల విగ్రహాలు కూడా ఉన్నాయి. నలభయ్ లక్ష్మల మంది భారతీయుల సేవలతో అమెరికా పురోగమిస్తున్నది అంటూ అధ్యక్షుడు బైడెన్ చెప్పడం ప్రత్యేకతను సంతరించుకుంటున్నది. మోదీ అమెరికా పర్యటనకు కాస్త ముందు కొంతమంది బీజేపీ, ఆర్ఎస్ఎస్ వ్యతిరేకులు డిస్మ్యాంబిల్ గ్లోబల్ హిందుత్వ పేరుతో సదస్సును నిర్వహించారు. ఇది వర్చువల్ సదస్సు. దాదాపు నలభయ్ అమెరికా విశ్వవిద్యాలయాలకు చెందిన కొంతమంది, మోదీని వ్యతిరేకించే భారతీయ ప్రొఫెసర్లు ఇందులో ప్రసంగించారు. హిందూధర్మం వేరు, హిందుత్వ వేరు అన్న అంశంతో ఒక వివాదాన్ని ప్రపంచం ముందుకు తేవాలన్నదే వారి ఆశయం. ఆ సదస్సుకు తయారు చేసిన లోగోలో ఆర్ఎస్ఎస్ కార్యకర్తలు ప్రణామం చేస్తున్నట్లు చిత్రించారు. ఒక్కొక్కరిని మేకులు లాగుతున్నట్లు ఒక సుత్తితో పెళ్ళగిస్తున్నట్లు ఆ చిత్ర రచన జరిగింది. ఇలాంటి తిక్క వేషాలు ఎన్ని వేసినా తాము మోదీని అభిమానిస్తామని అమెరికాలో ఉంటున్న ఎక్కువ మంది భారతీయులు బాహటంగానే ప్రకటించారు. కూచిపూడి నృత్యాలతో ఆయనకు స్వాగతం పలికారు. ఇక్కడ హిందుత్వ అంటే బీజేపీ ప్రాతినిధ్యం వహిస్తున్న భావధార అని ప్రత్యేకంగా చెప్పకూరలేదు. ఆ విధంగా మోదీని తిరోగమన భావాలు గలిగిన వ్యక్తిగా చిత్రించే ప్రయత్నం చేశారు. అందులోని మోసాన్ని, భారత వ్యతిరేకులు చేస్తున్న కుట్రను ప్రవాస భారతీయులు చక్కగా గుర్తించారని చెప్పాలి. డిస్మ్యాంబిల్ అయినది హిందుత్వ కాదు. కుహనా సెక్యులరిస్టుల దురాలోచన.

ఎన్ఆర్ఐల స్వాగతం

జాగృతి - దీపావళి ప్రత్యేక సంచిక 2021

పాఠకులు, ఏజెంట్లు, ప్రకటనకర్తలకు మనవి

ప్రతి ఏటా వెలువరించినట్టే **జాగృతి** ఈ సంవత్సరం కూడా దీపావళి ప్రత్యేక సంచికను అందించబోతున్నది. అంశం - **'భారత స్వాతంత్ర్య సమరం : మా నేల- మా నేత'.** ఇందులో....

↓ ఆజాదీ కా అమృతోత్సవ్ స్ఫూర్తితో వస్తున్న సంచిక. కాబట్టి త్యాగాలు చేసినా చరిత్ర పుటలలో చోటుకు నోచుకోని మన ఊరి, మన ప్రాంత నేతల కథనాలకు చోటు కల్పిస్తున్నాం. స్వాతంత్ర్యోద్యమ చరిత్ర మీద ఒక కొత్త కోణాన్ని దర్శింపచేస్తుంది.

↓ వాకాటి పాండురంగరావు స్మారక కథల పోటీకి ఎంపికైన కొన్ని రచనలు.

↓ వ్యంగ్య చిత్రాలు, ఇతర వ్యాసాలతో గత సంచికల మాదిరిగానే సర్వాంగ సుందరంగా రూపొందిస్తున్నాం.

ఎప్పటిలాగే ఈ సంచికను కూడా ఆదరిస్తారని అశిస్తున్నాం. **01-07 నవంబర్ 2021 సంచిక**గా ఇది దాదాపు 150కి పైగా పేజీలతో వెలువడుతుంది. ఈ సంచికను చందాదారులకు విధిగా పంపిస్తాం.

జాగృతి వారపత్రిక ఆధ్వర్యంలో

ఘనశ్యామల ప్రసాదరావు స్మారక

పాటల రచనల పోటీ

ఎంపిక చేసిన 5 రచనలకు

రూ. 4,000/-

వంతున బహుమతి

☞ ఈ పోటీకి కొత్తగా రచించిన పాటలనే పంపాలి.

☞ పాట 20 నుంచి 25 లైన్లకు మించరాదు. ఒక గేయకర్త రెండుకి మించి పంపరాదు.

☞ జాతీయతను, సేవాభావాన్ని పెంపొందించే పాటలను మాత్రమే పంపాలి.

☞ ఈ పాట ఎక్కడా ప్రచురితం, ప్రసారం కాలేదని హామీపత్రం జత చెయ్యాలి.

☞ రచనలు అను ఫాంట్లో కాని, యునికోడ్లో కాని డిజిటిల్ చేసి jagriticompetition@gmail.comకి మెయిల్ చేయండి.

☞ మెయిల్ సబ్జెక్టులో 'పాటల పోటీ-2021'కి అని తప్పనిసరిగా రాయాలి.

☞ పోస్టులో అయితే : పాటల రచనల పోటీ, జాగృతి వార పత్రిక, 3-4-228/4/1, జాగృతి భవన్, కాచిగూడ, హైదరాబాద్-500027.

రచనలు జాగృతికి చేరవలసిన చివరి తేదీ : 12 అక్టోబర్ 2021

పాకిస్తాన్ అధ్యక్షునితో మాట్లాడలేదు. తాలిబన్తో కలసి కశ్మీర్లో ఏదో చేయాలనుకున్న పాకిస్తాన్ పెద్ద మూల్యమే చెల్లించుకోబోతున్నది. అది అమెరికా వ్యతిరేకమైనది. భారత్ కశ్మీర్ పట్ల మరింత కఠినంగా, అప్రమత్తంగా వ్యవహరించక తప్పని పరిస్థితిని కల్పించింది. కశ్మీర్ గురించి, భారత ప్రభుత్వం గురించి గతంలోనే అనేక పర్యాయాలు ఐక్యరాజ్య సమితి సర్వప్రతినిధి సభలో అవాకులు, చవాకులు పేలిన పాక్కు భారత్ దీటైన సమాధాన మిచ్చింది. అనేక పర్యాయాలు ఇలా చీవాట్లు తిన్నది పాకిస్తాన్. కశ్మీర్ సమస్య, అక్కడ మానవహక్కుల ఉల్లంఘన, ఉగ్రవాదం వంటి అబద్ధాలను అదేపనిగా అంతర్జాతీయ వేదికపై ప్రస్తావించిన ఆ దేశ ప్రధాని ఇమ్రాన్ ఖాన్ మళ్లీ నోరెత్తకుండా ప్రత్యుత్తరం ఇచ్చింది. దాయాది దేశం ఆరోపణలను యువ దౌత్యవేత్త స్నేహ దూడె సమర్థంగా తిప్పికొట్టారు. కొంపకు నిప్పుంటించి వాటిని ఆర్పుతున్నట్లు పాక్ నటిస్తోందని ఆమె కడిగి పారేశారు. కశ్మీరే కాకుండా పీవోకే సైతం భారత్లో అంతర్జాగమని, దానిని తక్షణం ఖాళీచేయాలని దూడె పాక్ను డిమాండ్ చేశారు. 370 అధికరణ రద్దు, కేంద్ర పాలిత ప్రాంతాల ఏర్పాటు తదితర అంశాలు పూర్తిగా తమ అంతర్గత విషయాలని, ఇందులో జోక్యం చేసుకునే హక్కు ఎవరికీ లేదని విస్పష్టంగా వ్యాఖ్యానించారు. ఉగ్రవాదాన్ని పెంచి పోషిస్తున్న పాక్ కారణంగా యావత్ ప్రపంచం నష్టపోతుందని, ఏదో ఒక రోజు పాక్ కూడా ఉగ్రవాద భూతానికి బలి కాక తప్పదని హెచ్చరించారు. ఐరాస భద్రతా మండలి నిషేధిత జాబితాలో ఉన్న ఉగ్రవాదులకు పాక్ ఆశ్రయం ఇచ్చిన సంగతి అంతర్జాతీయ సమాజానికి తెలియనిది కాదని గుర్తు చేశారు. అంతర్జాతీయ వేదికలపై అసత్య ప్రచారానికి పాల్పడే బదులు పాక్ ఆత్మపరిశీలన చేసుకుంటే వాస్తవాలు బోధపడతాయని హితబోధ చేశారు. పాక్, భారత్లో మైనార్టీల స్థితిగతులకు సంబంధించి ఆమె సోదాహరణంగా వివరించి నభికులను ఆకట్టుకున్నారు.

భారత్ వాణిని వినిపించడంలో యువ దౌత్యవేత్త దూడె ప్రతిభకు వివిధ వర్గాల నుంచి ప్రశంసలు లభించాయి. 2012 బ్యాచ్ ఐఎఫ్ఎస్ (ఇండియన్ ఫారిన్ సర్వీస్) అధికారి అయిన దూడె ఐరాసలో ప్రస్తుతం భారతదేశం ఫస్ట్ నిక్రలరీగా పని చేస్తున్నారు. అంతిమంగా మోదీ అగ్రరాజ్య పర్యటన అనేక విధాలుగా భారత్కు వేలు చేకూర్చింది. అంతర్జాతీయ వేదికలపై భారత్ ప్రాధాన్యాన్ని, ప్రాశస్త్యాన్ని చాటింది. భారత్ వాణిని బలంగా వినిపించింది. అగ్రరాజ్యాన్ని ఆకట్టుకుంది. అదే సమయంలో దాయాది దేశం ద్వంద్వ ప్రమాణాలను సమర్థంగా ఎండగట్టింది. అందరిదీ ఒకటే ప్రశ్న. పాకిస్తాన్ బెలాచిస్తాన్ వాసులను అణచివేస్తున్నది.

చైనా ఉయిఘర్ ముస్లింలను అణచి ఉంచుతున్నది. ఇక అఫ్ఘాన్ పరిస్థితి చెప్పక్కరలేదు. సొంత కుటుంబాలలోని మహిళలు, పిల్లలకే హక్కులు లేవు. ఇక మైనారిటీల పరిస్థితి చెప్పేదేముంది? కానీ ఈ మూడు దేశాలు హక్కుల గురించి ప్రపంచ దేశాలకు సుద్దులు చెబుతున్నాయి. అదే విశ్వ మానవాళికి జుగుప్స కలిగిస్తున్నది.

నరేంద్ర మోదీ ఇప్పుడు ప్రపంచ నాయకుడు. అది ఈ పర్యటనతో రుజువైంది. గడచిన ఏడేళ్లుగా ఆయన నెరపిన దౌత్యంతో అమెరికా దౌత్య విధానాన్ని కూడా ఆయన మార్చగలిగారు. నిజానికి ఇప్పుడు అమెరికా ఒక వింత పరిస్థితిని ఎదుర్కొంటున్నది. అఫ్ఘాన్ నుంచి బయటకు రావాలన్న ఆ దేశ నిర్ణయాన్ని తప్పు పట్టడం సాధ్యం కాదు. కానీ వచ్చిన విధానమే ప్రశ్నార్థకం. లక్షల దాలర్ల విలువ చేసే ఆయుధాలు, యుద్ధ విమానాలు కూడా అక్కడ వదిలి

ఐరాస వైఫల్యం అన్నీ కూడా ప్రపంచానికి తెలుస్తున్నాయి. అమెరికా మాజీ అధ్యక్షుడు డొనల్డ్ ట్రంప్, ప్రస్తుత అధ్యక్షుడు జో బైడెన్ కూడా పాకిస్తాన్ను దూరంగా ఉంచాలన్న విధానం వైపే మొగ్గు చూపారు. ఇప్పుడు ఈ రెండు దేశాలు మతోన్మాదంతో చెలరేగిపోతున్న తాలిబన్కు మద్దతు ఇచ్చి ప్రపంచ దృష్టిలో మరింత పలచన అయ్యాయి. ముస్లిం మతోన్మాదం కశ్మీర్కు, భారత్కు పరిమితమైనది కాదని చెప్పడానికి ఉపకరించే రుజువులు ఇటీవలే చాలా పాశ్చాత్య దేశాలలో బయటపడుతున్నాయి. ఇది ఇంతకాలం భారత్ చేస్తున్న వాదనకు బలం చేకూర్చే పరిణామమే. ఇంగ్లండ్, ఫ్రాన్స్, జర్మనీ, జపాన్ వంటి దేశాలకు ఇస్తాం ఛాందసవాదం ఎలా ఉంటుందో ఇప్పుడిప్పుడే అనుభవానికి వస్తున్నది. ఈ వాతావరణాన్ని ప్రపంచ దేశాలు మౌనంగా పరికిస్తున్నట్టే కనిపిస్తున్నాయి. కానీ

కాన్వే సభ్య దేశాల నేతలతో మోదీ

రావడం తాలిబన్కు ఆయాచిత వరమైంది. 1960 దశకంలో వియత్నాం మీద అపజయం సమయంలో కూడా అమెరికాది ఇదే పరిస్థితి. ఓటమి భావన నుంచి బయటపడడానికి తంటాలు పడుతున్న అమెరికాకు మోదీ అక్కడికి వెళ్లడం పెద్ద సాంత్వనం. ఇదే ఆ దేశాధినేతల మాటలలో, అంతర్జాతీయ నిపుణుల విశ్లేషణలలో వ్యక్తమైంది కూడా. పాకిస్తాన్ నిజరూపం ఏదో ఇప్పుడు అమెరికాకు బాగా అర్థమవుతున్నది. చైనా నిర్వహిస్తున్న పాత్ర కూడా ఇటీవలి కాలంలోనే అమెరికా అర్థం చేసుకుంటున్నది. ఇప్పుడు చైనా, పాకిస్తాన్ ప్రపంచ దేశాలకు ఏమాత్రం ఇష్టమైన మిత్రులు కారు. కరోనా వ్యాప్తిలో చైనా పాత్ర గురించి, ఆ వాస్తవాన్ని వెలికి తీయడంలో

ఈ పరిస్థితి నుంచి ప్రపంచాన్ని కాపాడడానికి కదలవలసిన అవసరం కూడా ఉంది. అంతర్జాతీయ వేదికల మీదకు తాలిబన్ను తీసుకువచ్చి చట్టబద్ధత తీసుకురావాలన్న పాక్ కుట్రను కూడా ప్రపంచ దేశాలు అర్థం చేసుకుంటున్నాయి. అఫ్ఘాన్కు సాయం కోసం ఐరాస పిలుపు ఇచ్చినా ఫలించలేదంటే దానర్థం ఇదే.

ఇస్తాం మత ఛాందసవాదాన్ని ప్రపంచం మీద రుద్దాలన్న పాకిస్తాన్ కుట్రను సాగకుండా మోదీ నిశ్శబ్దంగా చేస్తున్న ప్రయత్నం ఆయన ప్రతి అడుగులోనూ కనిపిస్తున్నది. ఇది గుర్తించడానికి కొంతకాలం పడుతుంది.

వ్యాసకర్త: సీనియర్ జర్నలిస్ట్

తొమ్మిదవరేళ్లు అధికారంలో ఉన్న ముఖ్యమంత్రిని ఒక్క కలంపోటుతో తొలగించింది కాంగ్రెస్. తీవ్రమైన ఆరోపణలు ఉన్న వ్యక్తిని ఏకాభిప్రాయం మేరకు ముఖ్యమంత్రిని చేశారు. ఇక అంతా కలగాపులగం చేసిన వ్యక్తి, రాష్ట్ర కాంగ్రెస్ అధ్యక్ష పదవికి కేవలం రెండున్నర నెలల క్రితమే ఎంపిక చేసిన నేత కాడి కింద పడేసిపోయాడు. ఇదంతా కాంగ్రెస్ లీల. అధికారానికి ఆమడు దూరంలో ఉండవచ్చు, మూడు రాష్ట్రాలలోనే అధికారం మిగిలి ఉండవచ్చు, అయినా కాంగ్రెస్ కు అవేమీ పట్టవు. విధ్వంసకరంగా ఆలోచించడమే దాని సంస్కృతి. పంజాబ్ వంటి సరిహద్దు రాష్ట్రంలో ఇలాంటి వికృత విన్యాసాలు చేస్తున్నదంటే ప్రజాశ్రేయస్సు పట్ల, దేశ సమగ్రత, సంక్షేమాల పట్ల ఆ పార్టీకి ఉన్న నిబద్ధతను ప్రశ్నించవలసిందే. ఒక్క వారంలోనే పంజాబ్ లో చోటు చేసుకున్న పరిణామాలన్నీ దానిని చాటి చెబుతున్నాయి.

‘వి’ నాశకాల్ విపరీత బుద్ధి’ అంటే ఇదేనేమో? కేవలం నాలుగు మాసాలలో జరిగే అసెంబ్లీ ఎన్నికల ముందు సొంత ముఖ్యమంత్రి అమరీందర్ సింగ్ కు పొగపెట్టింది కాంగ్రెస్ అధిష్టానం. సెప్టెంబర్ 18న ఆయన అవమానకర పద్ధతుల్లో పదవిని వీడారు. సరిగ్గా పదిరోజులకి, అంటే సెప్టెంబర్ 28న పంజాబ్ కాంగ్రెస్ ను కంగాళి చేసిన పీసీసీ అధ్యక్షుడు నవజోత్ సింగ్ సిద్ధు హఠాత్తుగా వైదొలిగారు. పదవికి రాజీనామా చేస్తూ అమరీందర్ చేసిన వ్యాఖ్యలు ఆ పార్టీ పరువును రచ్చ కీర్చేశాయి. సిద్ధు పాక్ అనుకూలుడని చెప్పారాయన. ఇతడికి సీఎం పదవిని ఇస్తే ఊరుకునేది లేదని, ప్రియాంక, రాహుల్ గాంధీలకు అనుభవం లేదని, వారిని సలహాదారులు తప్పదోవ పట్టిస్తున్నారని ఆరోపించారు అమరీందర్. ఏకాభిప్రాయం పేరుతో కొత్తగా ముఖ్యమంత్రిగా చరణ్ జిత్ సింగ్ చన్ని తెర మీదకు వచ్చారు. ఈయన మీద మీటూ ఆరోపణలు ఉన్నాయి.

ఇలా ఒక వార్త మీద ఒక వార్త వెలువడి పంజాబ్ దేశ దృష్టిని ఆకర్షించింది. వీటికి పరాకాష్ట అమరీందర్ సింగ్ బీజేపీలో చేరడానికి సర్దుం సిద్ధమైందన్న వార్త. ఆయనకు కేంద్రంలో చోటు కల్పిస్తారన్న మాట కూడా వినపడింది. నిజానికి అమరీందర్ ముఖ్యమంత్రి పదవికి రాజీనామా చేసిన సమయంలోనే బీజేపీలో చేరడం గురించి ఊహాగానాలు వచ్చాయి. అమరీందర్ కు జాతీయవాది అన్న పేరుంది. సెప్టెంబర్ 28వ తేదీనే ఢిల్లీ వెళ్లిన అమరీందర్ బీజేపీ జాతీయ అధ్యక్షుడు జేపీ నడ్డాను కలుసుకో బోతున్నారన్న వార్త నేపథ్యంలో సిద్ధు వికెట్ హఠాత్తుగా కూలింది. ఈ రాజీనామాను అధిష్టానం ఆమోదిస్తుందో లేదో తెలియదు. ఆమోదించకున్నా సిద్ధు వైదొలగితే చన్నిని ముఖ్యమంత్రిని చేయడం ఇష్టలేకనే వెళ్లాడన్న అవవాదు తప్పదు. కాగా పంజాబ్ కు, దేశానికి ప్రమాదకారి అని అమరీందర్ వ్యాఖ్యానించినా, సిద్ధును చేర్చుకోవడానికి పార్టీలు సిద్ధంగానే ఉంటాయి. నిజానికి ఆది నుంచి సిద్ధు వ్యక్తిత్వం మీద అనుమానాలు ఉన్నాయి. సిద్ధు రాజీనామా చేసిన వెంటనే అమరీందర్ చేసిన ట్వీట్

ఒక్క వాక్యమే అయినా బలమైనది. అది- ‘సిద్ధుకు బొత్తిగా స్థిరత్వం లేదు’. అంటే కుక్క తోక పట్టుకుని గోదారి ఈదాలనుకుంటే ఇంతే అని పరోక్షంగా రాహుల్, ప్రియాంకలను ఆయన హెచ్చరించినట్లే. ఢిల్లీలో, సోనియా ఇంట్లో అమరీందర్ కంటే ఈ ‘స్థిరత్వం లేని’ సిద్ధుకే ఎక్కువ ప్రాధాన్యం లభించడం వింత కాదా! కానీ కాంగ్రెస్ లో అది అదొక సంస్కృతి.

పంజాబ్ ప్రయోజనాల కోసం ఎంత త్యాగాని కైనా సిద్ధమని సిద్ధు రాజీనామా చేస్తూ అన్నమాటగా వార్తల వల్ల తెలుస్తున్నది. కానీ చరణ్ జిత్ చన్నిని ఆ పదవిలో కూర్చోపెట్టినందుకు ఆయన అలిగాడన్న అభిప్రాయం కూడా ఉంది. ఇంతకీ చన్ని కూడా సిద్ధు అనుచరుడే. అమరీందర్ మీద తిరుగుబాటు జెండా ఎగురవేసినవాడే.

ఒకప్పుడు దేశాన్ని పాలించిన రాజకీయ పార్టీ ఇప్పుడు సరైన నిర్ణయాలు తీసుకోవడంలో తడబడుతోంది. యువతరాన్ని, నవతరాన్ని ఆకట్టుకోవడంలో ఇప్పటికే విఫలమైన ఆ పార్టీ అంతర్గత కలహాలతో ఇప్పుడు బలమైన నాయకులను కూడా పోగొట్టుకుంటోంది. పార్టీలో క్రమశిక్షణా రాహిత్యానికి, అంతర్గత విభేదాలకు అధిష్టానమే అజ్యం పోసింది. రాహుల్ తీసుకుంటున్న నిర్ణయాలు పార్టీ ప్రతిష్టను దిగజారుస్తున్నాయి. కాంగ్రెస్ పార్టీ అధ్యక్ష పదవిని త్యజించినట్లు దేశాన్ని మభ్యపెట్టిన రాహుల్ పార్టీపై పెత్తనాన్ని మాత్రం వదులుకోరు. ఇదే విపరీణా మాలన్నింటికి కారణమవుతున్నది.

అమరీందర్ కు పాగ

కూర్చున్న కొమ్మనే నరుక్కునే మూర్ఖత్వం అంటే ఇదే. కాంగ్రెస్ పార్టీకి అంతో ఇంతో బలం ఉన్న రాష్ట్రాల్లో పంజాబ్ ఒకటి. సొంత ప్రభుత్వంలో కుమ్ములాటలకు పార్టీ అధిష్టానమే అజ్యం పోసింది. అవమానాలను భరించలేక రాజీనామా నిర్ణయం తీసుకున్నట్లు ఆయన చేసిన ప్రకటన సంచలనం సృష్టించింది. అమరీందర్ సింగ్ అభిమతానికి వ్యతిరేకంగా అధిష్టానం సిద్ధును పీసీసీ అధ్యక్షునిగా నియమించింది. అప్పటికే అమరీందర్ కు వ్యతిరేకంగా అసమ్మతిని రెచ్చగొట్టిన సిద్ధుకు ఈ పదవి కోటికి

పంజాబ్

కొబ్బరిచిప్ప దొరికినట్లయింది. ఎమ్మెల్యేలందరినీ రెచ్చగొట్టి ఆయన రాజీనామా కోసం ఒత్తిడి తెచ్చాడు. ఈ వసులను అమరీందర్ సోనియా, రాహుల్, ప్రియాంకల దృష్టికి తెచ్చినా ఫలితం లేకపోయింది. వారు సిద్ధునే వెనకేసుకు రావడంతో రాజీనామా చేయక తప్పలేదు.

ముఖ్యమంత్రి పదవికి రాజీనామా చేసిన అనంతరం ‘రాహుల్, ప్రియాంక నా పిల్లల్లాంటి వాళ్లు. నన్ను అవమానకరంగా సీఎం పదవి నుంచి తప్పించారు. ఎమ్మెల్యేలను నేను విమానాల్లో గోవాకు తీసుకెళ్లను. అది నా విధానం కాదు. సోనియా గాంధీతో మాట్లాడా. నమ్మకం లేని చోట నేను ఉండను. ఇప్పటికే మూడుసార్లు ఎమ్మెల్యేలతో సమావేశాలు పెట్టారు. ఇది నాకు అవమానకరంగా అనిపించింది. ప్రభుత్వాన్ని నడవలేనని అనుకున్నట్లున్నారు. ఎవరి మీద నమ్మకముంటే వారిని సీఎం చేసుకోమని చెప్పా’ అన్నారని అమరీందర్.

సిద్ధు ఇర్లాన్ కు సన్నిహితుడు

సిద్ధును ఎట్టి పరిస్థితుల్లోనూ ముఖ్యమంత్రి కానివ్వకుండా పోరాడతానని అమరీందర్ ప్రకటించారు. రానున్న అసెంబ్లీ ఎన్నికల్లో ఆయనపై గట్టి అభ్యర్థిని నిలబెడతానని చెప్పారు. ఇలాంటి ప్రమాదకారి నుంచి దేశాన్ని కాపాడేందుకు ఎలాంటి త్యాగానికైనా సిద్ధమనని వ్యాఖ్యానించారు అమరీందర్. సిద్ధు పాకిస్తాన్ పాలకులకు సన్నిహితుడని ఏఎన్ఐ

ప్రహసనం

వార్తా సంస్థకు ఇచ్చిన ఇంటర్వ్యూలో అమరీందర్ ఆరోపించారు. 'పాకిస్తాన్ ప్రధాని ఇమ్రాన్ ఖాన్ సిద్ధా సేహితుడు. ఆ దేశ ఆర్మీ చీఫ్ జనరల్ ఖమర్ జావేద్ బజ్జాతో కూడా ఆయనకు స్నేహం ఉంది. పాకిస్తాన్ నుంచి అక్రమంగా ఆయుధాలు, హెరాయిన్ వస్తున్నాయి. భారత దేశంపై ద్రోహం వదులు తున్నారు. అలాంటి దేశ నాయకులకు స్నేహితుడైన సిద్ధాను ముఖ్యమంత్రిని చేయడం నేను వ్యతిరేకిస్తా' అని అన్నారు.

రాబోయే ఎన్నికల్లో గెలిచి పంజాబ్ లో పాగా

చరణ్ జిత్ సింగ్ చన్ని

వేయాలని ఆప్, పునర్వ్యవస్థాపక దక్కించుకోవాలని ఆకాశీదళ్, ఒంటరిగా సత్తా చూపాలని బీజేపీ మల్లగుల్లాలు పడుతుంటే, ఇవేమీ పట్టనట్లుగా ఉన్నట్లుండి సీఎంసూ మార్గాలని కాంగ్రెస్ అధిష్టానం అనూహ్య నిర్ణయం తీసుకుంది.

అమరీందర్ సింగ్ పంజాబ్ కు రెండుసార్లు ముఖ్యమంత్రిగా పనిచేశారు. 2002లో మొదటిసారి సీఎం అయ్యారు. 2007లో కాంగ్రెస్ పార్టీ ఓడిపోయి శిరోమణి ఆకాశీదళ్ అధికారం చేపట్టింది. ఈ పదేళ్ల కాలంలో అమరీందర్ చాలా కాలం పాటు కాంగ్రెస్ కార్యకలాపాల్లో అంటి ముట్టనట్లుగానే ఉన్నారు. అయితే ఆకాశీదళ్ ప్రభుత్వంపై పంజాబ్ ప్రజల్లో వ్యతిరేకత పెరగడంతో అమరీందర్ నాయకత్వంలో కాంగ్రెస్ పార్టీ 2017 ఎన్నికల్లో విజయం సాధించింది.

రాష్ట్రంలో డ్రగ్ మాఫియాపై ఉక్కుపాదం మోపుతానని అమరీందర్ గురుగ్రంథ సాహెబ్ సాక్షిగా ప్రమాణం చేశారు. కానీ ముఖ్యమంత్రిగా బాధ్యతలు చేపట్టిన తర్వాత ఈ విషయాన్ని పెద్దగా పట్టించుకో లేదు. ఎన్నికల హామీల్లో కీలకమైన ఉద్యోగ కల్పన, నిరుద్యోగ భృతి వంటి వాటిని అమరీందర్ ప్రభుత్వం సరేవర్తలేకపోయింది. ప్రభుత్వ ఉద్యోగులు, టీచర్లు, రైతులు, ఆశా వర్కులు, నిరుద్యోగులు, దళితులు.. ఇలా అనేక వర్గాలు వారి బాధలు తీరడం లేదంటూ ఆందోళనలు ముమ్మరం చేశాయి.

అమరీందర్ పార్టీకి, ప్రజలకు అందుబాటులో ఉండరనేది ఎమ్మెల్యేల ఆరోపణ. పంజాబ్ కాంగ్రెస్ లో ఎదురులేని నేతగా ఉన్న అమరీందర్ ప్రతిష్ట క్రమంగా మసకబారుతోందని కొన్ని సర్వేలు ఎత్తి చూపాయి. 2019లో ఆయన రేటింగ్ 19శాతం ఉండగా, 2021 ఆరంభంలో 9.8 శాతానికి పడిపోయింది. కాంగ్రెస్ సొంతంగా రాష్ట్రంలో నిర్వహించిన సర్వేలో కూడా అమరీందర్ పట్ల ప్రతికూలత కనిపించినట్లు సమాచారం. అయితే కెప్టెన్ ను అంత సులభంగా తీసి పారేయడానికి వీలేదు. 'రాజకీయ భవిష్యత్ గురించి నాకు ప్రత్యామ్నాయాలు ఉన్నాయి. అవసరమైనప్పుడు వినియోగిస్తా. నా వెంట ఉన్నవారితో మాట్లాడి భవిష్యత్ పై నిర్ణయం తీసుకుంటా.' అని అమరీందర్ చెప్పారు.

మీటూ వివాదంలో కొత్త సీఎం

అమరీందర్ రాజీనామాతో సీఎం పదవికి చరణ్ జిత్ చన్ని ఎంపికయ్యారు. రామదాసియా సిక్కు సమాజానికి చెందిన చన్ని మూడుసార్లు ఎమ్మెల్యేగా ఎన్నికయ్యారు. పంజాబ్ ప్రభుత్వంలో సాంకేతిక విద్యా, పారిశ్రామిక శిక్షణ మంత్రి. 2015 నుండి 2016 వరకు పంజాబ్ విధానసభలో చన్ని ప్రతిపక్ష నాయకుడిగా ఉన్నారు. త్వరలో పంజాబ్ ఎన్నికలు జరగనుండటం, దేశవ్యాప్తంగా బలమైన ఎస్సీ

సామాజిక వర్గం ఓట్లను ఆకర్షించేందుకు గాను కాంగ్రెస్ పార్టీ దళిత ముఖ్యమంత్రిని నియమించినట్లు చెబుతున్నారు. తీరా చన్ని ప్రమాణ స్వీకారం చేయక ముందే జాతీయ మహిళా కమిషన్ అభ్యంతరం వ్యక్తం చేసింది. చన్ని అమరీందర్ క్యాబినెట్ లో మంత్రిగా ఉన్న సమయంలోనే 2018లో ఒక మహిళా ఐఏఎస్ అధికారిణికి అసభ్యకర సందేశం పంపారనే అరోపణలున్నాయి. దీనిని అప్పట్లోనే సుమోటాగా స్వీకరించిన జాతీయ మహిళా కమిషన్ విచారణ చేపట్టింది.

కాంగ్రెస్ పరిస్థితి తారుమారు

కొత్త నాయకత్వాన్ని తయారు చేయడం, యువ నాయకత్వాన్ని ఆకర్షించడం సంగతి ఎలా ఉన్నా, ఉన్న నాయకులనే కాపాడుకోలేని దుస్థితిలో ఉంది కాంగ్రెస్. కాంగ్రెస్ యువ నేతల్లోనూ నిరాశా నిస్పృహలు నెలకొని ఉండటం మరో సమస్య. మధ్య ప్రదేశ్ లో జ్యోతిరాదిత్య సింధియాను వక్కన పెట్టినందుకు భారీ మూల్యం చెల్లించుకోవాల్సి వచ్చింది. సీనియర్ నేత జిత్ సింగ్ ప్రసాద్ బీజేపీలో చేరారు. రాజస్థాన్ లో సచిన్ పైలట్ రూపంలో ఇప్పటికీ అసమ్మతి గుప్పుమంటూనే ఉంది. సచిన్ సమయం కోసం వేచి చూస్తున్నారు.

అసానం మహిళా కాంగ్రెస్ నేత సుస్మితాదేవ్ టీఎంసీలో చేరారు. దక్షిణ ముంబయి మాజీ ఎంపీ మిలింద్ దియోరా, గతంలో మూడుసార్లు లోక్ సభకు ప్రాతినిధ్యం వహించి ప్రస్తుతం రాజ్యసభ సభ్యుడిగా ఉన్న దీపేందర్ సింగ్ చూడా, ఢిల్లీ మాజీ ముఖ్యమంత్రి షీలా దీక్షిత్ కుమారుడు సందీప్ దీక్షిత్ వంటి ప్రజాకర్షణ కలిగిన యువనేతలకు కాంగ్రెస్ ఎలాంటి బాధ్యతలనూ అప్పగించలేదు. దీంతో వారు పార్టీ విధానాలకు విరుద్ధంగా ప్రవర్తించడం మొదలు పెట్టారు.

2024 కూడా కలిసిరానట్లే..

జాతీయ రాజకీయాల్లో కాంగ్రెస్ ఇప్పటికే ఉనికి పోగొట్టుకుంది. ప్రాంతీయ పార్టీలతో పొత్తు పెట్టుకుంటే కానీ గెలవలేమని భావిస్తోంది. కాంగ్రెస్, బీజేపీ 2014 లోక్ సభ ఎన్నికల్లో 189 సీట్లలో ముఖాముఖీ తలపడ్డాయి. అందులో బీజేపీ 166 సీట్లు గెలుచుకుంది. 2019లో 192 స్థానాల్లో ప్రత్యక్ష పోరుకు దిగితే బీజేపీ 176 సీట్లను దక్కించుకుంది. 2019లో భాజపాకు దాదాపు 23 కోట్ల ఓట్లు పడగా, కాంగ్రెస్ సుమారు 12 కోట్ల ఓట్లు పొందింది. కొన్ని రాష్ట్రాల అసెంబ్లీ ఎన్నికల్లో మినహా హస్తం పార్టీ ఇప్పటివరకు పేలవ ప్రదర్శనే కనబరచింది. ఇలాంటి దశలో పార్టీని బలోపేతం చేయడానికి శ్రమించాల్సిన శ్రేణులు స్వీయ సంఘర్షణల్లో తలమునకలయ్యాయి. దీంతో 2024 పార్లమెంట్ ఎన్నికలపై కాంగ్రెస్ కు దాదాపు ఆశలు సన్నగిల్లినట్లే.

వ్యాసకర్త : సీనియర్ జర్నలిస్ట్

దేశాన్ని ఏలిన అనుభవం నుంచి, ఒక్కొక్కటిగా రాష్ట్రాల్లోనూ ఆదరణ కోల్పోతున్నా.. వరుస ఓటములు ఎదుర్కొంటున్నా.. ఆ పార్టీ ఆలోచనా సరళిలో మార్పులు రావడం లేదు. ఎన్ని సూత్రీకరణలు అమలు చేస్తున్నా సహజ ధోరణులు ఆ పార్టీని వీడిపోవడం లేదు. అన్నింటికీ 'అంతర్గత ప్రజాస్వామ్యం' అనే ఊతవడం సర్వరోగ నివారిణి మాదిరిగా తయారయింది. అవును, ఈ వ్యాఖ్యలన్నీ కాంగ్రెస్ పార్టీ గురించే. నిత్యం ఆరోపణలు, ప్రత్యారోపణలు, ఆధిపత్య ధోరణులు, ఫిర్యాదులు, మొట్టికాయలు.. కాంగ్రెస్లో సర్వసాధారణం. ఇక, తెలంగాణలో ఆ పార్టీ నేతల మాటలకు, సొంతపార్టీ నేతలపైనే ఆరోపణలకు, విమర్శలకు 'అర్థాలే వేరులే' అన్నట్లుగా తయారయింది.

కాద్దీర్ జులుగా కాంగ్రెస్ అధిష్టానం టీపీసీసీపై ప్రత్యేక దృష్టి సారించిందని అంతా అనుకున్నారు. రాష్ట్ర వ్యవహారాల ఇన్‌చార్జ్ కు తోడు పలువురు పరిశీలకుల నియామకం వంటి పరిణామాలు ఆ పార్టీని గాడిలో పెడతాయని సొంత పార్టీ నేతలు సైతం అనుకున్నారు. కానీ, 'అంతా మిథ్య' అన్నట్లుగా తయారయింది.

టీపీసీసీ అధ్యక్షుడిగా టీడీపీ నుంచి వచ్చిన రేవంత్ రెడ్డికి అవకాశం కల్పించడంతో తీవ్రస్థాయిలో నిరసన స్వరాలు వినిపించినా అధిష్టానం జోక్యంతో అప్పటికి అంతా సర్దుమణిగిందనుకున్నారు. రేవంత్ రెడ్డి కూడా గత అధ్యక్షుల కంటే భిన్నంగా టీఆర్ఎస్, ముఖ్యమంత్రి కేసీఆర్ ప్రజాదరణ తగ్గించడమే లక్ష్యంగా దూసుకెళ్తున్నారు. వరుస సభలు నిర్వహిస్తున్నారు. అయితే, ఇక్కడే సమస్య మళ్లీ చింతచెట్టు ఎక్కి కూర్చుంది. సీనియర్లు, పీపీసీసీ కార్యపర్గానికి సమాచారం ఇవ్వకుండా, అనుమతి తీసుకోకుండా ఏకవక్షంగా నిర్ణయాలు తీసుకుంటున్నారన్న విమర్శలు జోరుగా వస్తున్నాయి. అంతేకాదు, ఏ నాయకుడినీ లెక్క చేయడం లేదన్న వాదనలూ వినిపిస్తున్నాయి. ఈ క్రమంలోనే టీపీసీసీ వర్కింగ్ ప్రెసిడెంట్ జగ్గారెడ్డి మరోసారి మీడియా ముందే టీపీసీసీ చీఫ్ పై విమర్శల వర్షం కురిపించారు. మరోవైపు టీపీసీసీ రాజకీయ వ్యవహారాల సమావేశానికి ఎంపీ కోమటిరెడ్డి వెంకటరెడ్డి హాజరు కాలేదు. దీంతో, ఒక సమస్య సర్దుకుంటే మరో సమస్య ఎదురుచూస్తున్నట్లు తయారయింది ఏఐసీసీ పెద్దలకు. ఫలితంగా పార్టీ సీనియర్లు, బాధ్యులు తలలు పట్టుకుంటున్నారు.

పార్టీలో రేవంత్ రెడ్డికి, సీనియర్లకు మధ్య పరిస్థితి నివురుగప్పిన నిప్పులా మారింది. దాదాపు రెండు నెలలుగా ఇదే పంచాయితీ నడుస్తోంది. సీనియర్లు, ముఖ్యనేతలు.. ఏది చేసినా తమకు చెప్పాలని హుకుం జారీచేస్తున్నారు. అయితే, వాకు చెప్పినప్పుడు సరేనంటున్న రేవంత్ తన పని తాను చేసుకుంటూ పోతున్నారు. దీంతో 'ఎవరికి వారే.. యమునా తీరే..' అన్నట్లుగా తయారయింది పరిస్థితి. ఫలితంగా విపక్షాలతో కాదు, స్వపక్షంతోనే పోరు అన్నట్లుగా మారింది. ప్రతి విషయాన్ని పార్టీలో

ఎవరికి వారే..

చర్చించిన తర్వాతే నిర్ణయాలు బయటకు చెప్పాలని, తమతో మాట్లాడిన తర్వాతే కేడర్ లోకి వెళ్లాలని సీనియర్లు భావిస్తుంటే రేవంత్ అందుకు భిన్నంగా ప్రవర్తిస్తున్నారు. దీంతో ఇరువర్గాల మధ్య పచ్చగడ్డి వేస్తే భగ్గుమనే స్థాయికి విభేదాలు చేరాయి. రేవంత్ మినహా పార్టీ ఎంపీలు, సీతక్క మినహా ఎమ్మెల్యేలు, ఉన్న ఒక్క ఎమ్మెల్సీతో పాటు పలువురు సీనియర్ నాయకులు కూడా రేవంత్ తీరుపై అసంతృప్తితో ఉన్నారునే చర్చ గాంధీభవన్ వర్గాల్లో జరుగుతోంది. ఈ నేపథ్యంలోనే అధిష్టానం కొత్తగా టీపీసీసీ రాజకీయ వ్యవహారాల కమిటీ (పీపీసీ)ని ఏర్పాటుచేసింది. అయితే, సరిగ్గా ఈ సమావేశానికి ముందురోజే ఎమ్మెల్యే జగ్గారెడ్డి అగ్గి రాజేశారు.

పార్టీ అధ్యక్షుడిగా బాధ్యతలు తీసుకునే సందర్భంగా రేవంత్ చేసిన వ్యాఖ్యలకు, అధ్యక్షుడైన తర్వాత వ్యవహరిస్తున్న తీరుకు పొంతనలేదని సీనియర్లు ఆరోపిస్తున్నారు. ముఖ్యంగా దళిత, గిరిజన ఆత్మగౌరవ దండోరా కార్యక్రమ నిర్వహణ సీనియర్లు వర్సెస్ రేవంత్ అన్నట్లుగా సాగింది.

ఇంద్రవెల్లి సభకు ముందు మాజీ ఎమ్మెల్యే ఏలేటి మహేశ్వరరెడ్డి అలకతో ప్రారంభమైన పంచాయితీలు ఇంకా కొనసాగుతూనే ఉన్నాయి. ముఖ్యంగా ఇంద్రవెల్లి సభకు సీతక్క అధ్యక్షత వహించడం, రావిరాల సభను అంతా రేవంత్ బృందం నడిపించడం, మూడుచింతలపల్లి దళిత దీక్షలో కూడా సీనియర్లు తెరపైన కనిపించే పరిస్థితి లేకపోవడం, గజ్జెల్ సభ

అంతా రేవంత్ అన్నట్లే సాగడాన్ని ఆయన వ్యతిరేక వర్గం జీర్ణించుకోలేకపోతోంది. కనీసం పార్టీలో చర్చించకుండానే గజేట్ సభలో 2 నెలల పాటు నిరుద్యోగ సమస్యపై కార్యచరణ ప్రకటించడం దేనికి సంకేతమని, అన్నీ ఆయనే ప్రకటిస్తే ఇక తాముండి ఎందుకనే భావన సీనియర్ నాయకుల్లో వ్యక్తమవుతోంది.

పార్టీలో ఓవైపు ఈ రచ్చ కొనసాగుతుండగానే.. మరోవైపు, నిజామాబాద్, మహబూబ్ నగర్ జిల్లాలకు చెందిన కొందరు ఇతర పార్టీల నేతలు స్థానిక కాంగ్రెస్

నాయకులకు సమాచారం లేకుండా రేవంత్ ను కలవడం, కనీసం చర్చించకుండానే అధికార ప్రతినిధుల నియామక పేర్లు ప్రకటించడం, గాంధీభవన్ లో జరిగిన అఖిలపక్ష సమావేశానికి ఎవరెవరు వస్తున్నారనే సమాచారం కూడా ముఖ్య నేతలకు ఇవ్వకపోవడం లాంటివి రేవంత్ ఏకపక్ష ధోరణికి అద్దం పడుతున్నాయనేది సీనియర్ల విమర్శ. ఇందులో భాగంగానే రాష్ట్ర నేతలు అధిష్టానాన్ని కలసి రేవంత్ తీరుపై ఫిర్యాదు చేశారు కూడా.

సంగారెడ్డి ఎమ్మెల్యే జగ్గారెడ్డి అయితే రేవంత్ తీరును మీడియా ముఖంగానే తప్పుపట్టారు. రేవంత్ ఏ విషయంలోనూ పార్టీ ప్రాటోకాల్ పాటించడం లేదని విమర్శించారు. అయితే ఏఐసీసీ పెద్దలు ఈ విషయాన్ని 'టీ కప్పులో తుపాను'గా చూపించే ప్రయత్నం చేశారు. అంతేకాదు, జగ్గారెడ్డి వ్యాఖ్యలు దుమారం రేపడంతో ఆయన ఏం మాట్లాడారన్న దానిపై అధిష్టానం ఆరా తీసింది. పార్టీ వ్యవహారాలను అంతర్గత వేదికలపై చర్చించుకోవాల్సి తప్ప మీడియాతో మాట్లాడడం సరికాదని జగ్గారెడ్డికి సూచించింది. దీంతో, మరోమారు పార్టీ అంతర్గత వ్యవహారాలను మీడియాతో మాట్లాడనని పార్టీ పెద్దలకు జగ్గారెడ్డి హామీ ఇచ్చారు.

ఇక, ఎంపీ కోమటిరెడ్డి వెంకటరెడ్డి కూడా మరోసారి కాంగ్రెస్ లో కాక పుట్టించారు. పార్టీ తొలి రాజకీయ వ్యవహారాల భేటీకి భేటీకి ఆయన గైర్వాజరయ్యారు. ఫలితంగా తన అసంతృప్తిని చూపించారు.

వాస్తవానికి ఆ రోజు హైదరాబాద్ లోనే ఉన్నా.. కోమటిరెడ్డి మాత్రం సమావేశానికి హాజరు కాకపోవడంపై పెద్ద చర్చ జరిగింది. పార్టీ అధికార ప్రతినిధుల నియామకంలో సీనియర్లు, పార్టీ

ప్రజాప్రతినిధులను సంప్రదించలేదని, కుటుంబ విషయాల్లో కేసులున్న వ్యక్తులను పార్టీ అధికార ప్రతినిధులుగా నియమిస్తే, ఇతర పార్టీలు అడిగే ప్రశ్నలకు ఏం జవాబు చెప్తామని కోమటిరెడ్డి సన్నిహితులతో వ్యాఖ్యానించినట్లు తెలుస్తోంది. ఆదిలాబాద్ లో దళిత-గిరిజన దండోరా సభ పెట్టింది ఒక నాయకుడైతే, ఆ సభ అధ్యక్షత ఇంకొకరికి అప్పగించారని, ఇలా చేయడం సరైంది కాదని, ఇలాంటి విషయాలన్నింటిలోనూ మార్పురావాలని ఆయన భావిస్తున్నారంటున్నారు. త్వరలోనే సోనియా, రాహుల్ లను కలసి రాష్ట్రంలో పార్టీ కార్యకలాపాలు, టీపీసీసీ పనితీరు గురించి వివరించాలన్న ఆలోచనలో కోమటిరెడ్డి ఉన్నట్లు సమాచారం. కాగా, ఆయన సోదరుడు, ఎమ్మెల్యే రాజగోపాల్ రెడ్డి కూడా పీఎస్ సమావేశానికి గైర్వాజరు కావడం గమనార్హం.

జరుగుతున్న పరిణామాలు చూస్తే.. కాంగ్రెస్ పార్టీలో ఎన్ని అంతర్గత విభేదాలున్నా, సీనియర్లంతా మూకుమ్మడిగా అసహనంతో ఉన్నా.. పార్టీ అధిష్టానం మాత్రం రేవంత్ ను సమర్థించే రీతిలోనే ముందుకు వెళ్తోంది.

ముఖ్యంగా పార్టీ రాష్ట్ర వ్యవహారాల ఇన్ చార్జ్ మాణిక్యం రాగూర్ అన్ని విషయాల్లోనూ టీపీసీసీ అధ్యక్షుడికి అండగా నిలబడుతున్నారు. దీనికి తోడు రేవంత్ కు సహకరించాల్సిందేనంటూ ముఖ్య నేతలందరికీ అధిష్టానం నుంచి స్పష్టమైన సంకేతాలు కూడా వచ్చాయని చెబుతున్నారు. అందుకే జగ్గారెడ్డి సైలెంట్ అయ్యారని, గతంలో బహిరంగంగా మాట్లాడిన కోమటిరెడ్డి కూడా ఈసారి తన అసంతృప్తిని సంకేతాత్మకంగా వెల్లడించారని చెప్పుకుంటున్నారు.

వ్యాసకర్త : సీనియర్ జర్నలిస్ట్

'జాగృతి' నిర్వహించిన ఎండివై రామమూర్తి స్మారక నవలల పోటీలో

ద్వితీయ బహుమతి పొందిన రచన

ధారావాహికగా
మీ ముందుకు వస్తోంది..
వచ్చే వారం నుంచే..

పులగండువనం

రచన : డా. చింతకింది శ్రీనివాసరావు

సమాజం మనుగడ వృత్తులపై ఆధారపడి ఉండేది. ఒక్కో కులం ఒక్కో వృత్తిని చేపట్టి ఆ పని ద్వారా వచ్చే ఆదాయంతో బతికేవారు. పారిశ్రామిక విప్లవం వచ్చాక వృత్తుల్లో ఉపయోగించే పనిముట్లలో యంత్రాలు అందుబాటులోకి వచ్చాయి. వాటి సాయంతో మరింత వేగంగా పనులు చేయవచ్చు. స్వాతంత్ర్యం లభించాక అప్పటి ప్రభుత్వాలు పరిశ్రమల ఏర్పాటుకు ప్రాధాన్యం ఇచ్చాయి. ఫలితంగా పలురకాల పరిశ్రమలు ఏర్పడ్డాయి. వీటిలో కిందిస్థాయిలో నైపుణ్యం గల శ్రామికులను రూపొందించేందుకు పారిశ్రామిక శిక్షణా కేంద్రాలను ఏర్పాటు చేశారు. 1960 నుంచి నిర్మాణరంగం

బటీబలను ఎవరూ ఎంచుకోవడం లేదు.

ఇటీవరిస్థితి

రాష్ట్రంలో 80 ప్రభుత్వ బటీబలు, 430 ప్రైవేటు బటీబలు ఉన్నాయి. వీటిలో ఏడాదికి సుమారు 52 వేల మంది శిక్షణ పూర్తి చేసుకుంటున్నారు. సుమారు 30 రకాల కోర్సులున్నాయి. వీటిలో పాతకాలపు కోర్సులే అధికం. పురాతన శిక్షణా పద్ధతులు, కాలం చెల్లిన యంత్రపరికాలతోనే బోధన జరుగుతోంది. ప్రభుత్వ బటీబలలో అధ్యాపకుల కొరత తీవ్రంగా వేధిస్తోంది. మొత్తం టీచింగ్, నాన్ టీచింగ్ కలిపి 2,782 పోస్టులకు గాను 1,579 పోస్టులు ఖాళీగా ఉన్నాయి. 1,070 టీచింగ్ పోస్టులు

కాలంలో ప్రాక్టికల్స్ ఖర్చు నిమిత్తం ఒక్కో విద్యార్థికి రూ.400 చొప్పున రాష్ట్ర ప్రభుత్వం చెల్లించాలి. కానీ ఇప్పటికీ ఒక్క పైసే కూడా విడుదల చేయలేదని విద్యార్థులంటున్నారు. బటీబ శిక్షణ పూర్తయిన తర్వాత అప్రెంటిస్ షిప్ కోసం పంపాలి. కానీ ప్రస్తుతం అదీ సరిగా జరగడం లేదంటున్నారు. అదే సమయంలో ప్రపంచవ్యాప్తంగా నిర్మాణరంగంలో వచ్చిన పెనుమార్పుల ప్రభావం వృత్తి విద్యలపై పడింది. పరిశ్రమలు ఉత్పత్తిని వదిలేసి యంత్ర పరికరాలను దిగుమతి చేసుకోవడానికి ప్రాధాన్యం ఇస్తున్నాయి. కొత్త పరిశ్రమల ఏర్పాటు తగ్గింది. ఇది సాంకేతిక విద్యపై ప్రభావాన్ని చూపింది.

రాష్ట్రంలో గ్రామీణ యువతకు ఉపాధి అవకాశాలు తగ్గిపోతున్నాయి. వ్యవసాయం తర్వాత పలు వృత్తుల్లో ఉపాధి లభిస్తుంది. అయితే కరోనా కారణంగా నిర్మాణరంగం స్తంభించిపోవడంతో యువత ఖాళీగా ఉంటున్నారు. ఈ రంగంలో శిక్షణ ఇచ్చే పారిశ్రామిక శిక్షణ సంస్థ (బటీబ)లు స్థాపన లక్ష్యాలను నెరవేర్చలేకపోతున్నాయి. స్వాతంత్ర్యం వచ్చిన తొలిసార్లులో ఏర్పాటుచేసిన ఈ బటీబలు అప్పటి అవసరాల నిమిత్తం ఏర్పాటయ్యాయి. కానీ మారుతున్న పరిస్థితులను బట్టి కొత్త కోర్సులను తీసుకురాలేదు. పాత కోర్సులను కొనసాగించడం, శిక్షణ తీసుకున్నవారికి ఉపాధి లభించకపోవడంతో వీటిని ఆదరించడం లేదు. ఈ నేపథ్యంలో ప్రతి అసెంబ్లీ స్థానానికి ఒక బటీబని ఏర్పాటు చేయాలని ముఖ్యమంత్రి జగన్మోహన్ రెడ్డి అధికారులను ఆదేశించారు. ఉపాధి అందించని కోర్సులు, బోధనలో నాణ్యత ప్రమాణాలు పాటించకపోవడం వల్ల వీటిని విద్యార్థులు ఆదరించడం లేదు. రాష్ట్ర వ్యాప్తంగా ఉన్న బటీబలలో సంగం సీట్లు కూడా నిండటం లేదు. ఉన్న సమస్యలు సరిచేసుకోకుండా కొత్తవాటిని ఏర్పాటుచేయడం అనవసరం ఖర్చు, వృథా శ్రమగా మిగిలిపోనుంది.

రాష్ట్రంలో గ్రామీణ ఉపాధి మృగ్యం

వృద్ధి చెందింది. దాంతోపాటే సాంకేతిక, నైపుణ్య విద్యకు ప్రాధాన్యం లభించింది. ఈ క్రమంలో బటీబలు ఉపాధి కల్పించే కేంద్రాలుగా పనిచేశాయి. పదో తరగతి తర్వాత శిక్షణ ఇచ్చే బటీబల్లో చదివిన వారికి ఉద్యోగాలు వెంటనే లభించేవి. మా వాడు బటీబలో చదువుతున్నాడనే భరోసాను తల్లిదండ్రులు వ్యక్తంచేసేవారు. ఇంటర్ కంటే బటీబకే ఎక్కువ ప్రాధాన్యం ఉండేది. సీట్లు దొరికేవి కావు. ప్రైవేటు బటీబలు భారీగా ఏర్పడ్డాయి. తర్వాత పరిస్థితి ఒక్కసారిగా మారిపోయింది. ఇంజనీరింగ్ కళాశాలలు భారీగా ఏర్పడటం, కొత్తకోర్సులు రావడంతో విద్యార్థులు బటీబని వదిలేశారు. ఇంజనీరింగ్ పట్ల ఆసక్తి చూపించారు. ఫలితంగా ఇంటర్కు ప్రాధాన్యం పెరిగింది. ఇంజనీరింగ్ సీట్లకు ఎంసెట్ పోటీ పరీక్ష పెట్టడంతో పలు ప్రైవేటు కళాశాలలు ఏర్పడ్డాయి. ఈ పరిణామాం బటీబలపై తీవ్ర ప్రభావాన్ని చూపించింది. పదో తరగతిలో బొటాబొటి మార్కులతో పాసైన వారు తప్ప

ఖాళీగా ఉన్నాయి. ఇన్స్ట్రక్టర్ల పోస్టులు 60 శాతం ఖాళీ ఉంటే శిక్షణ ఎలా సాధ్యమవుతుంది? కొన్ని చోట్ల భవనాల పరిస్థితి కూడా అంతంత మాత్రంగానే ఉంది. మరికొన్ని చోట్ల కరెంటు బిల్లులూ కట్టలేని పరిస్థితులు ఉన్నాయి. ఇక 50 శాతం ప్రైవేటు బటీబలలో బోధనే జరుగదు. సర్టిఫికేట్ కోసమే వీటిలో చేరుతున్నారు. రోజువారీ తరగతులకు రారు. పరీక్షలు రాయడానికి మాత్రమే విద్యార్థులు వెళ్తారు. కానీ పాసైపోతారు. బటీబలు ఆయా వృత్తుల్లో ప్రత్యక్ష శిక్షణ ఇవ్వాలి. కానీ ఇప్పటి అంశంలోనే బటీబలు వెనుకబడ్డాయి. ఉన్న వాటిలో 30 శాతం తప్ప మిగిలిన సంస్థల్లో ప్రత్యక్ష అనుభవం ఉండదు. చాలా సంస్థలు నూతన సాంకేతిక విధానాలు అమలు చేయడం లేదు. ఆయా ట్రేడుల్లో వచ్చిన నూతన యంత్రపరికరాల గురించి కూడా వీరికి పరిచయం ఉండటం లేదు. ప్రభుత్వ బటీబలలో ప్రాక్టికల్స్ కోసం యంత్రపరికరాల కొనుగోళ్లకు వరల్డ్ బ్యాంకు నుంచి నిధులు తెచ్చినా వాటిని వినియోగించలేదు. శిక్షణా

ఇంటర్లో వృత్తివిద్యలే?

ఇంటర్లో వృత్తివిద్యలు ప్రవేశపెట్టారు. వీటిలోను పలురకాల కోర్సులు అందుబాటులోకి తెచ్చారు. పారిశ్రామిక వాతావరణం లేకపోవడంతో వాటికి ఆదరణ లేదు. అయిదారు కోర్సులకు మాత్రమే ఆదరణ ఉంది. రాష్ట్ర ప్రభుత్వాలు ఇంటర్ పై చూపించిన ఆసక్తిని బటీబలపై చూపించాలి. వృత్తి విద్యను బటీబలకే పరిమితం చేయాలి.

నిర్మాణరంగానికి మోదీ ఊతం

మోదీ ప్రభుత్వం దేశంలో నిర్మాణరంగానికి ప్రాధాన్యం ఇవ్వాలని నిర్ణయించింది. రూ.100 లక్షల కోట్లతో రహదారులు, పైపంతెనలు, బ్రిడ్జిలు, రైల్వేలు, పారిశ్రామిక కారిడార్లు, ఓడరేవులు, విమానాశ్రయాలు, పెట్రోలియం కాంప్లెక్సులు ఇలా నిర్మాణరంగాన్ని బలోపేతం చేస్తున్నారు. దీంతో ఈ రంగంలో నైపుణ్యం ఉన్న కార్మికుల అవసరం ఏర్పడ నుంది. అందువల్ల నిర్మాణరంగానికి అవసరమైన కోర్సులను పారిశ్రామిక శిక్షణ సంస్థల్లో ప్రవేశపెట్టాలి.

అవసరమైన పాత కోర్సులకు నూతన యంత్ర పరికాలను అందించి వాటిలో నాణ్యమైన శిక్షణ ఇవ్వాలి. ఇందుకోసం భారీగా నిధులు వినియోగించాలి. ఐటీఐలకు పూర్వ వైభవాన్ని తీసుకురావాలి.

పాఠశాలల్లో రాజకీయాలు

పాఠశాలల కమిటీ చైర్మన్ ఎన్నికలు కొన్ని జిల్లాల్లో పంచాయతీ ఎన్నికలను తలపించాయి. విద్యార్థుల తల్లిదండ్రులు ఓటింగ్‌లో పాల్గొనేలా రాజకీయ రహితంగా ఈ ఎన్నికలు జరగాలి. కాని వీటిని కూడా పదవులుగా వైకాపా, తెలుగుదేశం పార్టీలు భావించాయి. ఈ రెండు పార్టీల నాయకులు తమ వర్గాలకే పదవులు పొందేందుకు ప్రయత్నాలు

విద్యాకమిటీల అనుమతి కూడా తప్పనిసరి. 'మన బడి', 'నాడు నేడు' పథకాల్లో అభివృద్ధి పనులు జరుగుతుండటంతో విద్యా కమిటీలకు కాసుల వర్షాన్ని కురిపిస్తోందని తల్లిదండ్రులే ఆరోపిస్తున్నారు. తాము ఎంపిక చేసిన కమిటీ తమ పిల్లల విద్యాభివృద్ధికై కృషి చేయకుండా వచ్చిన నిధులు మింగేయడానికి ప్రయత్నించడంతో వీరు ఆవేదన చెందుతున్నారు. పాఠశాలలో చేయని పనులు చేసినట్లుగా, తక్కువ పనులకు ఎక్కువ బిల్లులు పెట్టడం ఇలా అనేక రకాలుగా అవినీతికి పాల్పడుతున్నారని ఆరోపిస్తున్నారు. ఈ పదవులు కూడా ఆదాయం అందించేవిగా చూడటంతో అభ్యర్థులు వీటిని కూడా సాధారణ

తురగా నాగభూషణం

ప్రవేశించడం, చిన్నారుల మనుసుల్లో విషబీజాలు నాటడం సమాజానికి చాలా ప్రమాదకరం.

ఏకగ్రీవాలపై చర్చ జరగాలి!

ఎంపీపీ, జడ్పీటీ స్థానాలకు జరిగిన ఏకగ్రీవాలపై చర్చ జరగాలి. ప్రభుత్వ పాలనకు అనుకూలంగా ఏకగ్రీవాలు జరిగినట్లు ప్రభుత్వం పేర్కొనడం పచ్చి అబద్ధం. విపక్షాలను నామినేషన్లు వేయనీయకుండా అడ్డుకోవడం, హెచ్చరికలు, బెదిరింపులు, దాడులు, పోలీసులు, కేసులు ఇలా ఎన్ని దౌర్జన్యాలు చేయాలో అన్నీ రాష్ట్ర ప్రభుత్వం చేసింది. ఇలా అధికార దుర్వినియోగానికి పాల్పడటంపై రాష్ట్ర వ్యాప్తంగా చర్చలు జరగాలి. ఈ ఏడాది ఏప్రిల్ 8న జడ్పీ, ఎంపీపీ ప్రాదేశిక స్థానాలకు పోలింగ్ నిర్వహించగా కోర్టు వ్యాజ్యాల కారణంగా ఓట్ల లెక్కింపు జరపలేదు. ఇటీవల వచ్చిన ఫలితాల్లో వైకాపా 85 శాతం స్థానాలు కైవసం చేసుకుంది. అయితే ఈ ఫలితాలు చూసి బలువనుకుంటే పొరపాటే. అప్పటి బలువు ఇప్పుడు తగ్గిపోయింది. నవరత్నాల పథకాలతో జనాలు ఓటువేసినా, ఈ అయిదు నెలల్లో కనిపించిన ప్రజావ్యతిరేకతతో ఇప్పుడు ఎన్నికలు నిర్వహిస్తే మాత్రం పెద్ద మార్పు కనిపిస్తుంది. ఇక ఈ ఎన్నికల్లో జరిగినన్ని ఏకగ్రీవాలను ఎన్నడూ చూడలేదు. జడ్పీటీసీ 126, ఎంపీటీసీ 2,371 ఏకగ్రీవం కావడం పెద్ద చర్చకు దారితీసింది. అన్నేసి స్థానాల్లో వేరెవ్వరూ నామినేషన్ వేసేందుకు ముందుకు రాలేదంటే ఒత్తిళ్లు, ప్రలోభాలు, దాడులు, భయాలు ఏ స్థాయిలో ఉన్నాయో తెలుస్తోంది. ప్రభుత్వం అధికార దుర్వినియోగానికి పాల్పడి పోలీసులచే విపక్షాల అభ్యర్థులను నామినేషన్లు వేయనీయకుండా అడ్డుకుందని ఆరోపణలు వచ్చాయి. కొన్ని చోట్ల వైకాపా చేసిన దాష్టీకాలు, దౌర్జన్యాలపై అన్ని పార్టీలు అసహ్యించుకున్నాయి. రాజ్యాంగం ప్రకారం స్థానిక సంస్థలకు నిధులు, విధులు, అధికారాల బదలాయించుటో చిత్తశుద్ధి చూపించడం లేదనేది పంచాయతీలపై చూపిస్తున్న తీరుకు అద్దం పడుతోంది. స్థానిక సంస్థలు ప్రభుత్వ, రాజకీయ జోక్యం లేకుండా స్వేచ్ఛగా పనిచేసుకోవడం అనేది ఇక మనకు కనిపించదని తేలిపోయింది. రిజర్వేషన్ల ద్వారా పదవుల్లో కొచ్చిన ఎస్సీ, ఎస్టీ, బీసీ మహిళలకు తమ పని తాము చేసుకునే వాతావరణం లేదు.

వ్యాసకర్త : సీనియర్ జర్నలిస్ట్

చేస్తున్నారు. దీంతో ఈ వివాదాలు శృతిమించుతున్నాయి. రాళ్లదాడులు కూడా చోటుచేసుకున్నాయి. కొన్నిచోట్ల ఎన్నికలు వాయిదాపడ్డాయి. పాఠశాలల్లో మౌలిక సదుపాయాలు, విద్యార్థుల బోధనం, హాజరు తదితర వాటికి సంబంధించి విద్యా కమిటీలను ఏర్పాటు చేసుకుంటారు. కాని ప్రాంతీయ పార్టీల చర్యలతో ఇప్పుడా లక్ష్యం దెబ్బతింది. పాఠశాలలను కూడా ఆదాయవనరుగా ఈ పార్టీలు భావిస్తున్నాయి. విశాఖపట్నం జిల్లా రావికమతం మండలం గుడ్డిప ప్రాథమికోన్నత పాఠశాలలో చైర్మన్ పదవికి వేలం నిర్వహించగా వైసీపీ నేత రూ.1.65 లక్షలకు దక్కించుకున్నారు. కోటపురం మండలం పందూరు యూపీ పాఠశాలలో కూడా చైర్మన్ పదవికి వేలం నిర్వహించారు.

దోచుకునేందుకేనా?

దోచుకోవడానికి కాదేదీ అనర్హం అన్న రీతిలో నాయకుల చూపు విద్యాలయాలపై పడింది. ప్రభుత్వ విద్యాలయాలకు మౌలిక సదుపాయాలు కల్పనలో

ఎన్నికల్లా భావించి రణరంగం చేశారు. స్థానిక సంస్థల ఎన్నికల్లో జరిగిన మాదిరి విపక్షాలను ఎలా భయభ్రాంతులకు గురి చేశారో విద్యా కమిటీ ఎన్నికల్లోను అదే విధంగా దౌర్జన్యాలకు దిగడం సిగ్గుచేటు.

కొత్త సంస్కృతి

నేటి బాలలే రేపటి పౌరులని చెప్పుకుంటున్న తరుణంలో ఇలాంటి సంఘటన ద్వారా మనం విద్యార్థులకు ఏం నేర్పిస్తున్నామో ఒక్కసారి ఆలోచించాలి. విద్యాలయాల్లో రాజకీయాలు అడుగుపెట్టడం అనేది దురదృష్టకరం. ఎందుకంటే పాఠశాలల్లో కల్గుషం లేని పసిమొగ్గలుంటారు. తల్లిదండ్రులు అక్కడ రాజకీయాలు కోరుకోరు. విద్యార్థులకు భవిష్యత్తును, అభివృద్ధిని కాంక్షించే విద్యావంతులైన తల్లిదండ్రులే విద్యాకమిటీలో సభ్యులు, చైర్మన్‌గా ఉండాలి. నాడు-నేడు కార్యక్రమంలో రంగులు వేసే పని పక్కనపెట్టి నిర్మాణాలు చేయాలి. రాజకీయాలను పసి హృదయాల మీద రుద్దవద్దు. బడుల్లో రాజకీయాలు

గరుత్మంతుడి తల్లి వినత సర్పమాత కద్రువ దానీ అయింది. ఇది గరుడుడికి దుఃఖకారణమైంది. తన తల్లిని దాస్యం నుండి విముక్తి కల్పించాలని సంకల్పించాడు. దాస్య విముక్తి చేయడానికి మీరు ఏమి కోరుతున్నారని గరుడుడు సర్పాలని అడిగాడు. 'నీ తల్లిని దాస్యం నుండి విముక్తి చెయ్యాలంటే నువ్వు మాకు అమృత కలశం తెచ్చివ్వాలి'ని చెప్పారు.

అమృత కలశం ఇంద్రుడి రక్షణలో ఉంటుంది. దానిని దేవగణాలు రక్షిస్తుంటారు. గరుడుడు అమృతకలశం గురించి చేస్తున్న ప్రయత్నం గురించి తెలుసుకున్న దేవతలు దేవగురువు బృహస్పతిని ముందుగానే హెచ్చరించారు. గరుడుడు తెలివిగా తన రెక్కలతో ధూళిని రెచ్చగొట్టి సమస్త లోకాలలో చీకటి వ్యాపింపజేసాడు. సూక్ష్మరూపం ధరించి ఇంద్రుణ్ణి కనిపెట్టి అమృతకలశాన్ని అపహరించాడు. దేవేంద్రుడికి విషయం తెలిసి గరుడుడిపై కోపంతో వజ్రాయుధం ప్రయోగించాడు. గరుత్మంతుడు వరప్రసాదుడు కనుక అతనికి ఇంద్రుడి వజ్రాయుధం వల్ల ఎటువంటి హాని కలగలేదు.

గరుత్మంతుడు సామాన్యమైన పక్షి కాదని గ్రహించిన ఇంద్రుడు 'నీ బల, పరాక్రమాలు చూసి నేను నీతో మైత్రిని కోరుతున్నాను. మన మైత్రి చిరకాలం వర్ధిల్లుగాక' అని దీవించాడు.

**'కామం నైతత్ ప్రశంసంతి సంతః స్వబల సంస్థనం
గుణ సంకీర్తనం చాపి స్వయమేవ శతక్రతో'**

వందయజ్ఞాలు చేసిన మహేంద్రా! సాధు శ్రేష్టులు తమ ప్రశంసను వినటానికి ఇష్టపడరు. అలాగే తమ గుణాలు కూడా స్వయంగా ప్రకాశించవు (తమ గొప్పలు తామే చెప్పుకోరు). కానీ నీవు మైత్రిబంధంతో అడిగావు కనుక నా శక్తిగురించి నీకు చెప్తున్నాను.

మాతృభక్తి

పర్వతవనాముర్వీమ్ స సాగర జలామిహమ్
వహే పక్షేణ వై శక్ర త్వామప్య అవలంబినం
సర్వాన్ సంపిండితాన్ వాపి లోకాన్ స స్థాణు జంగమాన్
వహేయమపారిశ్రాన్తో విద్ధి దం మే మహద్బలం

'ఓ దేవేంద్రా! పర్వత వన, సముద్ర సహితంగా ఈ భూమండలాన్నీ దానిపై నిలిచివున్న నిన్ను ఒక్కరెక్కతో పైకిలేపి, పైన వహించి సునాయాసంగా ఎగిరిపోగలను. అంతేకాక, చరాచర సృష్టిని ఒక్కచోట చేర్చినా మూపుపై ఉంచితే మోయగలను. ఇదీ నా బలం మహత్తు..' అని దేవేంద్రుడితో తన బలపరాక్రమాలు తెలియజేశాడు, గరుత్మంతుడు.

శ్రీమహావిష్ణువు వరం

గరుత్మంతుని బల పరాక్రమాలనకీ, తన తల్లి దాస్యవిముక్తి కోసం చేసిన ప్రయత్నానికి ప్రసన్నుడైన శ్రీమహావిష్ణువు అతడిని ఏదైనా వరం కోరుకోమన్నాడు. 'స్వామీ! నేను మీ ధ్వజంలో స్థితుడనై ఉండాలి. అంతేకాదు అమృతపానం చెయ్యకుండానే నాకు అజరామరత్వం సిద్ధించేలా కూడా వరం ప్రసాదించండి' అని గరుత్మంతుడు శ్రీమహావిష్ణువుని ప్రార్థించాడు. శ్రీమహావిష్ణువు 'తథాస్తు' అని దీవించాడు. అప్పుడు గరుడుడు శ్రీమహావిష్ణువును కూడా ఏదైనా వరం కోరుకోమన్నాడు.

'తమ్ వప్రే వాహసం విష్ణుర్ గరుత్మతం మహా బలం'

మహాబలశాలివైన ఓ గరుత్మంతా! నీవు నాకు వాహసంగా శోభించు అని శ్రీమహావిష్ణువు వరం కోరుకున్నాడు.

గరుత్మంతుడు ఇంద్రుడిచ్చిన అమృతకలశాన్ని నాగులసమక్షంలో ఉంచి తన తల్లికి దాస్యవిముక్తి కలిగించాడు.

శ్రద్ధాభక్తులతో మాతృసేవ చేసి గరుత్మంతుడు భగవంతుడి కృపకి పాత్రుడై అమృతకలశంతో పాటు శ్రీమహావిష్ణువు నుండి ఎన్నో వరాలు కూడా పొందాడు.

వ్యాసభగవానుడు మహాభారతంలో ఒక పాత్రగా జీవించాడు. ఆయన మహాభారతానికి ప్రత్యక్ష సాక్షి. ఒకవిధంగా ఆయన మహాభారతానికి మూలపురుషుడు కూడా. మహాభారత యుద్ధం జరిగాక చాలా సంవత్సరాలకి ఆ చరిత్రని లోకానికి అందచెయ్యాలనే ఆలోచన ఆయనకి వచ్చింది. వెంటనే ఆయన సృష్టికర్త బ్రహ్మదేవుడిని ధ్యానించాడు. బ్రహ్మ ప్రత్యక్షమయ్యాడు. ఆయన ఏమి కావాలని మహర్షిని ప్రశ్నిస్తే, 'మహాభారత గాథని గ్రంథస్తం చేయాలనే తలంపు వచ్చింది. కానీ దానిని రాయగల సమర్థుడు ఈ భూలోకంలో నాకు కనిపించలేదు. ఏమి చెయ్యంటారు దేవా' అని బ్రహ్మని ప్రశ్నించాడు.

అందుకు

ఆధ్యాత్మికం

శిరోభిః పృథుభిస్సర్పా

వృక్షసస్త్రిక లక్షణైహ్

వమంతః పావకం

ఘోరం దదంశుద్ధశనైస్సీలాః

(సుందరకాండ 1వ సర్గ;

19వ శ్లోకం)

ఈ శ్లోకంలో పదగలపై స్వస్తిక్ చిహ్నం ఉన్న సర్పాలను వాల్మీకి మహర్షి వర్ణించారు. స్వస్తిక్ గుర్తు విదేశీ సంస్కృతులలో కూడా కనిపించడం వల్ల చాలా మంది దీనిని అర్వాచీన సంస్కృతికి చెందినదని భావిస్తారు. కానీ పన్నెండు వేల సంవత్సరాల క్రితంనాటి రామాయణం, అయోధ్యాకాండ, సుందరకాండలో 'స్వస్తిక్' గురించి వాల్మీకి మహర్షి ప్రస్తావించడం వల్ల ఈ చిహ్నం అత్యంత ప్రాచీనమైనదని, మన సనాతన సంస్కృతిలో అంతర్భాగమని నిరూపితమైంది.

భారతీయుల తొలి లిపి - బ్రాహ్మి

బ్రాహ్మ 'మహర్షి! నువ్వు సంకల్పించిన గ్రంథం రాయగల సమర్థుడు గణపతి ఒక్కడే! కనుక గణపతిని ధ్యానించు నీ కోరిక సిద్ధిస్తుంది' అని పలికి అంతర్ధానమయ్యాడు.

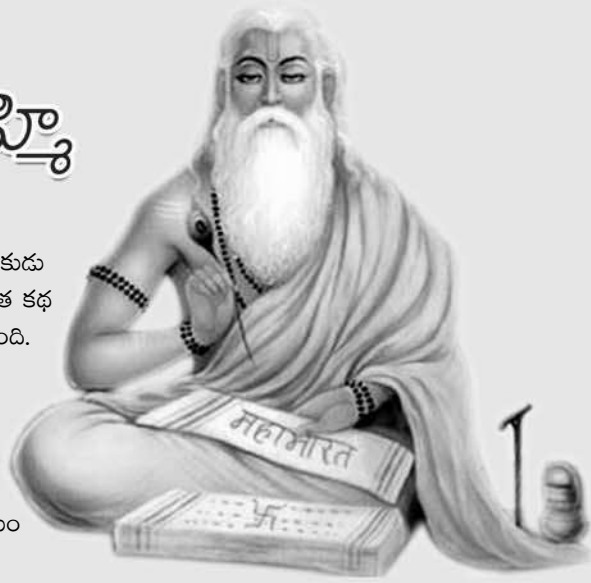
వ్యాసుడు గణపతిని ప్రార్థించగానే ప్రత్యక్షమయ్యాడు. వ్యాసుడు గణపతికి అర్ఘ్యపాద్యాదులిచ్చి పూజించాక తన మస్సులోని కోరికని చెప్పి గణపతి సహాయం కోరాడు. గణపతి మహాభారత గ్రంథాన్ని రాయడానికి అంగీకరించాడు, కానీ ఒక షరతు పెట్టాడు. 'మీరు కథ చెప్పంటే రాస్తాను. కానీ రాయడం మొదలుపెడితే నా గంటం ఆగదు. అలా ఆపకుండా మీరు చెప్పగలనని వాగ్దానం చెయ్యాలి. నా షరతుకి అంగీకరిస్తే నేను రాస్తాను' అన్నాడు. ఇది చాలా కఠినమైన నిబంధన అయినా వ్యాసుడు అందుకు ఒప్పుకుని గణపతితో 'దేవా నేను చెప్పేదాని భావం మీరు తెలుసుకొని మరీ రాసుకుంటూ పోవాలి' అన్నాడు. గణపతి సరే అన్నాడు.

అప్పుడు వ్యాసమహర్షి

మహాభారత కథ చెప్పటం మొదలెట్టాడు. వ్యాసుడు గడగడా కథ చెప్పడం, వినాయకుడు అర్థంచేసుకుని రాయడం ఇలా మహాభారత కథ ఎక్కడా ఆగకుండా ఆసాంతం సాగిపోయింది. అయితే, మహాభారతాన్ని ఏ లిపిలో రాశారన్న సందేహం రావొచ్చు. అప్పటికి కాగితాలు లేవు కదా, దేనిమీద గణపతి భారతాన్ని రాసాడు మరి?

ఈ ప్రశ్నలకి హార్వార్డ్ విశ్వవిద్యాలయం హెచ్ఆర్డి హరప్పా నాగరికతపై చేసిన పరిశోధనల్లో సమాధానం లభించింది. హరప్పా నాగరికత అంటే, మహాభారత కాలం నాటికి 'బ్రాహ్మి' లిపి ఉపయోగంలో ఉంది. ఈ విషయాన్ని బనారస్ హిందూ యూనివర్సిటీ పరిశోధకులు కూడా నిర్ధారించారు. బ్రాహ్మిలిపి ప్రపంచంలోనే తొలి లిపి. గణపతి యావత్ ప్రపంచంలోనే మొదటిదైన బ్రాహ్మిలిపిలో రాగిరేకులపై మహాభారతాన్ని రాసాడు.

రాగిరేకులపై సాహిత్యాన్ని రచించే సంప్రదాయం 11-12 శతాబ్దంలో కూడా ఉండేదనడానికి నిదర్శనం శ్రీకాంత

కృష్ణమాచార్యులు అనే ప్రాచీన వాగ్గేయకారుడు రాగిరేకుల మీదే సంకీర్తనలని రచించారని ప్రతాపరుద్రుడి చరిత్ర చెబుతోంది. ఆ తరువాతికాలంలో అన్నమయ్య ఈ సంప్రదాయాన్ని కొనసాగించారు. ★

శుభానికి చిహ్నం స్వస్తిక్

రామాయణంలోనే కాకుండా అగ్నిపురాణం, బ్రహ్మాండ పురాణం, కూర్మ పురాణం, శివపురాణాలలో కూడా స్వస్తిక్ ప్రస్తావనలున్నాయి. పురావస్తు తవ్వకాలలో, సరస్వతీ-సింధు నాగరికతలలో ఈ చిహ్నం ఆనవాళ్లు లభించాయి. కనుక స్వస్తిక్ అత్యంత ప్రాచీనమైన, వేదకాలం నాటిదే అని రుజువైంది.

సంస్కృతంలో స్వస్తిక్ అంటే మేలు కలిగించేదని; క్షేమం, శుభములనిచ్చేదని అర్థం. స్వస్తిక్ అంటే దిగ్విజయ సూచిక అని కూడా చెప్తారు.

స్వస్తిక్ చిహ్నం రెండు రకాలు. కుడివైపు, అంటే క్లాక్ వైస్ డైరెక్షన్ ఒక స్వస్తిక్. రెండవది ఎడమవైపు, అంటే యాంటీ క్లాక్ వైస్. రెండవ దానిని 'అస్వస్తిక్' అని అంటారు. అంటే స్వస్తిక్ ఇచ్చే ఫలితాలకు వ్యతిరేక ఫలితాలు ఇస్తుందని భావం.

స్వస్తిక్ సనాతన ధర్మంలో 'ఓంకారం' తరువాత అంత ప్రాముఖ్యతను కలిగి ఉన్న చిహ్నం. జీవన చక్రాన్ని స్వస్తిక్ సూచిస్తుంది. ఈ చిహ్నంలో ఉండే నాలుగు కోణాలు నాలుగు వేదాలకీ, నాలుగు పురుషార్థాలకీ

వినుకొండ మురళీమోహన్ శ్రీసుశీల

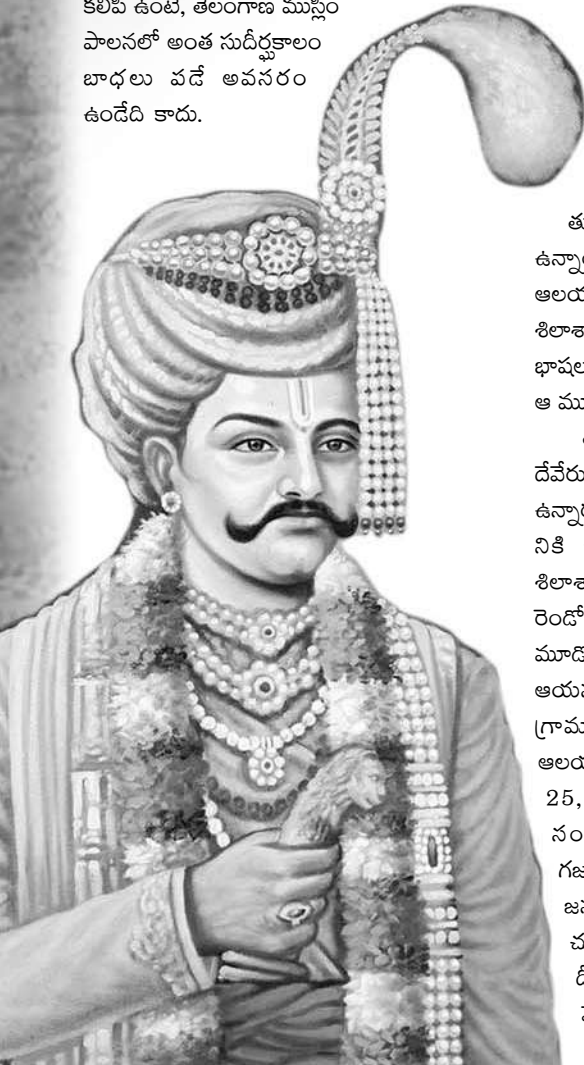
గుర్తుగా చెప్తారు.

ఇది హిందూ మత ఆచారాలను అనుసరించే బౌద్ధ, జైన మతాలలో కూడా కనబడుతుంది. సుమారు 25000 సంవత్సరాల క్రితం ఈ భూమండలమంతా సనాతన ధర్మాన్నే అనుసరించేది కనుక స్వస్తిక్ చిహ్నం ప్రపంచంలోని చాలా ప్రాంతాలలో ఏదోఒక రూపంలో దర్శనమిస్తుంది. ప్రపంచం నలుమూలలా స్వస్తిక్ గుర్తును అదృష్టానికి, శుభానికి చిహ్నంగా భావిస్తారు. ★

జనవరి 4, 2015: మాటలకందని ఒక అనుభూతిని నాకిచ్చిన రోజు అది. సాహితీ సమరాంగణా సార్వభౌముడు శ్రీకృష్ణదేవరాయలవారి రచన ఆముక్త మాల్యద. ఈ దేశం మొత్తం మీద తాళపత్ర గ్రంథం రూపంలో ఆ ప్రబంధం ఒక్క తంజావూరు మహారాజా సెర్ఫోజ్ గ్రంథాలయం లేదా సరస్వతీ మహల్లో లభ్యమవుతున్నది. ఆ అపురూప తాళపత్ర ప్రతి ఆరోజే నా చేతులలో దాదాపు పది నిమిషాల పాటు ఉంది. ఆ తాళపత్ర గ్రంథం అక్కడ నాలుగు వందల ఏళ్ల నుంచి ఉందని గ్రంథాల యాభికారి చెప్పడం నన్ను సంభ్రమాశ్చర్యాలకు గురిచేసింది కూడా. తన రచనను రాయలవారు కొండలలో నెలకొన్న ఆ కోనేటి రాయుడికి అంకితం ఇవ్వడం మరొక విశేషం.

తెలుగు సాహిత్యానికి రాయలవారితో వచ్చిన మరొక కీర్తి అష్టదిగ్గజాలు. నిజానికి తంజావూరు సరస్వతీ మహల్ ఒక అపురూప గ్రంథాలయం. 816 మహోన్నత తాళపత్ర గ్రంథాలు అక్కడ చూడవచ్చు. ఆ ఆనందక్షణాలను తలుచుకున్న ప్రతిసారి విజయనగరాధీశుడు, ఆయన విజయ యాత్రలు, క్షేత్ర సందర్శనాలు, అంతిమంగా తెలంగాణ కోటల మీద దాడులు గుర్తుకు వస్తూనే ఉంటాయి. నా అభిప్రాయం ఒక్కటే. ఆ యుద్ధవీరుడు గజపతులతో వైరం కొనసాగించకుండా, చేయి చేయి కలిపి ఉంటే, తెలంగాణ ముస్లిం పాలనలో అంత సుదీర్ఘకాలం బాధలు పడే అవసరం ఉండేది కాదు.

తుళువ వంశీకుడు శ్రీకృష్ణదేవరాయలు 1509-1529 మధ్య విజయనగర సామ్రాజ్యాన్ని ఏలాడు. తన శత్రువులందరినీ పాదాక్రాంతం చేసుకున్నాడు. తిరుమల శ్రీవారు సహా ఎన్నో హిందూ దేవాలయాలకు దానధర్మాలు చేశాడు. శ్రీవేంకటేశ్వర స్వామిని రాయలు ఏడుసార్లు దర్శించుకున్నాడు. మొదటిసారి ఫిబ్రవరి 10, 1513లో దర్శించు కున్నాడు. తమ కులదైవంగా పూజించాడు. చివరిగా ఫిబ్రవరి 17, 1521న దర్శించుకున్నాడు (దేవస్థానం శిలాశాసనాలపై ఎస్. సుబ్రహ్మణ్యశాస్త్రి నివేదిక). కొన్నిసార్లు తన దేవేరులతో కలిసి స్వామివారిని దర్శించుకున్నాడు. అయితే ఆయన ప్రతి తిరుమల యాత్ర అధ్యాత్మికం కాదు. ఆ యాత్రలన్ని చరిత్ర ప్రసిద్ధమైనాయి. ఎంతో సమాచారం ఇస్తున్నాయి. దండయాత్రలు చేసి, విజయోత్సాహంతో తిరిగి హంపీ వెళు

తూ స్వామివారిని దర్శించుకున్న సందర్భాలు ఉన్నాయి. ఈ యాత్రలన్నింటి గురించి శ్రీవారి ఆలయం చుట్టపక్కల దొరికిన యాభయ్ వరకు శిలాశాసనాలలో కనిపిస్తుంది. ఆ శాసనాలన్నీ మూడు భాషలు- తెలుగు, తమిళం, కన్నడలలో ఉన్నాయి. ఆ మూడు భాషాప్రాంతాలను ఆయన పాలించాడు.

తిరుమలకు మొదటిసారి వెళ్లినప్పుడు ఇద్దరు దేవేరులు చిన్నాజీదేవి, తిరుమలదేవి రాయల వెంట ఉన్నారు. ఆ సందర్భంగా ఆ ముగ్గురు తిరుమలేశునికి ఇచ్చిన కానుకల వివరాలను ఎనిమిది శిలాశాసనాలు చెబుతున్నాయి. మే 2, 1513లో రెండోసారి దర్శించినప్పుడు రాణులు వెంటలేరు. మూడోసారి అంటే జూన్ 13, 1513న తిరుమలకు ఆయన వెళ్లాడు. అప్పుడే ఆ ఆలయానికి ఐదు గ్రామాలను దానంగా ఇచ్చాడు. శ్రీకాళహస్తి ఆలయాన్ని కూడా ఆ రోజే దర్శించాడు. అక్టోబర్ 25, 1515న నాలుగవసారి వెళ్లాడు. ఆ సందర్భంగా ప్రతిష్ఠించిన శిలాశాసనంలో గజపతుల మీద విజయాల గురించి చెక్కించారు. జనవరి 2, 1517న ఐదవసారి వేంకటేశుని చూశాడాయన. ఇది కూడా గజపతులతో జరిగిన దీర్ఘ యుద్ధాల తరువాతే. ఈ సందర్భంగా వేయించిన శాసనంలోనే తెలుగు రాజ్యం మీద ఆయన చేసిన దాడి ప్రస్తావన ఉంది.

తెలుగు రాజ్యం అంటే నేటి తెలంగాణ. ఇందు లోనే కొన్ని కోస్తా ప్రాంతాలు కూడా ఉన్నాయి. ఆ సందర్భంలో కృష్ణరాయలు ఈ ప్రాంతంలోని ఉండ్ర కొండ, ఉర్లగొండ, అరవపల్లి, జల్లిపల్లి, కందికొండ, కప్పలవాయి, నల్లగొండ, కంభంమెట్ట, కనకగిరి, శంకరగిరి మొదలైన కోటలు స్వాధీనం చేసుకున్నాడు. ఈ కోటలను ధ్వంసం చేసిన తరువాత రాజ మహేంద్రవరం వెళ్లి, అక్కడ నుంచి తన రాజధాని హంపీ విజయనగరం చేరుకున్నాడు.

ఐదవ పర్యాయం జరిగిన తిరుమల యాత్రలోనే స్వామివారి విమానం (గోపురం) బంగారుపూతకు

రాయలు

రాయలవారు 30,000 వరహాలు అర్పించాడు. కూడా ఉన్న రాణులు కూడా 200 వరహాలు సమర్పించారు. ఆరో తిరుమల యాత్ర అక్టోబర్ 16, 1518లో జరిగింది. ఇది తనకు అప్పుడే కలిగిన సంతానాన్ని దీవించమని స్వామివారిని విన్నవించు కోవడానికి చేసినది (కానీ దురదృష్టవశాత్తు ఆ బాలుడు ఆరో ఏటనే చనిపోయాడు (ఈ మరణం వెనుక అనేక సందేహాలు ఉన్నాయి). అంటే ఇది పూర్తిగా శీర్షయాత్రే. ఫిబ్రవరి 17, 1521న కడసారిగా స్వామిని రాయలు చూశాడు. అప్పుడే 10,000 వరహాలు కైంకర్యం చేయించాడు. చివరి ఐదేళ్లు రాయలు తన రాజప్రాసాదం వీడి రాలేదు. ఇటీవలనే లభ్యమైన ఒక శిలాశాసనం ప్రకారం ఆయన అక్టోబర్ 17, 1529న కన్నుమూశాడు.

ముస్లిం దండయాత్రలతో కునారిల్లిన హిందూ ధర్మానికి, మతానికి పూర్వ వైభవం తెచ్చిన ఘనత విజయనగర సామ్రాజ్యానిదే. దక్షిణ భారతదేశ చరిత్రలో ఆ కాలానికి స్వర్ణయుగమని ఖ్యాతి. దక్షిణాన కృష్ణా నది వరకు వ్యాపించింది. కృష్ణకు ఉత్తరాన ముస్లిం పాలకులు ఉన్నారు. పశ్చిమాన హిందూ పాలకులు గజపతులు ఉన్నారు. కృష్ణరాయలు పట్టాభిషిక్తుడయిన నాటికి బహమనీ రాజ్యం పతనావస్థలో ఉంది. దాని శిథిలాల నుంచే అదిల్ షాహి, నిజాంషాహి, కుతుబ్ షాహి, బదర్ షాహి,

ఇమద్ షాహి అనే రాజ్యాలు ఉద్భవించాయి. కానీ ఇవి పటిష్టంగా లేవు. రెండు నదుల మధ్య ప్రాంతమైన రాయచూర్ కోసం ముస్లిం పాలకులతో రాయలు కేవలం రెండు యుద్ధాలే చేశాడు. ఇందులో మొదటిది 1510లో జరిగింది. కోవిలకొండ యుద్ధం ఇదే. ఈ యుద్ధంలోనే తన శత్రువు యూసుఫ్ అదిల్ షాను చంపి రాయచూర్ను రాయలు స్వాధీనం చేసుకున్నాడు. బీజాపూర్కు చెందిన అదిల్ షాహి వంశ స్థాపకుడు ఇతడే. కానీ గజపతులతో యుద్ధాలతో తలమునకలై ఉన్నప్పుడు ఇస్మాయిల్ అదిల్ షా నాయకత్వంలో మళ్లీ రాయచూర్ను వారు స్వాధీనం చేసుకున్నారు. అయితే రాయచూర్ దగ్గర జరిగిన యుద్ధంలో ఇస్మాయిల్ షాను రాయలు ఓడించి తిరిగి దానిని తన వశం చేసుకున్నాడు. కానీ రాయల చివరిదశలో ఏకైక హిందూ సామ్రాజ్యానికి కూడా బలహీన పాలకులు వచ్చారు. వారు ముస్లింలతో పోరాడలేదు. ఇక్కడ మా తెలంగాణ శతాబ్దాల తరబడి ముస్లిం ఏలుబడిలో ఉండిపోయింది.

తెలంగాణకు, రాయలకు ఉన్న సంబంధం గురించి ఒకసారి చూడాలి. కృష్ణకు ఉత్తరంగా

కోటలే. వారంతా గజపతులతో సత్సంబంధాలు ఉన్నవారే. రాయల ఆగ్రహానికి ఇదే కారణం కావచ్చు. నిజానికి గజపతులు కొద్దికాలం ఈ కోటల మీద ఆధిపత్యం కలిగి ఉన్నారు. తెలంగాణ మారుమూల ప్రాంతాలలో కూడా గజపతుల కాలం నాటి నాణేలు లభ్యమైనాయి కూడా. అప్పటికే తెలంగాణలోని హిందూ పాలకులు బహమనీల ప్రతాపానికి గురి అవుతున్నారు. కాబట్టి పటిష్టమైన విజయనగర సైన్యం చేతిలో ఓడిపోవడం వింతకాదు. మరొక వాస్తవం - అప్పటికి తెలంగాణ ప్రాంత హిందూ పాలకులు ముస్లిం పాలనలో కేవలం సంస్థానాధీశులుగా మిగిలారు. అంతేకాదు, సంప్రదాయబద్ధంగా హిందువులు ధరించే పంచెలు, తలపాగాలు, అంగవస్త్రాలు వదిలేశారు. పైజమాలు, షేర్వాణీలు, రూమీ బోపీలు ధరించడం మొదలయింది. అలాగే ముస్లిం పాలకులకు విధేయులుగా కూడా మారారు. తెలంగాణ సాధారణ ప్రజానీకం మాత్రం వారి సంప్రదాయ వస్త్ర ధారణను, ఆచార వ్యవహారాలను, మత విశ్వాసాలను విడిచిపెట్టలేదు.

మరొక మాట కూడా చెప్పుకోవాలి. విజయనగర

డా॥ దేమె రాజారెడ్డి

మాల నుంచే! సుల్తాన్లు కూడా ఓడించవచ్చునని ఇక్కడ ఐదుసార్లు రుజువైంది. మైదాన ప్రాంతంలో ప్రతాపరుద్రుడు, ఇంకా ఎలగందల, నాగనూరు అనేచోట్ల ఖిల్జీ సేనలు ఓడాయి. అయితే అంతిమంగా కాకతీయ సేనలు 1323లో ఓడిపోయాయి. ఆ సేనలే యాదవ వంశీకుడు రామచంద్రుని కూడా ఓడించాయి. నిజానికి అసలు అతడితో పోరాటమే లేదు. లొంగిపోయాడు. తెలంగాణలో తుగ్లక్లకు సంభవించి ఓటములను ముస్లిం చరిత్రకారులు దాచిపెట్టారు. కానీ కొన్ని రాగిశాసనాలలో ఈ వివరాలు ఉన్నాయి. వాటిని కృష్ణశాస్త్రి వెలికి తీశారు.

రాయలవారు తిరుమల వెంకన్నకు భూరి విరాళాలే ఇచ్చాడు. దేవస్థానాల హుందీ సంపదను పరిశీలించినప్పుడు కొన్ని విషయాలు వెల్లడైనాయి. తొలి దర్శనం సందర్భంగా రాయలు 30,000 వరహాలు ఇచ్చాడు. మిగిలిన దానాల సంగతి ఏమిటి? ప్రస్తుతం దేవస్థానం అధీనంలో 1213 బంగారు నాణేలు ఉన్నాయి. ఇందులో విజయనగర రాజుల కాలానికి చెందినవి 274. ఇచ్చినవారు అచ్యుతరాయ (13), మొదటి దేవరాయ (73), రెండో దేవరాయ (1), మొదటి హరిహర (6), రెండో హరిహర (105), కృష్ణదేవరాయ (5), సదాశివరాయ (5), మిగిలినవి ఆరవీడు వంశీకులవి. వీటి మీద పేర్లు లేవు. చరిత్రలో 'అయితే' అన్న వ్యక్తికరణకు స్థానం లేదు. అదే గతం గత: అంటే. చరిత్ర నుంచి ఎవ్వరూ పాఠాలు నేర్చుకున్న దాఖలాలు లేవు. ఎక్కడో ఉత్తరాది నుంచి దక్షిణాదికి మహా సైన్యంతో వచ్చిన ముస్లిం పాలకులు ఇక్కడి రాజ్యాలను ఎలా గెలుచుకోగలిగారో చరిత్రకారులకు ఇప్పటికీ అంతుపట్టని విషయమే. నాలుగు ప్రముఖ వంశాలు హొయసాల, యాదవ, కాకతీయ, పాండ్య రాజులు ఓడిపోయారు. ఎందుకు? వారిలో ఐకమత్యం లేదు. కృష్ణరాయలే కనుక గజపతులతో చేయి కలిపి ఉంటే, ఆ రెండు రాజ్యాలు ఉమ్మడిశక్తి నా తెలంగాణలో ఇంత సుదీర్ఘకాలం ముస్లిం పాలనకు తావిచ్చేది కాదు.

(సంప్రదించిన గ్రంథాలు: బీబీడి సేకరించిన శాసనాల సంకలనం, ఎస్. సుబ్రహ్మణ్యశాస్త్రి, 1998. ఏవీ నరసింహమూర్తి: విజయనగర నాణేలు. 1997. గిరిజాపతి ఎం: విజయనగర సామ్రాజ్య చరిత్ర, నాణేలు, 2009. రాజారెడ్డి దేమె: తిరుపతి హుందీలో బంగారు నాణేలు, ఒక పరిశీలన, 2014).

వ్యాసకర్త : స్కూర్ సర్వస్, అపోలో

అలా చేసి ఉంటే..!

ఉండడం వల్ల తెలంగాణ ప్రాంతం ఏనాడూ రాయల పాలన కిందకు రాలేదు. కానీ ఒక సమయంలో మాత్రం ఆయన దాడులను చవి చూసింది. పదిహేడు కోటలు ధ్వంసమైనాయి. ఈ వివరాలే తిరుమలకు రాయలు ఐదో పర్యాయం వచ్చిన సందర్భంగా వేయించిన శాసనంలో కనిపిస్తాయి. ఆ తరువాత మళ్లీ ఆయన తెలంగాణ రాలేదు. అయితే స్థానిక పాలకులను బలహీన పరిచి ఐదువందల ఏళ్లు ముస్లిం పాలన కొనసాగేందుకు ఆ యాత్ర ఉపకరించింది. అందుకే తెలంగాణ ప్రాంతంలో రాయలకూ, విజయ నగర వైభవానికి గుర్తింపు ఉండదు. ఆయన గజపతులను అణచివేశాడు సరే! తెలంగాణ మీద ఎందుకు దాడి చేసినట్టు? అదీ తెలుగు రాజ్యం కదా! ఒక కారణం కనిపిస్తుంది. రాయల దాడిలో నాశనమైనవన్నీ హిందూ పాలకుల

పాలకులు తెలంగాణకు ఎంతో రుణపడి ఉన్నారు. విజయనగర సామ్రాజ్య స్థాపకులు హరిహర, బుక్కరాయలు కాకతీ ప్రతాపరుద్రుని దగ్గర రెవెన్యూ అధికారులు (నరసింహమూర్తి, గిరిజాపతి). ప్రతాప రుద్రుడిని తుగ్లక్లు ఓడించిన తరువాత ఆ ఇద్దరు ఆనెగొందెకు వెళ్లి, స్థానిక పాలకుని వద్ద ఉద్యోగులుగా చేరారు. తరువాత ఆనెగొందె కూడా తుగ్లక్ల వశమైంది. అప్పుడు ఆ ఇద్దరిని బందీలుగా తుగ్లక్ సేనలు ఢిల్లీ తీసుకుపోయాయి. కానీ వారిని మహమ్మద్ బిన్ తుగ్లక్ విడిచిపెట్టాడు. దక్షిణాదిన ఢిల్లీ ప్రతినిధులుగా నియమించాడు. కొంతమంది వాదన ప్రకారం ఆ ఇద్దరిని మతం మార్చాడు తుగ్లక్. బలీయమైన తుగ్లక్ల పాలనలో విజయనగర ప్రాంతంలో ఒక సామ్రాజ్యమే స్థాపించాలన్న ధైర్యం వారికి ఎక్కడ నుంచి వచ్చింది? తెలంగాణ పరిణా

రాయలవారు తిరుమల వెంకన్నకు భూరి విరాళాలే ఇచ్చాడు. దేవస్థానాల హుందీ సంపదను పరిశీలించినప్పుడు కొన్ని విషయాలు వెల్లడైనాయి. తొలి దర్శనం సందర్భంగా రాయలు 30,000 వరహాలు ఇచ్చాడు. మిగిలిన దానాల సంగతి ఏమిటి? ప్రస్తుతం దేవస్థానం అధీనంలో 1213 బంగారు నాణేలు ఉన్నాయి. ఇందులో విజయనగర రాజుల కాలానికి చెందినవి 274. ఇచ్చినవారు అచ్యుతరాయ (13), మొదటి దేవరాయ (73), రెండో దేవరాయ (1), మొదటి హరిహర (6), రెండో హరిహర (105), కృష్ణదేవరాయ (5), సదాశివరాయ (5), మిగిలినవి ఆరవీడు వంశీకులవి. వీటి మీద పేర్లు లేవు.

సోవియట్ రష్యా కమ్యూనిస్టు నియంత జోసెఫ్ స్టాలిన్ పాలన అకృత్యాలకు పెట్టింది పేరు. సిద్ధాంత రక్షణ పేరిట, అభివృద్ధి పేరుతో, సామూహిక వ్యవసాయ క్షేత్రాల ఏర్పాటు పేరుతో, సంస్కరణల సాకుతో అతడి కాలంలో సోవియట్ రష్యాలో గాలిలో కలసిన ప్రాణాలు వేలు కాదు, లక్షలలోనే. ఆఖరికి వ్లాదిమర్ లెనిన్తో పాటు బోల్షివిక్ పోరాటంలో కీలకంగా ఉన్న ట్రాట్స్కీని కూడా స్టాలిన్ వెంటాడిన చంపిన సంగతి దాచేస్తే దాగని సత్యం. కానీ ఆ కాలంలో జరిగినట్టు చెబుతున్న అకృత్యాల గురించి తాము ఎన్నడూ వినలేదని ఇటీవల ప్రభుత్వం నిర్వహించిన ఒక సర్వేలో ఆ దేశ యువతరం చెప్పడం గొప్ప వింతేమీ కాదు. చరిత్రను వక్రీకరించడం, లేదా మరుగుపరచడం వామపక్ష సిద్ధాంతంలో, రాజకీయాలలో ఒక వ్యూహం. కానీ ఎవరు ఏ సిద్ధాంతం పేరుతో, పాలన పేరుతో ఎలాంటి అకృత్యాల చేసినా మళ్లీ ఆ కాలమే బయట పెడుతుంది. ఇప్పుడు విచ్చిన్న రష్యాలో ఇదే జరుగుతోంది.

ఉక్రేనియన్ ఇన్స్టిట్యూట్ ఆఫ్ నేషనల్ మెమరీ ఉస్సాద్ శాఖ అధిపతి. ఇప్పుడు అక్కడ కమ్యూనిస్టు ప్రభుత్వం లేదు. అందుచేత నాడు దారుణమైన పరిస్థితులలో చనిపోయిన వారి పట్ల కనీస సానుభూతి చూపడం నేటి ప్రభుత్వ కర్తవ్యమని చరిత్రకారులు, పురావస్తు శాఖ అధికారులు భావిస్తున్నారు. ఇంతకీ స్టాలిన్

స్టాలిన్ నిర్వాకాన్ని బయట ప్రపంచంలోకి తెచ్చింది. బయటపడ్డాయి. వాటి నిండా ఎముకలే. అందుకే తవ్వకాలు చేస్తున్న వారి గుండె చెదిరి పోయింది. అవన్నీ 5000 నుంచి 20,000 మందికి చెందిన ఎముకలని అభిప్రాయపడుతున్నారు. ఇంతమందిని ఒకేసారి ఎలా పాతిపెట్టారో, అనలు ఎలా చనిపోయారో పెద్దగా ఆలోచించకుండానే ఉదెస్సా స్థానిక అధికారులు తదుముకోకుండా చెప్పేశారు. అవన్నీ స్టాలిన్ కాలానికి చెందినవేనని చెప్పేశారు. వీటిని బట్టి ఆనాడు జరిగిన రక్తపాతం ఎంతో, మరి ముఖ్యంగా ఉస్సాద్ లో ఎంత రక్తం చిందిందో ఊహించడం కష్టకాదని చరిత్రకారులు చెబుతున్నారు. 1930 దశకంలో వీళ్లందరిని స్టాలిన్ రహస్య పోలీసు వ్యవస్థ ఎన్కేవీడీ హత్య చేసి ఉంటుందని నేషనల్ మెమరీ ఇన్స్టిట్యూట్ ప్రాంతీయ కార్యాలయం అధిపతి సెర్గీ గుత్సెన్ల్యాక్ చెప్పారు. ఆ బీభత్స పాలనలో కనీసం ఏడున్నర లక్షల మందిని చంపారని హిస్టరీ.కామ్ చెబుతోంది. ఉదెస్సాలో చెత్తాచెదారం నిండి ఉన్న ఆ ప్రాంతంలో గోతులు

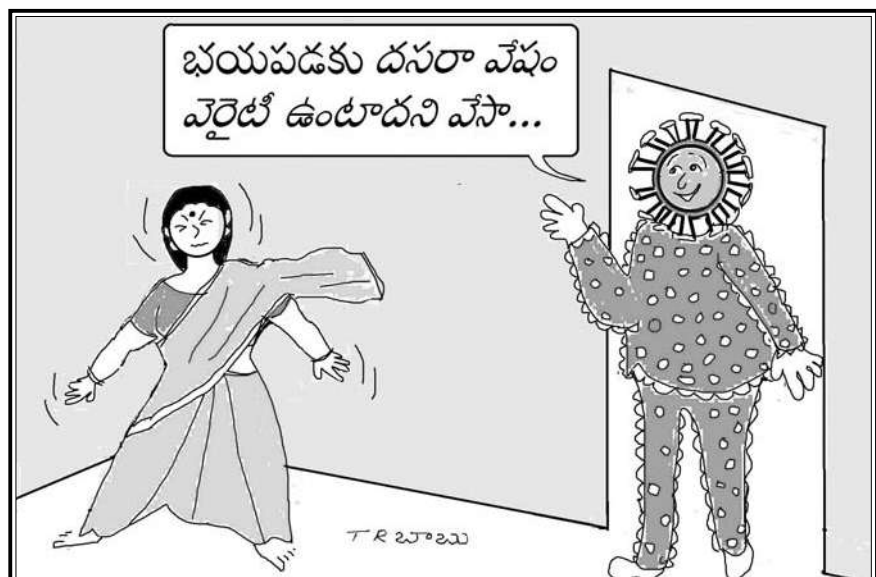
స్మశాన వాటికలు

కాలం నాటి కమ్యూనిస్టు పాలనకు సంబంధించి ఇప్పుడు తాజాగా వెలువడిన ఆ అకృత్యం ఏమిటి?

ఈ ఆగస్ట్ మూడోవారంలో పాత ఉక్రెయిన్ లో కొన్ని స్మశాన వాటికలు బయటపడ్డాయి. ఆ ప్రాంతానికి దక్షిణంగా ఉన్న ఉదెస్సా విమానాశ్రయానికి పక్కనే కొత్త భవంతుల పునాదుల కోసం తవ్వకుంటే అవి బయటపడినాయి. దాదాపు పాతిక స్మశానవాటికలు. ఆ విమానాశ్రయాన్ని విస్తరించే పని

తవ్వేవారని, కాల్చి చంపి తెచ్చి ఈ గోతులలోకి విసిరేవారనీ, లేదంటే ఆ గోతుల దగ్గర నిలబెట్టి కాల్చేవారనీ, ఆపై ఆ చెత్తనే శవాల మీద కప్పేవారని ఆర్కియాలజిస్ట్ తెత్వానా సామ్యూల్ వా ఏఎఫ్ పీ వార్తా సంస్థకు చెప్పారు. కొన్ని లక్షల మంది గులాగ్ అని పిలిచే శిబిరాలలో నిర్బంధించి ఉంచేవారు. ఒక రాక్షస పాలనలో నిస్సహాయంగా చనిపోయిన వారందరికీ స్మారక చిహ్నం ఏర్పాటు చేస్తామని

గ్రేట్ పర్ట్ (1937-38) లేదా స్టాలిన్ నాటి భీతావహంతో కనీసం ఏడున్నర లక్షల సోవియట్ రష్యా పౌరులు చనిపోయి ఉంటారని అంచనా. సర్వేలో మాట్లాడిన యువతలో 47 శాతం అసలు స్టాలిన్ అరాచకాల గురించి ఇంతకాలం వినలేదనీ, ఇప్పుడిప్పుడే వింటున్నామనీ నేటితరం వారు చెప్పారు. మూడోవంతు జనం మాత్రం తమ తాతలను అక్రమంగా సొంత గ్రామాల నుంచి పంపించి వేయడం, లేదా బలవంతంగా ఆస్తులు లాక్కోవడం వంటివి జరిగాయని తమకు తెలుసునని ఇన్నాక్సీ డైర్యంగా వెల్లడించగలుగుతున్నారు. ఎందుకో తెలియదు, ప్రస్తుత అధ్యక్షుడు వ్లాదిమర్ పుతిన్ స్టాలిన్ అపకీర్తికి మళ్లీ ముసుగులు వేయాలని చూస్తున్నట్టు చెబుతున్నారు. తాజాగా బయటపడిన స్మశానవాటికల చరిత్రకు సంబంధించిన పత్రాలు, ఇతర పత్రాలు మాకు ఇవ్వడానికి ప్రస్తుత రష్యా ప్రభుత్వం నిరాకరిస్తున్నదని సెర్గీ గుత్సెన్ల్యాక్ చెప్పారు. ఆమె

ఉదెస్సా మేయర్ గెన్నాది త్రుఖనోవ్ చెప్పారు కూడా.

ఇప్పుడే కాదు, నిరుడు కూడా ఉస్సాద్ ప్రాంతంలో తవ్వకాలు జరిపినప్పుడు కూడా కొన్ని సామూహిక స్మశాన వాటికలు బయటపడ్డాయని కూడా ఆయన చెప్పారు. వాళ్లందరు ఎవరు? ఎలాంటి ఆరోపణతో ఇలా సామూహికంగా ఖననం చేశారు అనే అంశాలను ఇప్పుడు చెప్పడం సాధ్యం కాదని కూడా ఆయన చెప్పారు. నిజానికి ఇంతకాలం తరువాత చెప్పడం అసలే కష్టం. అవన్నీ ఆనాడు అత్యంత రహస్యంగా జరిగిపోయేవి. కానీ ఒక చారిత్రక వాస్తవాన్ని ఎవరూ కాదనడం లేదు. స్టాలిన్ కాలంలో ఉక్రెయిన్ కి, మాస్కోకి మధ్య తీవ్ర ఘర్షణ వాతావరణమే ఉంది. కారణం- సామూహిక వ్యవసాయ క్షేత్రాల ఏర్పాటు. సాగు రంగంలో స్టాలిన్ తెచ్చిన సంస్కరణలతో దారుణమైన క్షామం కూడా ఏర్పడింది. కొన్ని లక్షల మంది చనిపోయారు. 1935-1937 మధ్యలో స్టాలిన్ భీతావహ పాలన సాగింది కాబట్టి, ఇవి ఆకాలానికి చెంది ఉంటాయని చెప్పడం సత్యదూరం కాదనే అనుకుంటున్నారు.

అక్కడ ఉన్న సైనిక శిబిరం వరకు కూడా ఈ స్మశానవాటికలు విస్తరించి ఉండవచ్చునని ఆ పత్రాలు చెబుతున్నాయి. ఇక్కడ పాతిపెట్టిన వారిలో ఎందరు పురుషులు, ఎందరు స్త్రీలు అనే విషయం కోసం పరిశోధిస్తున్నారు. ఆ లెక్కలన్నీ ఎప్పటికీ తేలినా ఉక్రెయిన్ లోని ఈ స్మశాన వాటిక అతి పెద్ద స్మశాన వాటికలలో ఒకటని చరిత్రకారులు ఇప్పటికే తీర్పు చెప్పేవారు.

1930 దశకంలో స్టాలిన్ తన బీభత్స పాలనలో ఎంతమంది సోవియెట్ రష్యా దేశవాసులను చంపారో ఇప్పటికీ తెలియదు. మాస్కోలోని మెమోరియల్ హ్యూమన్ రైట్స్ సెంటర్ లెక్క ప్రకారం ఆ సమయంలో కనీసం 12 మిలియన్లు (కోటి 20

పురాతన పత్రాలను వెల్లడించినప్పుడు తెలిసింది. ఈ పురాతన పత్రాల పరిశీలనావకాశాన్ని సోవియెట్ రష్యా పతనానికి కొంచెం ముందు నిలిపివేశారు. తరువాత కేజీబీ వారసురాలు ఎఫ్ఎస్బీ తిరిగి ప్రజలకు అందుబాటులోకి తెచ్చింది. ఈ సంస్థ అంచనా ప్రకారం 1937-1941 మధ్య 14,000 మందిని తుపాకీతో కాల్చి ఇలా సామూహిక ఖననం కోసం తీసిన గోతులలోకి తోసేపేవారని ఆ సంస్థ చెప్పింది. నిజానికి 2018 నుంచి సాంకేతిక పరిజ్ఞానంతో ఇలాంటి సామూహిక ఖననాలకు కోసం తీసిన గోతుల గురించి అన్వేషిస్తున్నారు. అప్పుడు 87 ఉంటాయని లెక్క తేల్చారు. కానీ తవ్వే కొద్దీ మరో 47 కూడా ఉన్నాయని తెలిసింది. అంటే 134.

చెబుతున్న సోవియెట్ల చరిత్ర

2014లో రష్యా క్రిమియాను ఆక్రమించిన తరువాత పాత సోవియెట్ యూనియన్ భాగాలు విడిపోయాయి.

1930 దశకంలో స్టాలిన్ ఏలుబడిలో వేలాది మంది ఉక్రేనియన్లను జైళ్లలో ఉంచారు. లేదా చంపారని ఉక్రేనియన్ చరిత్రకారులు ఇప్పటికే చాలాసార్లు చెప్పారు. ఆ కాలంలో కీవ్ అనే పట్టణం శివార్లలో ఉన్న అటవీ ప్రాంతంలో బైకివినాయి గ్రామంలో ఆ కాలంలో విపరీతంగా హత్యలు జరిగాయి. 1937-1941 మధ్య వేలాది మందిని అక్కడే పూడ్చిపెట్టారు. స్టాలిన్ అరాచకాలకి తోడు 1932-1933 ప్రాంతంలో దారుణమైన దుర్భిక్షం కూడా ఏర్పడిందని చెబుతున్నారు.

ఇలాంటివి మొత్తం 29 స్మశానవాటికలు బయటపడ్డాయి. నల్లనముద్రం నౌకాశ్రయం ఉన్న పట్టణం ఉదెస్సాలోనే ఇవన్నీ బయటపడ్డాయి. ఈ ప్రాంతాన్నే తాతార్కా అంటారు.

ఉదెస్సాలో 1930 దశకంలో జరిగిన సామూహిక హత్యకాండకు సంబంధించి రుమేనియా ఆర్మైవ్స్ చరిత్రకారుడు ఒలేక్సాందర్ బబీచ్ కొన్ని పత్రాలు ఇదివరకే సంపాదించారు. ఈ తవ్వకాలలో ఆయన కూడా పాల్గొన్నారు. కనుగొన్న ఆ 29 స్మశాన వాటికలలోను ఐదు పొరలు ఉన్న సంగతిని కూడా ఆయన వెల్లడించారు. సోవియెట్ రష్యా కాలంలో

లక్షలు) కారాగారాలలో ఉన్నారు. లేదా హత్యకు గురయ్యారు. వీరంతా అమాయకులే. కానీ రష్యాలోని గులాగ్ హిస్టరీ మ్యూజియం చెబుతున్న ఆధారాల ప్రకారం అలా అరెస్టుయి కారాగారాలలో ఉన్నవారి సంఖ్య 20 మిలియన్లు. అంటే రెండు కోట్లు. ఇందులో పది లక్షల మందిని చంపారు.

ఈ సంవత్సరం మే 21న మాస్కో టైమ్స్ ప్రచురించిన వార్త కూడా ఇలాంటిదే. మాస్కో నగర శివార్లలో శవాలను పూడ్చిపెట్టడానికి తీసే అనేక గోతులు కనుగొన్నారు. అవన్నీ ఆనాడు అసమ్మతివాదులను పాతేయడానికి తీసిన గోతులేనని చెబుతున్నారు. ఇలా అసమ్మతివాదుల సంఖ్య 10,000.

ఇవి కూడా స్టాలిన్ కాలానికి చెందినవేనని కామ్యోర్ సాంట్ బిజినెస్ డైలీ వెల్లడించినట్లు మాస్కో టైమ్స్ పేర్కొన్నది. మాస్కో వాయువ్య ప్రాంతంలో ఉన్న కొమునార్కా సంగతి కేజీబీ తన

మెమోరియల్ హ్యూమన్ రైట్స్ గ్రూప్ కొమ్మనార్కా దురాగతానికి సంబంధించి 6,609 మంది మృతుల పేర్లను బయటపెట్టింది. ఇందులో కమ్యూనిస్టు పార్టీకే చెందిన మేధావుల పేర్లుతో పాటు దౌత్యవేత్తలు, నిఘా సంస్థలలో పనిచేసిన వారి పేర్లు కూడా ఉన్నాయి. 1930 దశకంలో స్టాలిన్ సామూహిక ఖననాలకు కోసం ఉపయోగించుకున్న మూడు ప్రదేశాలలో కొమ్మనార్కా కూడా ఒకటి. మిగిలిన రెండు దాన్స్కోయే, బుతోవో స్మశానవాటికలు. ఇది మాస్కో రింగ్ రోడ్ కు ఐదు కిలోమీటర్ల దూరంలోనే ఉంది. 1937-38 ప్రాంతంలో ఇక్కడే 30,000 మందిని తీసుకొచ్చి చంపేసారని చరిత్రకారులు అంచనా వేస్తున్నారు. 1953లో స్టాలిన్ చనిపోయిన తరువాత కొందరు స్టాలిన్ అకృత్యాల గురించి వెల్లడించారు కూడా. ఆయన విధానాల కారణంగా వచ్చిన కరువు కాటకాలతో ఎందరో చనిపోయారని ఆరోపణ ఉంది.

భారతదేశ చరిత్ర వక్రీకరణకు మూలం తప్పులతడక ఆర్య ద్రావిడ లేదా ఆర్య దండయాత్ర సిద్ధాంతం. బ్రిటిష్ వారికీ, రోమన్లకీ BCE 600లకు ముందు చరిత్ర లేదు. యూరప్ అంతటినీ పాలించడం వల్ల అక్కడి ప్రతి ప్రాంత ప్రజలు తాము రోమన్ల వారసులం అనుకుంటారు. కాబట్టి భారతదేశాన్ని పాలించిన ఇంగ్లీష్ వారు, వారిని అనుసరించిన మన చరిత్రకారులు కూడా భారత చరిత్రను యూరప్ చరిత్రకు కుదించి రాశారు.

711లో జరిగింది. కానీ బ్రిటన్ 597 వరకు పూర్తిగా పాగాన్ (విగ్రహారాధన) ప్రభావంలోనే ఉంది. CE 597లో పోప్ గ్రెగరీ బ్రిటన్లో మతాంతరీకరణ ప్రారంభించి CE 686 నాటికి పూర్తిగా మతాంతరీకరణ చేశాడు. అంటే CE 600 వరకు బ్రిటిష్ జాతీయులు పాగాన్ మతస్థులే. ఇదే బ్రిటన్, జర్మనీ, ఫ్రాన్స్ వంటి దేశాలకు వర్తిస్తుంది. CE 337లో కాన్స్టాంటైన్ తూర్పు రోమన్ సామ్రాజ్యం చక్రవర్తి క్రైస్తవం తీసుకునే వరకు పాగాన్ ఆరాధనే ఉంది. BCE 600లకు ముందు వీరికి చరిత్ర లేదు. అందుకే ఒక నూన్యతతో భారతదేశ చరిత్రను కుదించే యత్నం చేశారు. ఇదంతా క్రైస్తవ భావజాలం కుట్ర.

1773లో విలియం జోన్స్ భారతదేశానికి న్యాయ మూర్తిగా వచ్చాడు. ఇతడు భారత ఇతిహాసాలను సంకలనం చేసే ప్రయత్నంలో నవ ద్వీపంలో సంస్కృతం అభ్యసించాడు. అయినా క్రైస్తవ భావజాలం లోనే ఇరుక్కుపోయాడు. భూమి పుట్టుక BCE 4004

చాడు. ఈ దెబ్బకే మిషనరీలు హిందూధర్మంలో లేదా వేదాల్లో ఏముందని వెతకడం మొదలు పెట్టారు.

1887 సంవత్సరంలో మాక్స్ ముల్లర్ను వేదాలను తర్జుమా చేసే పనికి కుదుర్చుకున్నారు. ఇతడు కూడా పూర్తిస్థాయి క్రైస్తవ మనస్తత్వం కలిగిన వాడే. తన తల్లికి ఉత్తరం రాస్తూ మాక్స్ ముల్లర్, పూటకు 4 పౌండ్ల చొప్పున 400 పుటలు తర్జుమా చేసే పని దొరికిందని తెలిపాడు. మ్యాక్స్ ముల్లర్ అనే ఆ జర్మన్ జాతీయుడు ఆరు సంవత్సరాలు మాత్రమే వేదాధ్యయనం చేశాడు. ఈ జర్మన్ జాతీయుడే ఆర్య దండయాత్ర సిద్ధాంతానికి ప్రాణం పోశాడు. తరువాత వేదాల మీద విపరీత వ్యాఖ్యలు చేసే ధోరణిలకు అవకాశం కల్పించాడు. తన భార్యకు ఉత్తరం రాస్తూ తనకున్న హిందూ వ్యతిరేక, క్రైస్తవ అనుకూలతల గురించి స్పష్టంగానే రాశాడు. 'చూడటానికి నేను బతికి ఉండకపోయినా దానికి నేను చేస్తున్న అనువాదం (హిందూధర్మానికి) ఇకపై ఇండియా తలరాత మీద చాలా ప్రభావం చూపుతుంది. వారి మతానికి ఇదే తల్లి వేరు. మూడు

ఆర్య ద్రావిడ సిద్ధాంతం జాతి వ్యతిరేకం

బైబిల్ ప్రకారం BCE 4004 ఆక్టోబర్ 23వ తేదీ ఉదయం తొమ్మిది గంటలకు భూమి అవిర్భవించిందని లెక్క గట్టారు. అక్కడినుంచి లెక్కవేస్తే ప్రళయం BCE 2448 సంవత్సరంలో జరిగింది. ఈ మూల సిద్ధాంతం ఆధారంగా భారత చరిత్రకారులు, ఇంగ్లీషు చరిత్రకారులు భారతదేశ చరిత్ర రచనను పెడతొవ పట్టించారు. శాస్త్ర సాంకేతిక విజ్ఞానం ప్రకారం భూమి 3.5 బిలియన్ సంవత్సరాలకు ముందు నిర్మితమైంది. హైందవ సిద్ధాంతం ప్రకారం కూడా 3.3 బిలియన్ సంవత్సరాలకు ముందు భూమి అవిర్భావించింది. ఈ విషయా లన్నిటినీ పక్కనపెట్టి బైబిల్ సిద్ధాంతానికి అను కూలంగా భారత చరిత్రను కత్తిరించారు. ఈ కారణంతోనే భారత ఇతిహాసాల కాలాలు ఉనికిని కోల్పోయాయి.

మొదటిసారి భారతదేశంపై ఇస్లాం దండయాత్ర

అన్న మూల సిద్ధాంతం దగ్గరే ఉండిపోయాడు. BCE 2448లో వచ్చిన ప్రళయం తర్వాత, భూమి గట్టి పడడానికి వెయ్యి సంవత్సరాలు పోతే BCE 1500 దగ్గరలో ఈ ఆర్యులు మధ్యాసియా లేదా రష్యా దక్షిణ ప్రాంతం నుంచి వచ్చారని సూత్రీకరించాడు. వాళ్లకు లేని చరిత్ర ఇతరులకు ఉంటే సహించలేకపోవడమే ఈ పోకడకు అసలు కారణం. సంస్కృతంతో జర్మన్కు పోలికలు ఉండేవి కాబట్టి జర్మన్లు సంస్కృతాన్ని ఇండో-యూరోపియన్ భాషగా సొంతం చేసుకునే ప్రయత్నంలో తప్పిదాలకు పాల్పడ్డారు. రాజా రామోహన్ రాయ్ మతం మారిస్తే భారతదేశం సులభంగా క్రైస్తవదేశం అవుతుందని భావించి CE 1818లో క్రైస్తవ మిషనరీలు రెవరెండ్ విలియం ఆడమ్స్కు ఆ పని అప్పగించారు. రెవరెండ్ ఆడమ్స్ రాయ్ని మతాంతరీకరణ చేయడానికి మూడేళ్లు యత్నించినా ఆయన బ్రహ్మ సమాజం ప్రారంభం

వేల ఏళ్లుగా దాని నుంచి పుట్టుకొచ్చిన వాటిని సమూలంగా పెకలించటానికి, ఆ వేరును తీసి వారికి చూపించడమే ఏకైక మార్గమని నా గట్టి నమ్మకం' అని తెలిపాడు. అంతేకాకుండా అతని ఉద్దేశం ప్రకారం, 'సెయింట్ పాల్ కాలం నాటి రోమ్, గ్రీకు కన్నా ఇప్పుడు భారతదేశం మతమార్పిడి అను కాలంగా ఉంది'. ఈ సంగతి కూడా భార్యకు రాసిన ఉత్తరంలోనే రాశాడు. ఈ విధమైన భావజాలం ఉన్న వ్యక్తి భారతదేశ చరిత్రను, వేదాలను వక్రీకరించే పనికి మూలమే య్యాడు. తరువాతి కాలంలో జర్మన్లు ఆర్య అనే పదాన్ని సొంతం చేసుకోవడమే కాదు, ఆ పదాన్ని గర్వకారణంగా భావించడం, సంస్కృత భాష అధ్యయనం పైన పట్టు సాధించడం, CE 1871 యుద్ధంలో ఫ్రాన్స్ను ఓడించి బలియమైన శక్తిగా జర్మన్ ఎదగడం జరిగిపోయాయి. కానీ ఆంగ్లేయులతో అతనికున్న

రామసేతు

సంబంధం కారణం చేత తన పైన ఉన్నటువంటి జర్మన్-ఆర్య పేరు తొలగించుకునేందుకు తన బాణీని మాక్స్ ముల్లర్ మార్చాడు. ఆర్య అనేది జాతి కాదు, అది ఒక భాషా పదమని చెప్పడం మొదలుపెట్టాడు. అప్పటికే జరగాల్సిన నష్టం జరిగిపోయింది.

ఇదంతా ప్రజల మధ్య విభజనకు కారణమయింది. ఆర్యులు భారతదేశంపై దండయాత్ర చేసి, ఇక్కడ ఉన్న దాసులు లేదా ద్రావిడులను దక్షిణ భారతానికి తరిమివేశారని బాగా ప్రచారంలోకి వచ్చింది. ఆర్యులు తెల్లగా ఉంటారనీ, దాసులు / ద్రావిడులు నల్లగా ఉంటారనీ, ఆర్యులు విష్ణువును పూజిస్తారనీ ద్రావిడులు శివుడిని పూజిస్తారనీ ప్రచారం చేశారు. ఈ వాదానికి సర్ మెర్ట్స్ యేర్ వీలర్ వంటి వారు ఆజ్యం పోశారు.

కానీ ఇవన్నీ ఒక కల్పన ప్రకారం చెప్పినవే. విలియం జోన్స్, మాక్స్ ముల్లర్, మెర్ట్స్ యేర్ వీలర్ - ఎవరు చెప్పిన విషయాలైనా, వీటికి శాస్త్ర పరమైన కొలమానం ఏమీ లేదు.

ఆర్య ద్రావిడ సిద్ధాంతాన్ని బలంగా విశ్వసించే తమిళభాషలో కొన్ని అక్షరాలను ఉత్తరాది అక్షరాలు అంటారు. సంస్కృతం సంపూర్ణమైన భాష. ద్రావిడ వాదాన్ని బలంగా విశ్వసించే తమిళంలో 'హా, హ, గ' లాంటి అక్షరాలు లేవు. కానీ తెలుగులో స్పష్టమైన అక్షరాలు ఉన్నాయి.

తమిళనాడు పరిస్థితి విచిత్రం. పెరియార్ ఈ రామస్వామి నాయకర్ అనే హిందూ వ్యతిరేకి వాదన ఎంత అశాస్త్రీయమో అంచనాకు అందదు. ఇతడు బ్రాహ్మణులను ఆర్యులంటాడు. ఇతరుల ద్రావిడులు అని ప్రతిపాదించాడు. అందుకే ఇది ఆతని మూర్ఖత్వానికి పరాకాష్ఠగా చెప్పాలి.

ఆర్య ద్రావిడ సిద్ధాంతానికి కల్పనలు తప్పు శాస్త్రీయ, పరిశోధన పునాదిగా ఉన్న సిద్ధాంతం లేదు. అందుకే ఆర్య ద్రావిడ సిద్ధాంతాన్ని తప్పు అనడానికి అనేకమైన సిద్ధాంతాలు పుట్టుకొచ్చాయి. మొదటగా డాక్టర్ భీంరావు రాంజీ అంబేద్కర్ స్పష్టంగా

శాస్త్రీయంగా ఆర్య ద్రావిడ సిద్ధాంతం తప్పుని నిరూపించారు. తన Who Were The Sudras పుస్తకంలో పూర్తి స్థాయిలో ఆర్య అనే పదం సంబోధనార్థమేననీ, గౌరవ వాచకమనీ ఆయన చెప్పారు. రుగ్వేదం ఆధారంగా ఆయన ఈ విషయం తెలియజేశారు. ఆర్యులు బ్రాహ్మణులయితే శూద్రులు కూడా బ్రాహ్మణులేని చెప్పారు.

ఇక రంగు (వర్ణం) గురించి చెబుతూ డాక్టర్ అంబేద్కర్, శ్రీరామచంద్రుడు నల్లగా ఉంటాడని తన పుస్తకంలో తెలియజేశారు. ఆ ప్రకారం ఈ సిద్ధాంతం తప్పేనని తిరుగులేకుండా అవిష్కరించారు.

ఉత్తర భారతదేశంలో విష్ణువును పూజిస్తారు అన్న వాదన ఎంత అసంబద్ధమైనదో వేరే చెప్పక్కర్లేదు. ఉత్తర భారతంలో శైవ ఆరాధన లేదనడమే అంధత్వానికి పరాకాష్ఠ కూడా. అక్కడ అనాదిగా సేవలందుకుంటున్న పుణ్యక్షేత్రాలే ఇందుకు సాక్ష్యం చెబుతాయి. కేదార్ నాథ్, సోమనాథ్, పశు పతినాథ్, అమర్ నాథ్, అన్నింటికీ మించి కాశీ లాంటి పవిత్ర క్షేత్రాలు ఉత్తర భారతదేశంలోనే ఉన్నాయి. దక్షిణ భారతదేశమంతటా శివుని పూజిస్తారంటే తిరుమల వేంకటేశ్వరస్వామి, శ్రీరంగం, గురువాయుర్, తిరువనంతపురం వంటి గొప్ప వైష్ణవ క్షేత్రాల మాటేమిటి? కాబట్టి ఈ వాస్తవాలు తెలియని మూర్ఖులు మాత్రమే ఉత్తర భారతదేశం విష్ణువుకీ, దక్షిణ భారతదేశం శివుడికీ కేంద్రాలని మొండి వాదనకు దిగుతారు.

ఇక శాస్త్రీయ పరిశోధనల విషయం చూద్దాం. CCMB హైదరాబాద్, హార్వర్డ్ MIT సంయుక్త శాస్త్రవేత్తలు లాల్ బిసింగ్, కుమారస్వామి దేశంలోని అన్ని జాతులు అన్ని ప్రాంతాలు వారి రక్త నమూనాలు సేకరించి డీఎన్ఎలను విశ్లేషించారు. ఆ విశ్లేషణలో

తేలిక విషయం ఏమిటంటే, ఉత్తర, దక్షిణ భారత ప్రజల మధ్య ఎటువంటి తేడా లేదు. భారతీయులందరూ ఒకటే. కాబట్టి ఆర్య ద్రావిడ సిద్ధాంతం శుద్ధ తప్పు.

ఇక రెండవ సిద్ధాంత పరమైన రుజువు - డెక్లర్ కాలేజ్ పూనాకు చెందిన ప్రొఫెసర్ వనంత్ షిండే, డాక్టర్ సీరాజ్ రాయ్, హర్యానా రకన్గిరిలో దొరికిన అస్థిపంజరాలపై చేసిన పరిశోధన ఆధారంగా ఆర్య దండయాత్ర సిద్ధాంతం తప్పని ప్రకటించారు.

1958లో అమెరికన్ శాస్త్ర పరిశోధకుడు హ్యారి హీక్స్ ఢిల్లీ మార్కెట్లో ఒక ఒక విగ్రహాన్ని కనుగొన్నాడు. దానికి ప్రపంచ ప్రసిద్ధ నిపుణుడు రాక్ ఆండర్సన్ తో కలిసి కాలిఫోర్నియా స్టిట్టర్లాండ్ లో, ఆధునిక ప్రయోగశాలలో అనేక రేడియోకార్బన్ మెటల్ రిక్లెక్ పరీక్షలు చేశారు. ఆ బొమ్మ BCE 3,700 నాటిదని తేలింది. Analysis of Indo _ European Vedic Aryan Head 4th millennium BC అనే వ్యాసంలో (journal of Indo-European studies vol 18 page, 425-46) 1990 హీక్స్, ఆండర్సన్ ఇదే విషయాన్ని ప్రకటించారు. ఆ పరిశోధన బట్టి క్రీస్తుపూర్వం 1500కు ముందే భారతదేశంలో పైన చెప్పిన వస్తు నిర్మాణం, లోహసంగ్రహణ ఉంది. కాబట్టి అప్పటికే భారతదేశం ఎంతో అభివృద్ధి చెందింది. దీన్ని బట్టి మనకు తెలిసేది ఏమిటంటే 1500లో దండయాత్ర తప్పు.

ఇక రామసేతువు, ద్వారకా నగరాల మీద పరిశోధన చేసిన శాస్త్రజ్ఞులు అది 30 వేల పైలెలుకు సంవత్సరాల ముందు నిర్మించారని తెలిపారు.

కాబట్టి వీరు చెప్పినట్లు ఆర్యులు BCE 1500లో వచ్చినారు అనేది పూర్తి మూర్ఖత్వంతో కూడిన సూత్రీకరణ అని స్పష్టమవుతోంది. ఏ విధమైన శాస్త్ర పరిశోధనలు లేనటువంటి సిద్ధాంతాన్ని అనుకూలంగా మాట్లాడేవాళ్ళకి ఈ విషయాలైనా కనువిప్పు కలిగిస్తాయని ఆశించాలి. భారతీయులంతా ఒక్కటే అనే విషయాన్ని మనం గుర్తించాలి.

వ్యాసకర్త : రాష్ట్ర అధ్యక్షులు, హిందూ ఉపాధ్యాయ సమితి

సాగరగర్భంలో పురాతన ద్వారక

14

వెళ్లినట్లుగా అనిపించింది.

ఇంత వేడా, అంతా హ్యూమిడ్ గా ఉంది. ఈ వేడిని పిల్లలెలా భరిస్తారు!? అని అంతా అనుకున్నారు.

“వేడిగా ఉంది.” అని తనలో అనుకున్నట్లుగా పైకి అంది సుధీర.

అది నిజమే ఉక్కిపోతున్నట్లుగా అనిపిస్తోంది, అని మిగతా వాళ్లు కూడా అన్నారు.

విక్రాంత్ ఏమీ అనలేదు. మనసంతా బరువుగా ఉంది.

తను నాన్న గారి దగ్గర కెళ్లి ఉండాలి. వినీల దగ్గర సుధీర ఉండడు. ఆమె కూడా ఉంటే వినోద కొంచెం రిలీఫ్. ఒకళ్లకొకళ్లు తోడుగా ఉంటారని అనుకున్నాడు. ఇల్లు వినోద చూసుకుంటూంటే వినీలని చూడ్డానికి వంతుల వారిగా ఇద్దరూ వెళ్తుంటారు, వస్తూంటారు. కానీ ఇప్పుడు సుధీర వెళ్లిపోతా నంటోంది. ఇంటికెళ్లాక వినోదకి ఏం చెప్పాలి? సుధీర ఉంటుందని అనుకున్నాను. కానీ వెళ్లిపోతా నంటోంది. ఈ విషయం ఆమెకి ఎలా చెప్పాలో తెలిడం లేదు. వెళ్లగానే దుర్గని పంపిస్తాను, అని అనొచ్చు. కాని అది చెప్పడానికి కూడా కారణాలు వెతకాలి.

“థాంక్స్ అన్నయ్యా. కొత్తగా పెళ్లయిన మీకు ఏ విధమైన సరదాలు తీరడం లేదు. అది చాలదన్నట్లు, ఇప్పుడు నా కోసం కూడా తీసుకొచ్చావు. అమ్మ రావడానికి లేదు. దుర్గ రావడానికి ఓ నాలుగు రోజులు పడుతుందిట.” అంది వినోద.

సుధీర ఆ మాటలు విననట్లు తనని కానట్లు అటూ ఇటూ చూసింది. అంతలో ఓ నర్స్ వాళ్ల దగ్గరికి వచ్చింది.

“ఎంత వేడి, ఒక్క ఐదు నిమిషాలు కూడా మేమే ఉండలేకపోతున్నాం. పాపం ఈ పసిపిల్లలెలా ఉంటారు?” నర్స్ ని అడిగింది సుధీర.

అందరూ ఆమె ఏం చెప్తుందా? అని చూసారు.

“అవును, ఇది వేడిగా ఉంటుంది. ఇది ఇలాగే ఉండాలి. ఎందుకంటే, నెలలు పూర్తిగా నిండకుండానే పుట్టిన పిల్లలు, రోజుల పిల్లలు, అనారోగ్యంతో ఉన్నవాళ్లు, బాగా బరువు తక్కువున్న పిల్లలు ఇందులో ఉంటారు. వీళ్లకి టెంపరేచర్ కంట్రోల్ ఉండదు. వెచ్చదనం ఇవ్వడం కోసం ఇలా చేస్తారు.” అని సిస్టర్ చెప్పి ఆగింది. ఆమె మాటల్ని నిశ్శబ్దంగా వింటున్న వాళ్లు మాటలు

ఓ భర్తగా ఆమె దృష్టిలో బాధ్యతని నిర్వహించ లేకపోవచ్చు. కానీ ఓ కొడుకుగా ఈ సమయాన ఉండాలి, తను చేయాల్సినది చేస్తున్నాడు. తండ్రి ఆసుపత్రిలో ఉన్నారు. ఆసరేషన్ అయింది. ఇంటికి వచ్చారు. పేషెంట్ కోసం మంచం సెవరేటుది కొన్నారు. ఓ పనివాడిని పెట్టారు. వాడు కాస్త ఒళ్లు తుడిచి బట్టలు మారుస్తాడు. ఏదైనా తాగించాలన్నా, తినిపించాలన్నా అమ్మ, తను చేస్తున్నారు. ఇది తన ద్యూటీ. ఓ కొడుకుగా తన బాధ్యత. ఇది నెరవేర్చాలి. ఎంతవరకని పనివాళ్ల మీద ఆధారపడతారు. కొన్ని తను చెయ్యాలి. తప్పుడు.

అంతలో వినోద వచ్చింది.

వాళ్లిద్దరూ మామూలుగా అయిపోయారు.

“హాస్పిటల్ నుంచి ఫోన్ వచ్చింది, బేబీని చూడడానికి డాక్టరు పరీక్షని వినీల తీసుకుందని. మనం కూడా వెళ్దాం. పాపని ఓసారి చూద్దాం.” అంటూ గదిలోకి వచ్చింది.

వాళ్లిద్దరూ ఒకళ్ల మొహాలు మరొకళ్లు చూసుకున్నారు. అలాగే అన్నట్లు విక్రాంత్ తల ఊపాడు. సుధీర ఏం అనలేదు.

అప్పటికి సాయంత్రం అవుతోంది. వీళ్లు ముగ్గురూ వెళ్లేసరికి వినీల మంచం దగ్గర ఇద్దరు ఆయాలున్నారు. ఓ సిస్టర్ కూడా ఉంది. వినీల సిస్టర్ తో మాట్లాడుతోంది.

“మా వాళ్లు వచ్చారు, వెళ్దాం.” అంది వినీల వీళ్లని చూసి.

తన పాప ఎలా ఉందో చూసుకోవాలన్న కోరిక, ఆత్మత ఆమెలో ఎక్కువగా ఉంది.

ఆ ఇద్దరూ మంచాన్ని లాగుతూంటే మిగిలిన వాళ్లు ఆ వెనకే వెళ్లారు. గది నుంచి ఓ నాలుగు కారిడార్లు దాటి, మెయిన్ బిల్డింగ్ కి కాస్త దూరంగా సెవరేట్ గా ఉన్న గాజు తలుపులున్న ఇంటెన్సివ్ కేర్

గంటి భానుమతి

నర్సరికి వెళ్లి ఆగారు.

గాజు తలుపులు తోసుకుని లోపలికి వెళ్లారు. లోపలికి వెళ్లే ఎంట్రెన్స్ కి ఓ పక్కన ఉన్న తెల్లటి గోడ మీద పిల్లల ఫోటోలున్నాయి. అవి అన్ని కూడా నెలల పిల్లలవి, రోజుల పిల్లలవి. ఒకటి రెండు సంవత్సరం పిల్లలవి, ప్రతి ఫోటో కింద పాప పేరు, పుట్టినతేది, ఎన్నిరోజులో, ఎన్ని వారాలో అన్నీ రాసి ఉన్నాయి.

“ఇవన్నీ మా సెక్సెస్ కథలు. ఇవి ఈ యూనిట్ లోకి వచ్చినప్పుడు ఎలా ఉన్నారో, ఇప్పుడు ఎలా ఉన్నారో ఆ ఫోటోలు.”

ఒక ఫోటో కింద రాసి ఉంది- ఇరవై ఐదు వారాలు. మరో రెండేళ్లు తరవాత అదే బేబీ ఫోటో. నలుగురూ ఎంతో ఆసక్తిగా ఆ రెండు ఫోటోలని చూసారు. పాప చాలా బాగుంది. పెద్ద పెద్ద కళ్లు కుంకుడు గింజల్లాంటి నల్లటి గుడ్లు.

“మా పాప కూడా ఇలాగే అవుతుంది, కదా!” అంటూ అందరినీ చూసింది వినీల.

“ఈ పాపాయి లాగే నా పాప కూడా ఇరవై ఐదు వారాలకే పుట్టింది. సరిగ్గా అన్ని నెలలే కడుపులో ఉంది. ఆ పాప లాగే మన పాప కూడా అందంగా అవుతుంది.”

“తప్పకుండా అలాగే అవుతుంది.” అంది వినోద. సుధీరకి ఆశ్చర్యంగా ఉంది. పిల్లలు ఇంత చిన్నగా సరిగ్గా అరచెయ్యంత సైజులో పుడతారా!? పుట్టారు కదా తన ఎదురుగా ఉన్న ఆ ఫోటోలు సాక్ష్యం.

సుధీర ఆ ఇరవై ఐదు వారాల పాప ఫోటోని చూసింది. ఎలా పుట్టిందో పుట్టినప్పటినుంచి ఓ గాజుపెట్టెలో ఉంచారు. కడుపులో ఎలా ఉంటారో అలాంటి కండిషన్స్ చేసి పాపని ఉంచారు. అంత చిన్న పిల్లలని బతికించడానికి ఎంతటి శ్రమ తీసుకుంటున్నారు. ఆ గాజు పెట్టెలో ఉన్న పాప ఎలా బతికింది? ఒళ్లంతా వైరతో, ట్యూబులతో, ప్లాస్టర్లతో, బాండేజులతో ఉంది. ఆ పాప ఓ పక్కకి తిరిగి ఉంది. డాక్టర్లకి, ఆ స్టాఫ్ కి మనసులోనే జోహార్లర్పించింది.

“సరే, ఇంక బేబీని చూడడానికి లోపలికి వెళ్దాం.” అంటూ మంచాన్ని జరిపారు. తలుపులు తోసారు. ఒక్కసారి వేడిగా అనిపించింది. ఏదో గ్రీన్ హౌస్ లోకి

జాగృతి - ఎండివై రామమూర్తి స్మారక నవలల పోటీలో మొదటి బహుమతి పొందిన రచన

ఆగిపోవడంతో అంతవరకు ఒక్కసారిగా మానిటర్లు, చిన్న చిన్న మిషన్లు చేసే శబ్దాలు వినిపించాయి.

“నా పాపని నేను ఒక్కసారి ముట్టుకోవచ్చా?”

ఆ సిస్టర్ తలూపింది. వాళ్లని చేతులు శుభ్రం చేసుకుని దగ్గరికి వెళ్లమంది.

వాళ్లు లోపలికి వస్తూనే సింక్ కి దగ్గరగానే నుంచున్నారు. అక్కడే ఉన్న యాంటీ సెప్టిక్ లోషన్ తో శుభ్రం చేసుకున్నారు.

వీనీల ఎడమ చేతికి డ్రిప్ ఉండడం వల్ల ఆమె కుడి చేతిని ఎంత వీలైతే అంత శుభ్రం చేసారు.

“ఇప్పుడు రండి, మీ పాపని మీకు పరిచయం చేస్తాను.”

వీనీల మంచాన్ని ఇంక్యుబేటర్ దగ్గరికి తీసుకెళ్లారు. ఓ పలచటి తెర పాపని చూసేవాళ్లని వేరు చేస్తోంది. సుధీర కూడా చూసింది.

సుధీర ఒక్కసారి కళ్లు పెద్దగా చేసింది. నోరు తెరిచేసింది. పుట్టిన పిల్లలు చిన్నగా ఉంటారని తెలుసు, ఇందులోకి వచ్చేముందు గోడకి ఉన్న ఫోటోలో ఇలా రెండు రోజుల పాపని చూసింది. ఇప్పుడు ఎదురుగా చూస్తూంటే మరోసారి అనుకుంది. ఎంత చిన్నగా ఉందో.

పరీక్షగా చూసింది. కాళ్లా, చేతులూ ముక్కు, కళ్లా అన్నీ ఉన్నాయి. కానీ అన్నీ కూడా ఓ రబ్బరు బొమ్మ కున్నట్లుగా ఉన్నాయి. పాప చెయ్యి, మధ్య వేలంత ఉంది. పూర్తి అరచెయ్యంత ఉంది పాప.

గులాబీ రంగులో, అందరి లాగే అప్పుడే పుట్టిన పాపల్లాగే ఉంది. వెంటిలేటర్ ట్యూబు మూలంగా ఆ చిన్న ఛాతి పైకి కిందకీ కదుల్తోంది. అది ఆక్సిజన్ నీ ఆమె ఊపిరితిత్తుల్లోకి సరఫరా చేస్తోంది.

మధ్య మధ్య కదుల్తోంది. ఆ చిన్న కాళ్లా, చేతులూ తన్నుకుంటు న్నాయి.

“చాలా చిన్నగా ఉంది కదా?”

అంది వీనీల అందరినీ చూస్తూ.

అందరూ ఆ గులాబీ రంగు

బొమ్మని ఓ అద్భుతాన్ని చూస్తున్నట్లు చూస్తూండీ పోయారు. చాలా చిన్నగా ఉంది. అన్ని అవయవాలు ఎక్కడికక్కడ పొందికగా తీర్చిదిద్ది నట్లున్నాయి. అలా ఎలా పుడతారో? ఈ సృష్టి నిజంగా అద్భుతం. ఈ క్రెడిట్ దేవుడికి. అలాగే ఆశ్చర్యపోతూ చూస్తోంది సుధీర.

ప్రాణం ఉంది, దాన్ని నిలబెట్టడానికి ముక్కులో ఉన్న ట్యూబు; ఛాతికి, మణికట్టుకి, పాదాలకి అమర్చిన వైర్లు, ప్లాస్టర్లు అన్నీ తమ వంతుగా ప్రయత్నం చేస్తున్నాయి. ఆమె జీవించడం కోసం పోరాడుతోంది. ఈ పోరాటం ఆమెకి ఏం మిగులుస్తుంది! ఏ ఆశలతో ఈ భూమ్మీదకి వచ్చిందో! ఆ మూసుకున్న కళ్లలో కలల సంగతి ఏంటి? అవి ఏం అవుతాయి?

“మీరు కావాలంటే పాపని ముట్టుకోవచ్చు.”

అంటూ మంచాన్ని బాగా దగ్గరగా జరిపింది. ఇంక్యుబేటర్ ని కాస్త కిందికి తెచ్చింది.

అందరూ వీనీలనే చూస్తున్నారు. ఆమె ఊపిరి బిగపట్టి, పెదవులు బిగించి ఓ చిన్న గుండ్రటి కిటికీలా ఉన్న దాన్లోంచి తన రెండు వేళ్లని బాగా చాపి పాపాయి చేతిని పట్టుకుంది. ఓ వేలితో ఆ చిన్న చేతిని మెల్లిగా తట్టింది. బుగ్గ మీద మెల్లిగా తన చూపుడు వేలుతో నాజూకుగా రాసింది. ఏం కదలిక లేదు. అలాగే ఆ వేలుని చిన్న అరచేతిలో ఉంచింది. అందరూ ఆశ్చర్యంగా చూస్తూండగా ఆ

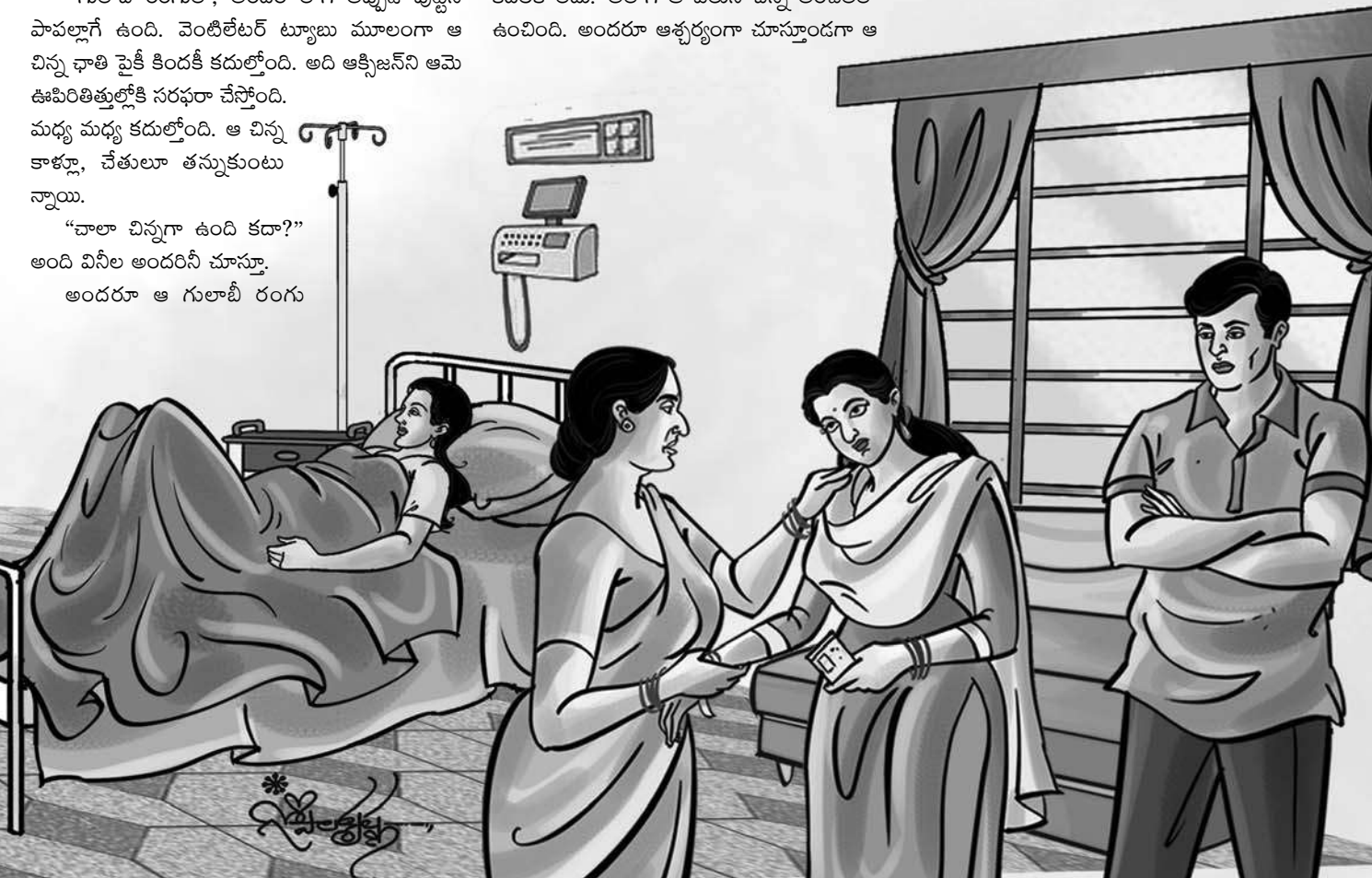
పాప ఆ వేలుని పట్టుకుంది. గట్టిగా పట్టుకుంది. వీనీల ఆనందంగా అందరి మొహాలు చూసింది. పాప పట్టుని, వింతగా గమనిస్తున్నారు.

వీనీల గట్టిగా కళ్లు మూసుకుంది. అది సంతోషం. ఆమె మొహంలో స్పష్టంగా కనిపిస్తోంది.

“ఈ పాప నాక్కాలి. అక్కా చూడు నా వేలిని ఎంత గట్టిగా పట్టుకుందో, దానికి నేను ఎవరో తెలిసింది. నేను అమ్మని దానికి అర్థం అయి పోయింది. తల్లి స్పర్శ దానికి తెలిసిపోయింది. అది ఇన్ స్టింక్ట్, నాకూ అంతే.” అంటూ సంబరంగా అందరిని చూసింది. అందరూ కూడా ఆనందంగా ఆ అద్భుతమైన దృశ్యాన్ని చూస్తున్నారు.

“నువ్వు బతకాలి, నువ్వు బతకాలి, నువ్వు మాక్కాలి” అని కళ్ల నీళ్లు పెట్టుకుంది.

సుధీర తనకి తెలికుండానే వీనీల భుజాల చుట్టూ చేయి వేసింది. వీనీల కొంచెం తల ఎత్తి సుధీరని చూస్తూ తన వేలు తీసుకోవడానికి ప్రయత్నించింది. వీనీల వేలుని ఆ చిన్ని అరచేయి

వదలడం లేదు. గట్టిగా కళ్లు మూసుకుంది.

“నేను ఇలాగే ఇక్కడే ఉండిపోవడానికి అనుమతించిస్తే ఈ పక్కనే ఓ మంచం వేసుకుని ఉంటాను. ఆ ఆలోచనే ఎంత బాగుందో, కాని అది జరగని పని. ఈ ప్రపంచంలోని శక్తులన్నీ నా పాపని బతికించాలి.”

మరోసారి హెచ్చరించడంతో అందరూ బయటికి వచ్చారు. వినీలని గదిలోకి తీసుకొచ్చారు. అంతలో వినోదకి ఫోన్ వచ్చింది. ఇంటికి ఎవరో చుట్టాలు వచ్చారని ఆమె అత్తగారు ఫోన్ చేసారు. మాట్లాడక సెల్ లోపల పెట్టేస్తూ సుధీర్ వైపు తిరిగింది, వినోద. ఓ చేయి భుజం మీద వేసి, మరో చేత్తో ఆమె చేతిని తన చేతిలోకి తీసుకుంది.

“ఏం అనుకోకు సుధీరా, ఇంటికి ఎవరో చుట్టాలు వచ్చారుట. మా అత్తగారు ఫోన్ చేసారు. ఎవరిదో పెళ్లి ఉందని చుట్టాలు బెంగళూరు వచ్చారుట. పెళ్లి అయిపోయిందిట. ఇంకో రెండు రోజులుండి ఊరు చూసి వెళ్తారుట. పైగా మా అత్తగారికి దూరపు చుట్టాలట. అందుకని ఇల్లు వెతుక్కుని మా ఇంటికి వచ్చారు. మాకు చుట్టాలంటే బెంగళూరు, మైసూరు చూడడానికి వచ్చే టూరిస్టులే. అయినా మాకు ఇది అలవాటే. సౌత్ టూర్ అంటూ వస్తారు. వాళ్లకి ఊరు చూపించాలి. అయినా బెంగళూరులో పెద్దగా చూసేందుకు ఏం లేవు. అందుకని మైసూరు, బేలూరు, హళిబేడు తీసుకెళ్తాలి. సాధారణంగా నేనే తీసుకెళ్తాను. ఇప్పుడు కష్టం. నేను కాకపోయినా టూరిజం వాళ్లకి చెప్పి ఏదో ఆరేంజ్ చేస్తాను.” అని ఆపి సుధీరని చూసింది.

“సుధీరా, విక్రాంత్ వెళ్లిపోతానంటున్నాడు. నువ్వు విక్రాంత్తో వెళ్లకుండా ఈ సమయంలో మాకు సాయంగా ఉంటావా? చనువు తీసుకుని ఇలా

ఏం అనుకోకు సుధీరా. ఇంటికి ఎవరో చుట్టాలు వచ్చారుట. మా అత్తగారు ఫోన్ చేసారు. ఎవరిదో పెళ్లి ఉందని చుట్టాలు బెంగళూరు వచ్చారుట. పెళ్లి అయిపోయిందిట. ఇంకో రెండు రోజులుండి ఊరు చూసి వెళ్తారుట. పైగా మా అత్తగారికి దూరపు చుట్టాలట. అందుకని ఇల్లు వెతుక్కుని మా ఇంటికి వచ్చారు. మాకు చుట్టాలంటే బెంగళూరు, మైసూరు చూడడానికి వచ్చే టూరిస్టులే. అయినా మాకు ఇది అలవాటే.

అడుగుతున్నానని ఏం అనుకోకు. కొత్తగా పెళ్లైన దానివి. ఇంటికి వచ్చినప్పటి నుంచి నీకు విక్రీతో ఆనందంగా గడపడానికి అవకాశమే లేకపోయింది. మమ్మల్నందరినీ క్షమించు. నువ్వు మా కుటుంబం లోకి వచ్చిన కొత్త సభ్యురాలివి. నిన్ను ఉండిపో అని అడగడం భావ్యం కాదు, అయినా అడుగుతున్నాను. నీకు ఇబ్బంది అనిపిస్తే నువ్వు కూడా విక్రీతో వెళ్లిపో. మీరు వెళ్లి దుర్గని పంపించండి.”

సుధీర్ ఏం అంటుందోనని విక్రాంత్ ఆమెను చూసాడు.

ఆమె మాటలకి సుధీర్లోని సహజమైన స్త్రీత్వం బయటికి వచ్చింది. ఇప్పుడు హైదరాబాదు వెళ్లి చేసేదేం లేదు.

సుధీర్ భర్తని చూడలేదు. వినోద చేతిలో చేయి వేసి, ఆమె భుజం నొక్కింది.

“అలాగే నేనుండిపోతాను. విక్రీ ఒక్కడే వెళ్తాడు. ఇక్కడ నేనుంటాను. నువ్వు నిశ్చింతగా ఇంటికి వెళ్లు” వెంటనే అంది.

విక్రాంత్ ఆశ్చర్యంగా ఆమెని చూసాడు. ఆమె అదేం పట్టించుకోలేదు.

వెళ్లేముందు ఆమెతో మాట్లాడడానికి ప్రయత్నించాడు కానీ ఆమె ఆ అవకాశం ఇవ్వలేదు. అయినా

ఆమెకి దగ్గరగా వెళ్లి చెవిలో “థాంక్యూ సుధీరా, థాంక్యూ” అని గుసగుసలాడాడు. ఆమె చేయి నొక్కాడు. ఆమెలో వెంటనే విద్యుత్ సరఫరా అయింది. మొహం ఒక్కసారి ఎర్రబారింది. తల పక్కకి తిప్పుకుంది.

“నేను వెళ్లి దుర్గని పంపుతాను.” అంటూ సుధీరని చూసాడు.

“ఏమో దానికి పిల్లలున్నారు. పరీక్షల రోజులైతే దానికి కుదురుతుందో లేదో?” అంది వినోద.

“ఫరవాలేదు వినోదా, దుర్గని ఇబ్బంది పెట్టడం ఎందుకు? మీకు సాయంగా ఇక్కడే ఉంటాను.” అంది సుధీర్. ఆ మాటకి వినోద ఒక్కసారి సుధీరని గట్టిగా వాటేసుకుని, ఏడ్చేసింది.

“ఇందుకే కుటుంబాల పరిధిని పెంచుకోవాలని మామ్మ అంటూండేది. నువ్వు మమ్మల్ని నీ వాళ్లనుకున్నావు. మాకదే చాలు. ఎలాంటి అమ్మాయి కోడలుగా వస్తుందో, ఆ వచ్చిన అమ్మాయి మాతో కలుస్తుందో లేదో అని అనుకున్నాం. మా విక్రీ ఎంపిక ఎప్పుడు తప్పు కాదు. మంచి అమ్మాయిని ఎంచుకున్నాడు.”

విక్రాంత్ ఉలిక్కి పడ్డాడు. వెంటనే సుధీరని చూసాడు. జరుగుతున్న మాటలతో తనకేం సంబంధం లేనట్లుగా ఆమె ఎటో చూస్తోంది.

“అక్కా” అంటూ వినోదని వినీల పిలిచింది.

ముందుకెళ్లిన వినోద వెనక్కి తిరిగింది. వినీల దగ్గరికి వెళ్లింది.

“వచ్చేటప్పుడు ఏదైనా కావాలా, ఏదైనా తేవాలా?”

“నాకు ఏం అక్కర్లేదు. నేను మా ఇంటి నుంచి తెచ్చిన సూట్కేసు అన్నయ్యకివ్వడం మర్చిపోకు. అమ్మ ఆ మధ్య ఫోన్లో మరీ మరీ చెప్పింది, అది బాత్రూం పక్కన ఉన్న డ్రెసింగ్ స్పేస్లో పెట్టాను.”

“ఓ అదా, బాగా గుర్తు చేసావు. అది ఇస్తాను. నా దగ్గర కూడా చాలా ఉన్నాయి. అవి కూడా ఆ పెట్టెలోనే పెట్టిస్తాను. తను ఓ బ్యాగుతోనే కదా వచ్చాడు. దీన్ని చెకిన్లో వెయ్యచ్చు.”

“డౌమెస్టిక్లో ఓ పదిహేడు కిలోల అలాస్ కదా, మరి ఇది అంత ఉంటుందా?” అని అన్నాడు విక్రాంత్.

(ఇంకా ఉంది)

తృతీయ బహుమతి పొందిన కార్టూన్

నువ్వు నమ్మకా.. నమ్మకా..! మేమేమీ ప్రత్యేకంగా ఏదోచూడకపోయి..
పేషెంట్ల యూట్యూబులో చూసి, తమకేం ఆపరేషన్ చేయాలో
ముందుగానే డిస్కా అయ్యి పట్టేస్తున్నారు..

భారతీయ సంస్కృతిలో శక్తి ఆరాధనకు విశిష్ట స్థానం ఉంది. ఆ అదిశక్తే దుర్గాదేవి. ఆ తల్లిని తొమ్మిది రూపాలలో అర్చించడమే దేవీనవరాత్రుల పరమార్థంగా చెబుతారు. స్వాతంత్ర్య సముపార్జనకు దుర్గాపూజ ఎంతగానో ఉపకరించింది. ప్రజలను సంఘటితపరచి చైతన్యవంతం చేసేందుకు జాతీయ నాయకులు దుర్గాపూజను వేదికగా చేసుకున్నారు. బహిరంగ ప్రదేశాలలో అమ్మవారి విగ్రహాలు నెలకొల్పి ఘనంగా పూజలు నిర్వహించారు. లక్ష్మీస్వరూపిణీగా సంపదను; సరస్వతిగా జ్ఞానాన్ని; పార్వతిగా శక్తిని ప్రసాదించే దుర్గమ్మను 'అమ్మలగన్నయమ్మ ముగురమ్మల మూలపుటమ్మ చాల పెద్దమ్మ సురారులమ్మ...' అని పోతనా మాత్యుడు శ్లాఘించారు. అందుకే ఈ నవరాత్రులను పురస్కరించుకొని పార్వతీ, లక్ష్మి, సరస్వతులను మూడేసి రోజులు అర్చిస్తారు.

అక్టోబర్ 7
దేవీనవరాత్రులు
ప్రారంభం

అఖిల జగన్మాతకు అనంత వందనాలు

ఆశ్వయుజ శుక్ల పాడ్యమి నుంచి అమ్మవారిని వివిధ రూపాలలో అలంకరించి అర్చిస్తారు. మహాలయ పక్షానికి 'యుద్ధపక్షం' అని మరోపేరు. అసురులతో యుద్ధంలో పరాజితులైన సురలు శరన్నవరాత్రులలో తమ ఇష్టదేవతలను అర్చించి దశమినాడు విజయం సాధించారని పురాణకథనం. 'ప్రథమం శైలపుత్రీ ద్వితీయా బ్రహ్మచారిణీ/తృతీయా చంద్రఘంటేతి కూష్మాండేతి చతుర్థకీ/పంచమా స్కందమాతేతి షష్ఠ్యా కాత్యాయనీతచ/సప్తమా కాలరాత్రీతి మహాగౌరీచాష్టమీ/నవమా సిద్ధిధాత్రీతి నవదుర్గాః ప్రకీర్తతాః' (శైలపుత్రీ, బ్రహ్మచారిణీ, చంద్రఘంట, కూష్మాండ, స్కంద మాత, కాత్యాయని, కాలరాత్రి, మహాగౌరి, సిద్ధిధాత్రి) అని నవదుర్గలను నవరాత్రులలో అర్చిస్తారు. దుర్గాదేవి, బాలాత్రిపుర

సుందరి, మహాలక్ష్మి, గాయత్రీమాత, అన్నపూర్ణేశ్వరి, మహాకాళి, లలితాంబ, సరస్వతి, మహిషాసురమర్ధిని, రాజరాజేశ్వరీదేవి రూపాలలోనూ అమ్మవారిని ఆరాధిస్తారు.

ఒక్కొక్కరోజు ఒక్కొక్క రకమైన నైవేద్యాన్ని నివేదిస్తారు. నవరాత్రులను శాస్త్రోక్తం నిర్వహించాలనుకునేవారు పాడ్యమినాడు కలశస్థాపనతో ఉపక్రమిస్తారు. ఆయా తిథులలో అమ్మవారి అవతారాలకు సంబంధించిన అష్టోత్తర, సహస్రనామాలు, పూజాద్రవ్యాలతో అర్చించి, శక్తికొద్దీ నైవేద్యాలు సమర్పిస్తారు. విదియ, తదియలలో చక్కెర, పాలు నివేదించినా, అమ్మవారికి ఇష్టమైన పాయసాన్ని ఈ మాసమంతా ఆరగింపుగా సమర్పిస్తారు. గణపతి నవరాత్రుల మాదిరిగానే దేవీ నవరాత్రులను పెద్ద

విగ్రహాలు ప్రతిష్ఠించి చివరిరోజున నిమజ్జనం చేస్తారు. తొలినాళ్లలో ఆలయాలు, రాజప్రసాదాలకే పరిమితమైన నవరాత్రి వేడుకలు కాలక్రమంలో సామాన్యులు ఊరూరా జరుపుకోవడం మొదలు పెట్టారు.

దేవీనవరాత్రుల నేపథ్యం

ఒకప్పుడు దేవీనవరాత్రులను వసంత రుతువులో (చైత్రమాసం)లో నిర్వహించేవారట. రామాయణ కాలం వరకు ఆ విధానం ఉండేదట. రావణుడితో యుద్ధం సమయంలో శ్రీరామచంద్రుడు అనివార్యంగా ఆశ్వయుజ మాసంలో చండీహోమాన్ని నిర్వహించి

డా॥ ఆరవల్లి జగన్నాథస్వామి

సీనియర్ జర్నలిస్ట్

దుర్గాదేవి అనుగ్రహానికి పాత్రుడయ్యాడని, నాటి నుంచి శరద్ృతువులో నవరాత్రులు నిర్వహించడం ఆనవాయితీగా వస్తోందని, అందుకే వీటిని శరన్నవరాత్రులుగా వ్యవహరిస్తున్నారని ప్రతీతి. అమ్మవారిని చైత్రమాసంలో పూజించడమే సరైనదని, ఆశ్వయుజంలో అర్చించడం అంటే అమ్మవారిని అకాలంలో నిద్రలేపడమేనని (అకాల్ బోధా) బెంగాలీలు కొందరు విశ్వసిస్తారు. నవరాత్రుల ప్రాశస్త్యంలో భాగంగా ఒక పురాణగాథను చెబుతారు. కృతయుగంలో సుకేతనుడనే రాజు జ్ఞాతుల వల్ల రాజ్యం కోల్పోయి అడవులపాలు కాగా, అంగీరస రుషి ఆయనకు నవరాత్రి పూజా విధానం ఉపదేశించారని, దానిని ఆచరించిన రాజు పూర్వవైభవం పొందారని కథనం.

తెలుగు రాష్ట్రాల్లో..

దక్షయజ్ఞం సందర్భంలో సతీదేవి కల్పించుకున్న యోగాగ్ని ఫలితంగా ఆమె శరీర భాగాలు పడిన ప్రాంతాలు శక్తిపీఠాలుగా ప్రసిద్ధమయ్యాయి. అవి అష్టాదశ పీఠాలుగా ప్రసిద్ధమయ్యాయి. వాటిలో నాలుగు పీఠాలు తెలుగు రాష్ట్రాల్లో ఉన్నాయి. అలంపురం జోగులాంబ (తెలంగాణ), శ్రీశైలం భ్రమరాంబ, వీరికాపురం పురహుతాదేవి, ద్రాక్షరామం మాణిక్యాంబ (ఆంధ్రప్రదేశ్).

విజయవాడ ఇంద్రకీలాద్రిపై వెలసిన శ్రీ కనకదుర్గమ్మ, శ్రీశైలంలోని శ్రీ భ్రమరాంబికాదేవి, అలంపురంలోని శ్రీ జోగులాంబదేవికి నవరాత్రి ఉత్సవాలు ఘనంగా నిర్వహిస్తారు. విజయవాడ కృష్ణానదిలో కనకదుర్గమ్మకు తోషోత్సవం నిర్వహిస్తారు. దసరా అనగానే వెంటనే స్ఫూరించే క్షేత్రాలు ఇవే అయినా అన్ని ప్రాంతాల్లోని అమ్మవారి ఆలయాలలో నవరాత్రులను విశేషంగా నిర్వహిస్తారు.

హిమాచల్ ప్రదేశ్ లోని కులు ప్రాంతంలో దసరా వేడుకలు విలక్షణంగా ఉంటాయి. ఇతర ప్రాంతాలలో ఈ ఉత్సవాలు విజయదశమితో ముగిస్తే, అక్కడ ఆ రోజు ప్రారంభమై వారం పాటు కొనసాగుతాయి. కశ్మీర్, పంజాబ్, హర్యానా, ఉత్తరప్రదేశ్, ఉత్తరాఖండ్, వశ్చిమ బిహార్ ప్రాంతాలలో దసరాను వ్యవసాయ పండుగగా (మనకు సంక్రాంతి మాదిరిగా) జరుపుకుంటారు. దేవీనవరాత్రుల ప్రారంభం రోజున గోధుమలు, బార్లీ వంటి ధాన్యాన్ని మట్టికుండలో పోసి, దసరా నాటికి మొలకెత్తిన వాటిని చెరువులు లేదా నదులలో నిమజ్జనం చేస్తారు. మధ్యప్రదేశ్, చత్తీస్ గఢ్ ప్రాంతాలలో మహాలయ అమావాస్యకు ముందు నుంచే పండుగ వాతావరణం కనిపిస్తుంది. గుజరాత్ లో నవరాత్రుల సందర్భంగా దాండియా, గార్బా నృత్యాలు ప్రత్యేక ఆకర్షణగా ఉంటాయి. ఉత్తరాఖండ్ కుమావ్ ప్రాంతంలో రంగస్థల సంప్రదాయం ప్రకారం 'రామలీల' వేడుకను నిర్వహిస్తారు.

దసరా వేడుకలకు ఘన చరిత్ర ఉంది. విజయ నగరం రాజులు హంపీలో ఈ ఉత్సవాలను ఘనంగా నిర్వహించేవారట. ఆ సామ్రాజ్యం పతనం తరువాత మైసూర్ మహారాజులు (వడయార్ రాజవంశీయులు) వీటిని అందిపుచ్చుకున్నారు. వారు 17వ శతాబ్ది తొలినాళ్లలో ఈ ఉత్సవాలను శ్రీరంగ పట్టణంలో నిర్వహించేవారని, మూడవ కృష్ణరాజ వడయార్ హయాంలో (1805 నుంచి) ఇవి మైసూరుకు మారాయని చరిత్ర చెబుతోంది. ఈ నవరాత్రుల సందర్భంగా రాజవంశీయుల ఇలవేల్పు చాముండేశ్వరీ దేవిని 750 కిలోల బంగారంతో నిర్మించిన మండపంపై ఉంచి అర్చిస్తారు.

దేశవిదేశాలలోనూ వేడుకలు

విదేశాల్లోనూ నవరాత్రి ఉత్సవాలు ఘనంగా జరుపుకుంటారు. నేపాల్ లో ఈ పండుగను 'దసైన్'గా పిలుచుకుంటారు. బంగ్లాదేశ్ రాజధాని ధాకాలో ధాకేశ్వరి ఆలయంతో పాటు ఇతర ఆలయాలలోనూ; సింగపూర్, మలేసియా, బ్రిటన్, అమెరికాలోని వివిధ రాష్ట్రాల్లో; జర్మనీ, ఆస్ట్రేలియా, ఫ్రాన్స్, శ్రీలంకలో స్థిరపడిన భారతీయులు ఈ వేడుకలను ఉత్సాహంగా నిర్వహించుకుంటారు. చైనాలోని భారతీయులు 2004లో షాంగైలో దేవీ నవరాత్రుల ఉత్సవాల నిర్వహణను ప్రారంభించారు.

పూల పండుగలు

ప్రజారోగ్యం, కోరికలు తీరేందుకు, గ్రామాల సౌభాగ్యం కోసం గ్రామదేవతల ఆరాధన అనాదిగా వస్తోంది. వీటిని వివిధ ప్రాంతాలలో ఉత్సవం, పండుగ, తీర్థం, జాతర, కొలువు, తిరునాళ్ల లాంటి పేర్లతో పిలుస్తారు. శరన్నవరాత్రుల్లో బొడ్డెమ్మ, బతుకమ్మ పండుగలు అలాంటివే. తెలంగాణ అస్తిత్వ చిహ్నంగా చెప్పుకునే ఈ పండుగలు ఖండాంతరాలకు వ్యాపించాయి.

బొడ్డెమ్మ

బొడ్డెమ్మ, బతుకమ్మలను పూవుల పండుగలుగా చెబుతారు. పూవులతో పూజ చేయడం సాధారణం. కానీ పూవులనే పూజించడం విశేషం. బొడ్డెమ్మను పూజించడం అంటే ప్రకృతిని పూజించడమేనని భావిస్తారు. తెలంగాణ ప్రాంతంలో 'బొడ్డి' అంటే చిన్నపిల్ల అని అర్థం. మంచిభర్త లభించాలని కోరుతూ పెళ్లీడు పిల్లలు భాద్రపద బహుళ పంచమి లేదా దశమి నుంచి మహాలయ అమావాస్య వరకు 'బొడ్డెమ్మ' ఆడతారు (అధిక ఆశ్వయుజం వస్తే నిజ మాసం తిథుల ప్రకారం కార్యక్రమం ఆరంభ, ముగింపులు ఉంటాయి). బొడ్డెమ్మ పండుగను శరన్నవరాత్రులకు ముందు తొమ్మిది రోజులు జరుపుతారు. భాద్రపద బహుళ పంచమి నాడు బొడ్డెమ్మను తయారు చేస్తారు. ఆమెను వివిధ రూపాలుగా తీర్చిదిద్దుతారు. పసుపుతో తయారు చేయడం ఒక పద్ధతికాగా, పుట్టమన్నుతో బొడ్డెమ్మను

చేసి చుట్టూ పందిరి వేస్తారు. దీనిని పందిరి బొడ్డెమ్మ అంటారు. చిన్న గుంతతీసి, దాని చుట్టూ పుట్టమన్నుతో గోపురం ఆకారంలో నిర్మిస్తారు. లేదా చెక్కపై పుట్టమన్నుతో బదు లేదా ఏడు దొంతర్లుగా గోపురం ఆకారంలో నిర్మిస్తారు. దానిపైన తులసీమొక్కను అలంకరిస్తారు. చాలా గ్రామాలలో బొడ్డాయి వద్ద లేదా ఆలయాల వద్ద బొడ్డెమ్మను ఆడతారు.

బతుకమ్మ

ఆదివాసుల నమ్మకాలతో పురుడు పోసుకున్న బతుకమ్మ పండుగ 'పూల దేవత'గా పూజలందుకొని ఇక్ష్వాకులు, విష్ణుకుండినులు, చాళుక్యులు, కాకతీయులు కాలంలో పరిధవిల్లి నేడు రాష్ట్ర పండుగగా అవతరించింది. బతుకమ్మ పూవనరుల లోని ప్రధానమైనది 'తంగేడు' రాష్ట్ర పుష్పంగా గుర్తింపు పొందింది.

బతుకమ్మను బతుకునిచ్చే అమ్మగా, 'త్రిమాత'ల స్వరూపంగా పూజిస్తారు. ఈ పండుగ భాద్రపద అమావాస్యనాడు (ఈ నెల 6వ తేదీన) ప్రారంభమవుతుంది. అప్పటికి ప్రకృతి పచ్చదనం కళకళలాడుతూ రకరకాల పూవుల దొరుకుతాయి. తంగేడు వంటి సాధారణ పూలకే ఈ పండుగ సమయంలో గౌరవం ఎక్కువ. గునుగు పూలు, గడ్డిపూలు, కబ్బిపూలు, గోరింట, పట్టుకుచ్చులు, చామంతి, బంతి, మందారం, మోదుగ, గన్నేరు, రుద్రాక్ష, కనంకాబరం, నిత్యమల్లి, గానుగు తదితర పూవులతో బతుకమ్మను ఏడు పొరలుగా వలయాకారంలో అలంకరిస్తారు. దేవతలు, పెద్దల, బతుకు పల్ల గల ఆరాధన భావానికి పూల శిఖరాన్ని ప్రతీకగా కొలుస్తారు. మొదటిరోజు మొగ్గలను సేకరించి పెదవులతో ఊది బతుకమ్మను పేరుస్తారు కనుక దీనిని 'ఎంగిలి పూలు' అంటారని జానపదులు భావిస్తారు. కాని దీనిని 'తొలి'

అనే అర్థంలో వాడతారు. ఇది సామూహిక ఉత్సవం. ఇతర పండుగలు ఇళ్లకే పరిమితమైతే, దీనిని గ్రామకూడళ్లు, మైదానాలు, ఆలయ ప్రాంగణాలలో జరుపు కుంటారు. కొత్తగా వండిన సజ్జలను ఇచ్చిపుచ్చు కోవడం వల్ల 'సజ్జల బతుకమ్మ' అని వ్యవహరిస్తారు. చివరిరోజు నాటి పండుగను 'పెద్ద బతుకమ్మ' లేదా 'సుద్దులు' అంటారు.

స్త్రీలు బతుకమ్మ చుట్టూ తిరుగుతూ చేతులు తడుతూ, పాటలు పాడతారు. వాటికి అనుగుణంగా కోలాటాలు వేస్తారు. రామాయణ, భాగవతాది కథలను జానపద బాణీలో ఆలపిస్తారు. లక్ష్మీ పార్వతుల స్తుతులతో పాటు సీత, అనసూయ, సావిత్రి, కన్యకాపరమేశ్వరి చంద్రమతి, సత్యభామ తదితరుల గాథలను, వైభవాన్ని పాటలుగా పాడతారు. ముఖ్యంగా ఈ పండుగ సందర్భంగా పార్వతి ఆడవడచుగా పుట్టింటికి వచ్చిందని, నిమజ్జనం ప్రక్రియతో అమెను మెట్టినింటికి తిరిగి పంపినట్లుగా భావిస్తారు. ఈ పండుగ నేపథ్యం గురించి అనేక కథలు ప్రచారంలో ఉన్నాయి. వివాహితలు మాంగళ్య రక్షణ కోరుతూ గౌరీదేవిని ప్రార్థిస్తారు.

నేపథ్యం

బతుకమ్మ పండుగకు సంబంధించి సామాజిక, చారిత్రక గాథలు ప్రచారంలో ఉన్నాయి. తంజావూరు బృహదీశ్వరాలయం నిర్మాణ సమయంలో చోళులు వేములవాడ చాళుక్యులను ఓడించి వేములవాడ భీమేశ్వరాలయంలోని శివలింగాన్ని తరలించుకు పోయారట. అందుకు విలపిస్తున్న పార్వతిని ఓదార్చి ఉల్లాసం కలిగించేందుకు పూలతో ఉత్సవం నిర్వహించడం ఆనవాలుగా వస్తోందని ఒక కథనం. భూస్వాముల దాష్టీకాలను ప్రతిఘటించి బలైపోయిన ఒక గ్రామీణ మహిళ స్మృత్యర్థం ఈ

శరన్నవరాత్రులలో మరో సంబరం బొమ్మల కొలువు. సంక్రాంతి, దసరా పండుగల సమయంలో వీటిని పెడతారు. ఈ రెండు సందర్భాలకు కొంత తేడా ఉంది. దసరా వేళలో బొమ్మల కొలువు కన్నెలు చేసుకునే వేడుక కాగా సంక్రాంతి వేళ పెట్టే బొమ్మల కొలువులో ముత్తైదువలు ప్రధానంగా పాల్గొంటారు. ఈ తొమ్మిది మెట్లు జగన్నాథ ధరించిన నవ రూపాలకు, నవగ్రహాలకు చిహ్నమని చెబుతారు.

పండుగను జరుపుకుంటున్నారని ఒక కథనం. చోళరాజ్యంలో ధర్మాంగదుడు, సత్యవతి దంపతుల పుత్రులంతా యుద్ధంలో వీరమరణం పొందగా, జగన్నాథ వారికి కూతురుగా జన్మించి, తాను బతికి ఎన్నో బతుకులకు దారి చూపిన 'బతుకమ్మ'గా ప్రాచుర్యంలోకి వస్తుందని ముసులు ఆశీర్వాదించారని చెబుతారు. 'గుమ్మడి పూలు పూయగా బ్రతుకు/తంగెడి పసిడి చిందగ బ్రతుకు/గునుగు తురాయి కులకగ బ్రతుకు/కట్ల నీలిమలు చిమ్మగ బ్రతుకు/బ్రతుకమ్మా బ్రతుకు/అమ్మని మరువని సంతానము గని /బ్రతుకమ్మా బ్రతుకు..' అని ప్రజాకవి కాళోజీ రాశారు.

నల్గొండ జిల్లా వాడవల్లిలో (ఓడవల్లి) బతుకమ్మకు సంబంధించి కాకతీయ గణపతి దేవుని కాలానికి చెందిన శాసనం లభించింది. కృష్ణా-మూసీనదుల సంగమ ప్రదేశంలో క్రీ.శ. 1211 'బ్రతుకేశ్వర స్థానం' ఉండేదని ఆ శాసనం పేర్కొంది. అంటే అక్కడ బతుకమ్మలను నిమజ్జనం చేసేవారని బోధపడుతోంది. మేలుగుంటు సోదరులు సుమారు ఎనిమిది శతాబ్దాల క్రితం అక్కడ బతుకమ్మ గుడిని నిర్మించారు. కాకతీయ రుద్రమదేవి బతుకమ్మను ఆరాధించినట్లు సాహితీవేత్తలు పేర్కొన్నారు. ఆమె దేవగిరి రాజులపై విజయం సాధించి, రాజధాని ఓరుగల్లుకు చేరిన తరువాత విజయ సూచకంగా బతుకమ్మ సంబరాలను ఘనంగా నిర్వహించారని ఆచార్య తిరుమల రామచంద్ర రాశారు.

బొమ్మలకొలువు

శరన్నవరాత్రులలో మరో సంబరం బొమ్మల కొలువు. సంక్రాంతి, దసరా పండుగల సమయంలో వీటిని పెడతారు. ఈ రెండు సందర్భాలకు కొంత తేడా ఉంది. దసరా వేళలో బొమ్మల కొలువు కన్నెలు చేసుకునే వేడుక కాగా సంక్రాంతి వేళ పెట్టే బొమ్మల కొలువులో ముత్తైదువలు ప్రధానంగా పాల్గొంటారు. ఈ తొమ్మిది మెట్లు జగన్నాథ ధరించిన నవ రూపాలకు, నవగ్రహాలకు చిహ్నమని చెబుతారు. దేవతామూర్తుల నుంచి అన్నిరకాల బొమ్మలు కొలువుతీరతాయి. అమ్మవారికి ప్రతిరోజు నైవేద్యం సమర్పిస్తారు. నవరాత్రులు ముగిసిన తరువాత ఆ బొమ్మలను తీసి భద్రపరుస్తారు. అయితే ప్రతి సంవత్సరం ఒక కొత్తబొమ్మనైనా ఈ 'కొలువు'లో

చేర్చాలని నియమం.

దసరా వేళ చుట్టుపక్కల వన్నెండేళ్లలోపు పిల్లలంతా అక్కడికి చేరి పాటలు పాడతారు. స్నేహసంబంధాలు ఏర్పడి, ఇచ్చిపుచ్చుకునే ఆరోగ్య కరమైన అలవాట్లు అలవడతాయనేది కూడా ఈ పండుగలోని ఆంతర్యం. బొమ్మలపెట్టి ఇందులోని ముఖ్య వేడుక. మామూలు పెళ్లిళ్లకు దీనిని నమూనాగా భావించవచ్చు. వివాహాల్లో కనిపించే హడావిడి, మర్యాదలు, పెట్టుపాతల విషయంలో వియ్యాలవారి కయ్యలు, అప్పగింతలు, అలకలు, బుజ్జగింపులు, బతిమిలాటలు...లాంటివి ఈ వేడుకలో భాగాలు. ఈ సందర్భంగా పెద్దలు చెప్పే సుద్దులు భవిష్యత్లో దంపతులకు అవగాహన కోసం అలా నిర్దేశించేవారని భావించవలసి ఉంటుంది.

అయ్యవారికి...

దసరా అంటే పిల్లలకు సరదాయే కాదు. ఉపాధ్యాయులకూ ఆనందమే. ఇప్పుడది కనుమరుగైన అనుభూతి. వీధిబడుల కాలంలో ఉపాధ్యాయులు శిష్యులతో పూలబాణాలు పట్టించి ఊరిలోని ఇంటింటికి వెళ్లేవారు. విద్యార్థికి సంబంధించిన ఇంటికి రాగానే అతను వరుసలో ముందుకు వచ్చేవాడు. 'దసరాకు వస్తిమని వినవినలు పడక/బహుమానాలు ఇచ్చి పంపండి వేగం' అని గడుసుగా అడిగేవారు. తమకు పాఠం చెబుతున్నందుకు గురుదక్షిణ సమర్పించుకోలేక మిమ్మల్ని అర్థిస్తున్నాం అనే భావంతో 'గురునకు దక్షిణల్ కోరి యీదలచి/వెరపు తోడుత మిమ్ము వేడవచ్చితిమి' అని పిల్లలు పాట రూపంలో తమ అశక్తను, గురుభక్తిని చాటిచెప్పేవారు. పెద్దలకు కోపం తెప్పించడం ఇష్టంలేక, వినయంగా 'అయ్యవారికి చాలు ఐదు వరహాలు. పిల్లవాండ్రకు చాలు పప్పు బెల్లలు' అని తమకు తాము మినహాయింపునిచ్చుకునేవారు. తల్లిదండ్రులు కూడా ఆనందంగా తోచినంత ఇచ్చేవారు. ఇక్కడ 'దసరా దక్షిణ' సమర్పణ లేనిదే గురువుకు గడవదని అర్థం కాదు. పిల్లలకు లోకజ్ఞానం, దాతృత్వాన్ని నేర్పడం, పదిమందితో కలివిడిగా ఉండేలా చేయడం దీని తాత్పర్యం. 'బతకలేక బడి పంతులు' అన్న నానుడి ఉన్నప్పుడూ తృప్తి వెళ్లదీసిన కాలం అది. ★

స్వామి, నేను కలిసి

చదువుకున్నాం. నాకు

గవర్నమెంట్ ఉద్యోగం వచ్చి హైదరాబాద్ వచ్చేశాను. కొన్నాళ్లు ఉద్యోగం వెతుకులాట మీద స్వామి నా దగ్గరికి వచ్చాడు. ఇద్దరం కలిసి ఓ గదిలో కాపురం.

మా స్వామికి చిన్నతనం నుంచీ తిక్క సినిమా భాషలో చెప్పాలంటే దానికో లెక్క లేదు. వాడికి ఎప్పుడు, ఏ విషయంలో ఎంత తిక్క వస్తుందో చెప్పలేం. పైగా వాడికున్న అలవాట్లు తక్కువేం కాదు. రోజూ ఒక ప్యాకెట్ సిగరెట్లు కాలుస్తాడు. విపరీతంగా టీలు తాగుతాడు. సినిమాలు కూడా ఎక్కువే చూస్తాడు.

నాది బ్రహ్మచారి బతుకు. దానికి తోడు ఇంటికి ప్రతినెలా డబ్బు పంపందే గడవదన్న ఇబ్బందేం లేదు. అందువల్ల స్వామిని, వాడి ఖర్చును భరించగలిగాను. వాడు ఉండటానికి, తినటానికి కాదు కానీ, రోజూ వాడి సరదా ఖర్చుకి, పై అవసరాలకి డబ్బు ఇవ్వటమే కొంచెం ఇబ్బందిగా ఉండేది. పదిచ్చినా, పాతికిచ్చినా ఒక్క రోజులోనే అవజేసేవాడు. అలా అయితే ఎలారా? కొంచెం చూసుకుని ఖర్చు పెట్టరా అంటే, 'సరే' అనేవాడు కానీ మార్పేం ఉండేది కాదు.

నా అదృష్టం బావుండి, రెండు నెలలకి మా స్వామికి ఓ పత్రికలో ఉద్యోగం వచ్చింది. వాడికి నెలజీతం రావటం మొదలైన దగ్గర్నుంచీ నాకు కొంత భారం తగ్గింది.

వాడి జీతం తక్కువవటం వల్ల ఇంటి ఖర్చుతా నేనే భరించేవాడిని. మా స్వామి మరో సుగుణం ఇంతవరకూ ప్రస్తావించలేదు. ప్రపంచ బద్ధకస్తుల జాబితా తీస్తే, మా స్వామి మొదటి వరసలో ఉంటాడు. రెండు రోజులకు ఒకసారి స్నానం, నాలుగు రోజులకీ కానీ బట్టలు మార్చుకోడు. నలిగిన బట్టలు, మాసిన గడ్డం, చేతిలో కాలుతున్న సిగరెట్టు ఇవి మా వాడి ఆభరణాలు. మా వాడితో వ్యవహారం కష్టమని తెలుసు. అయినా వాడంటే ఇష్టమే. అంతటి స్నేహం. పుస్తకాలు విపరీతంగా చదివి ఆకళింపు చేసుకునే గొప్ప ప్రజ్ఞ వాడి సొంతం.

రోజులు ఏదో గడుస్తున్నాయి.

ఫరవాలేదు అనుకున్న సమయంలో ఓ గొడవ జరిగింది. ఆరోజు వాడికి ఆఫీసు లేదు. వీక్లీ ఆఫ్. ముందురోజు రాత్రి చాలా ఆలస్యంగా వచ్చాడు. నేను ఆఫీసుకి బయలుదేరే టైముకి స్వామి నిద్దరలేవలేదు. నేను ఆఫీసు నుంచి తిరిగి వచ్చేటప్పటికి నానా గోలగా ఉంది. మా ఇంటి ఓనరు, స్వామి ఘర్షణ పడుతున్నారు. మా రూమ్ గుమ్మం ముందంతా నీళ్లు పోసినట్టు బాగా తడితడిగా ఉంది.

నెమ్మదిగా తెలిసిన విషయం ఏమిటంటే, మా స్వామి పుస్తకం చదువుకుంటూ, సిగరెట్లు కాలుస్తూ మాకున్న ఒక పరుపు మీద శయనించాడు. ఎప్పుడు పట్టిందో, వాడికి నిద్దర పట్టేసింది. కాలుతున్న సిగరెట్లు పరుపుకి, అందులోని దూదికి అంటుకుని తగలటం మొదలెట్టింది. చిత్రమేమిటంటే పరుపు ఓ పక్కన తగలడుతూ ఉంటే, మరోవైపు స్వామి ఒళ్లు తెలియకుండా గాఢంగా నిద్రపోవటం.

ఏదో కాలుస్తున్న పొగ వాసనొస్తుంటే, మా ఇంటి ఓనర్ వాళ్ల పోర్షన్ అంతా వెతికి, వెతికి చివరకి మా రూమ్ దగ్గరకి వచ్చి చూస్తే రూమ్లోంచి దట్టంగా పొగ వస్తోంది. అదృష్టం ఏమిటంటే, మా స్వామికి తలుపులు వేసుకునే అలవాటు లేదు. ఎంత పిలిచినా స్వామి లేవలేదట. మా ఇంటి యజమానే కంగారుగా నాలుగు బకెట్లు నీళ్లు తెచ్చి పోసి పరుపు మంటలు ఆర్పాడు. గుమ్మం ముందు నీళ్ల తడి అదే.

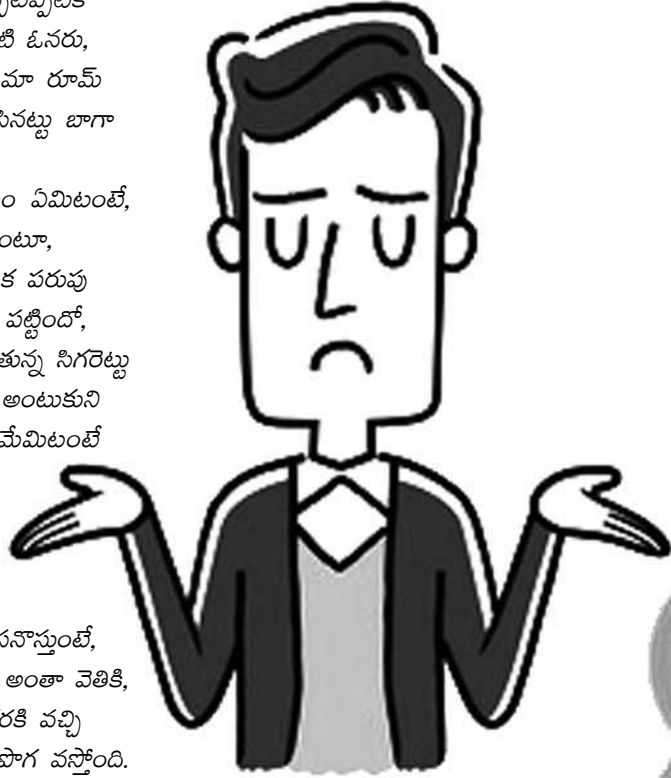
జరిగిందేదో జరిగిపోయింది పెద్ద ప్రమాదం జరక్కుండా తప్పిపోయింది. అయినా, మా ఇంటి యజమాని, స్వామి ఘర్షణ విచిత్రంగా తయారైంది.

'ఓ పక్కన పడుకున్న పరుపు అంతగా తగలడుతుంటే అతనలా ఎలా నిద్రపోగలిగాడండీ?' అంటాడు ఇంటాయన.

'ఎలా ఏమిటి? నిద్ర పోగలిగాను కదా!' అంటాడు స్వామి. 'చూడండి ఆ తిక్క సమాధానం. అదేమైనా బావుందా?' అని ఇంటాయన.

విషయం సీరియస్సే అయినా, నాకు

ఆపుకోలేనంత నవ్వు వస్తోంది. కాలిపోతున్న పరుపు మీద కూడా నిద్ర పోగలిగినవాణ్ణి.. అన్న భోజులో ఉన్నాడు స్వామి. జరిగిన దానికి కనీస పశ్చాత్తాపమైనా లేదేమిటి మీ వాడిలో? అని కుతకుతలాడుతున్నాడు ఇంటాయన.

చిత్రమైన స్వామి

- వి. రాజారామ మోహనరావు

“అసలు, అసలు సంధ్యవేళ ఆ నిద్దరేమిటి? దరిద్రం. అందులో అంత మొద్దు నిద్రా?” అన్నాడాయన ఉక్రోషంగా.

“అసలు సంధ్యవేళ నిద్ర దరిద్రమని, ఎక్కడ రాసుంది చెప్పండి. ఫ్రూఫ్ లేకుండా మాట్లాడటం ఫూలిష్ నేచర్” అన్నాడు స్వామి కోడిపుంజులా లేస్తూ.

“ఇంటి యజమానినన్న మర్యాద లేకుండా ఫూల్ అని అంటావా? అవమానిస్తావా?” అని ఆయన ఇంతెత్తున లేచాడు.

“ఫూల్ కి ఫూలిష్ నెస్ కి తేడా ఉంది. అయినా నేనేం అవమానించాను? మీరే నన్ను దారుణంగా అవమానించారు” అన్నాడు స్వామి.

“నేను నిన్ను అవమానించానా? ఎప్పుడు?”

“సుఖంగా నిద్రపోతున్న నా మీద నీళ్లు పొయ్యటం కన్నా అవమానం ఇంకేం కావాలి? పైగా మొద్దునిద్ర అంటావా? నిద్ర పడుతుంది. అది కొంచెమో, మొద్దునిద్రో, గాఢనిద్రో ముందుగా చెప్పిరాదు.

నిష్కల్మషంగా ఉన్నవాడే నాలా నిద్రపోగలడు” అన్నాడు స్వామి తిక్కగా.

“ఆ నిద్రపోతావు కొంచెం ఉంటే కొంపంతా తగలడేది.”

“మళ్ళీ తప్పు మాట్లాడుతున్నారు. ముందు నేను తగలడాకే కదా ఇల్లు తగలడేది. మీరన్నట్టు అంత కొంపేం మునగదు” అన్నాడు స్వామి, పైగా నవ్వుతున్నాడు.

ఆయనకి కారం పూసినట్టైంది. “నా కొంప తగలడటం అంటే నీకు నవ్వులాటగా ఉందా?” అన్నాడు రుసరుసలాడుతూ.

“మీకు మాటలు అర్థం చేసుకోవటం రానప్పుడు నవ్వే వస్తుంది మరి. పైగా మీవన్నీ రాంగ్ ఆలోచనలు. లాజిక్ తో మాట్లాడండి. మీరు చూడకపోయినా, అలా అన్ని నీళ్లు పొయ్యకపోయినా ఏం కొంప మునిగేది కాదు. మరి కాసేపటికి నాకెలాగో

మెలకువ వచ్చేది. మంట వేడి కదా! నేనే ఆర్పేసి ఉండేవాడిని. మీకెంత వెర్రింటే ఈ మాత్రం కూడా అర్థంకావటం లేదు. అందుకే నువ్వు నాకు.....” అంటూ పగలబడి నవ్వుతున్నాడు స్వామి. వాడిది మొండితనమని తెలుస్తూనే ఉంది.

మొండిగానే తన పట్టు నెగ్గించుకునే తత్వం. మా ఇంటి యజమాని బిక్కటిల్లుపోయి, స్వామి ధోరణికి కుదేలై, మా అందరివైపు పిచ్చిచూపులు చూడటం మొదలుపెట్టాడు. ఓ పక్కన నాకూ నవ్వొచ్చేస్తోంది.

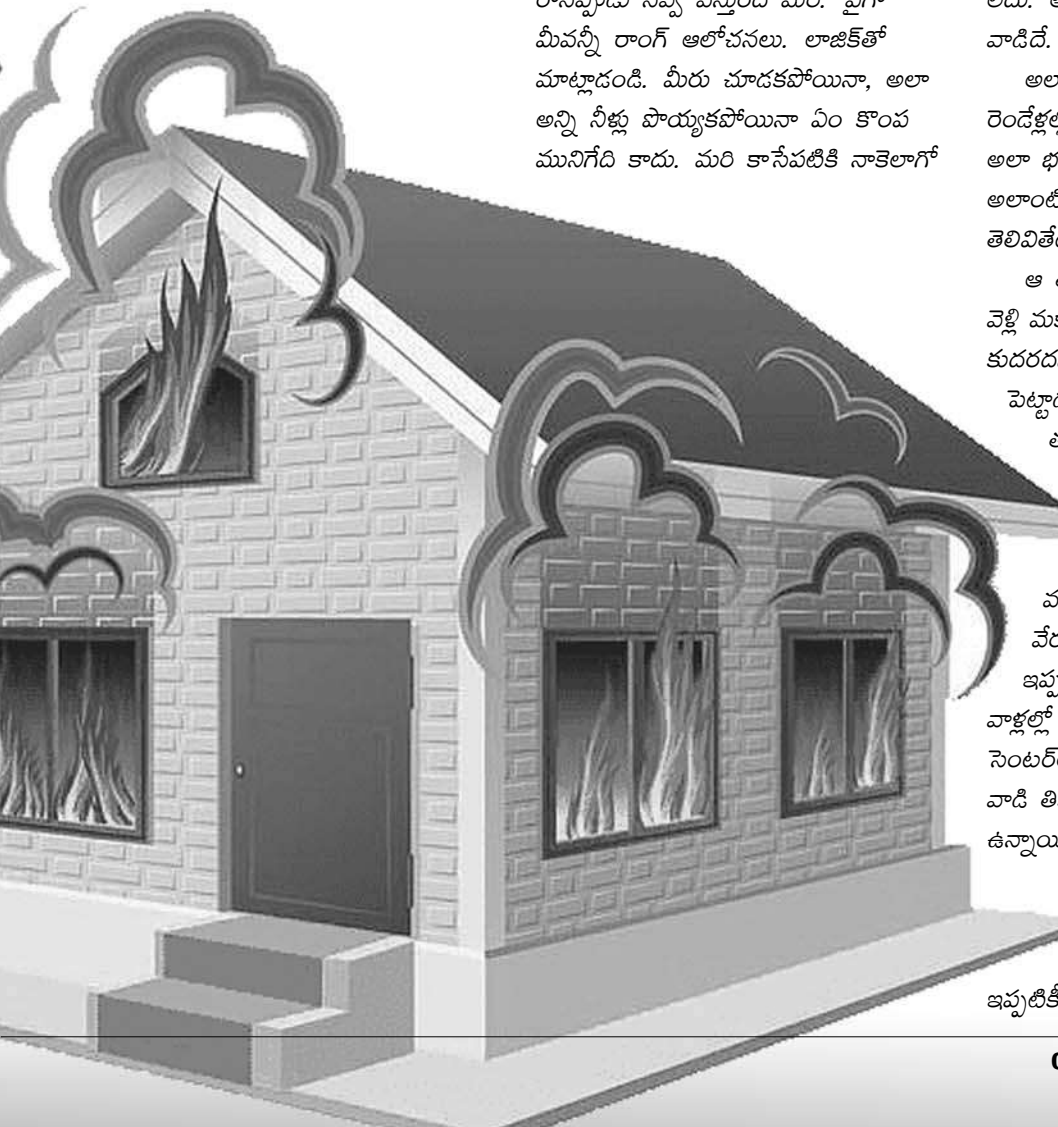
మొత్తానికి ఆ గొడవ అలా ముగిసిపోలేదు. మా ఇంటాయన అర్థైంటుగా రూమ్ ఖాళీ చేసేయ్యమన్నాడు. స్వామి ముఖం తనింట్లో కనపడటానికి వీలేదన్నాడు.

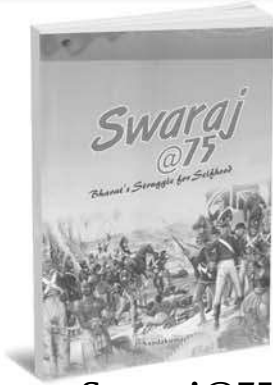
కొత్త రూమ్ వెదికి, స్వామితో మకాం మార్చేటప్పటికి నా తల ప్రాణం తోకలోకి వచ్చింది. అయినా స్వామికి చీమ కుట్టినట్టైనా లేదు. అసలేం జరగనట్టు వాడి ధోరణి వాడిదే.

అలా స్వామితో రెండేళ్లు కలిసే ఉన్నాను. రెండేళ్లల్లో ఇలాంటివి ఎన్నెన్నో! ఎందుకు అలా భరించానా అంటే, వాడితో ఆ స్నేహం అలాంటిది. వాడికెంత తిక్కో అంతటి తెలివితేటలు, విజ్ఞానం ఉన్నాయి.

ఆ తర్వాత వాడు పెళ్లయి మా ఊరు వెళ్లి మకాం పెట్టాడు. అక్కడా ఇక్కడా కుదరదని సొంతంగా కోచింగ్ సెంటర్ పెట్టాడు. గ్రూప్ వన్ లాంటి వాటికి

తయారవటానికి, వాడి పేరు మీద పెట్టిన ‘స్వామి కోచింగ్ సెంటర్’కి విపరీతమైన పేరొచ్చింది. వాడి శిష్యులు ఎందరో ఇప్పుడు గ్రూప్ వన్ ఆఫీసర్లు. వాడి కోచింగ్ విధానం వేరుగానే ఉండేది. స్వామిని అందరూ ఇప్పటికీ తిక్క మాఫ్ఫారనే అంటారు. వాళ్లల్లో ఎవరైనా సరే, తిక్క కోచింగ్ సెంటర్ లో చదువుకున్నామనే చెబుతారు. వాడి తిక్క వెనకాల, గొప్ప లాజిక్, విజ్ఞానం ఉన్నాయి, మరి. వాడి ఎప్రోచ్ లో కొత్తదనం, పట్టుదలలో ఫలిత సాధన ఉన్నాయి. వాడి దగ్గర కోచింగ్ తీసుకోవటాన్ని గర్వంగానే ఇప్పటికీ చెప్పుకుంటారు, వాడి శిష్యులు. ★

Swaraj@75

Bharat's Struggle for selfhood

రచన: జె. నందకుమార్, ప్రతులకు: సాహిత్య నికేతన్.
పే: 120, వెల: రూ 50/-

ఆజాద్ కా అమృతోత్సవ్ సందర్భాన్ని మన చరిత్రను అధ్యయనం చేయడానికి ఉపయోగించుకోవాలి. కాబట్టి చదవడలుచుకున్న మన చరిత్ర గురించి అవగాహన అత్యవసరం. చరిత్ర రచనలో అనేక సిద్ధాంతాలు చొరబడ్డాయి. అందులో యథాతథంగా రాసిన చరిత్ర, మార్క్సిస్టు దృక్పథంతో రాసిన చరిత్ర ఉన్నాయి. జాతీయవాద దృక్పథంతో చరిత్ర రాసినవారు ఉన్నారు. ఈ పంథాలో రాసిన

స్వరాజ్యోద్యమంలో స్వ'

చరిత్ర యథాతథంగా రాసినదే. ఇక చరిత్రను వక్రీకరించే లక్షణం కొందరిలో ఉంది. వీటి మధ్య నిజమైన చరిత్ర రచనను పాఠకుడు ఎంచుకోవాలి. అలాంటి చరిత్రకు ఉన్న గీటురాళ్లు గురించి చెప్పే పుస్తకమే 'స్వరాజ్ 75: భారతాస్ స్ట్రగుల్ ఫర్ సెల్ఫ్ హుడ్'. జె. నందకుమార్ రచన ఇది. అలాగే భారత స్వాతంత్ర్య సమరం మీద ఉన్న అపోహలను తొలగించే ప్రయత్నం కూడా ఇందులో ఉంది. ఉదాహరణకి - స్వాతంత్ర్యోద్యమంలో చాలా ఘట్టాలకు కొన్ని వర్గాలు లేదా కొన్ని ప్రాంతాలు దూరంగా ఉన్నాయన్న వాదన ఎంతవరకు నిజం? స్వరాజ్య సమరంలో యావద్భారతం పాల్గొన్నదా? ఇలాంటి ప్రశ్నలకు జవాబులు ఇచ్చే ప్రయత్నం జరిగింది.

అసలు ఈ పుస్తకం రాయడమే 'స్వ' అనే అంశం స్వరాజ్య సమరానికి ఎలాంటి తాత్వికతన ఇచ్చిందో చెప్పడమే. తిలక్, అరవిందులు, గాంధీజీ - స్వదేశీ, స్వరాజ్, స్వయం పాలన వంటివి ఎవరు ఏ కాలంలో చెప్పినా అవన్నీ మనదైన మట్టి వాసనతో ఉన్నవే.

అవి స్వాతంత్ర్యోద్యమానికి ఎంతవరకు చోదకశక్తులయ్యాయి? ఇంతవరకు చాలామంది చరిత్రకారులు స్వాతంత్ర్యోద్యమం మీద 'స్వ' అనే అంశం ప్రభావం ఎంత బలమైనదో చెప్పకుండా సౌకర్యంగా తప్పించారనే అనిపిస్తుంది.

నిజానికి మనం చెప్పుకునే స్వరాజ్య సమరం పరిధి, ఆజాద్ కా అమృతోత్సవ్ పరిధిలోకి వచ్చే చరిత్ర దాదాపు వందేళ్ల పోరాటమే. కానీ 15వ శతాబ్దం నుంచే విదేశీ పాలనను భారతీయులు ప్రతిఘటించారని నందకుమార్ చెబుతారు. అలాగే ఈ పోరాటాలు స్థానికమే అయినా ఒక విస్తృత పోరాటానికి నేపథ్యాన్ని ఇచ్చాయన్నదే ఆయన వాదన. ఇందులో మైదాన ప్రాంత ప్రజలే కాదు, విద్యాధికులు, మధ్య తరగతివారే కాదు, గిరిజనలు, రైతులు, వృత్తి సంఘాలు కూడా పాల్గొన్నాయని ఆయన చెబుతున్నారు. పేరు ఏదైనా ఈ అంశం ఇప్పుడు వెలుగులోకి వస్తున్నది కూడా.

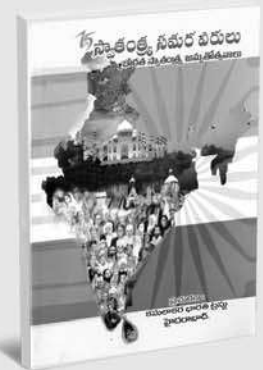
ఈ పుస్తకంలో 12 అధ్యాయాలు ఉన్నాయి. ముందుమాట, సంప్రదించిన గ్రంథావళి భాగాలను

ఆజాద్ కా అమృతోత్సవ్ ఉద్దేశాలలో ప్రధాన మైనది మన స్వరాజ్య సమరాన్నీ, ఆ మహాధ్యమాన్నీ నడిపిన వారినీ, వారి వెనుక నడిచిన వారినీ స్మరించుకోవడం. అందుకు ఉన్న విస్తృత వేదిక - పుస్తక ప్రచురణ. ఈ సందర్భంగా చాలామంది ఇలాంటి ప్రయత్నానికి పూనుకుంటున్నారు, హర్షణీయం. కానీ పరిమితులలోనే అయినా, ఈ ప్రచురణలు నిర్దుష్టంగా, చారిత్రకతతో ఉండవలసిన అవసరాన్ని కాదనలేం. ఆ అంశాన్ని పట్టించుకోకపోతే మన స్వరాజ్య సమరయోధుల త్యాగాన్ని వర్తమానతరాలకూ, రేపటి తరాలకూ తెలియచేయాలన్న గొప్ప అశయానికి పరిపూర్ణత సిద్ధించదు. 'స్వాతంత్ర్య సమరవీరులు: భారత స్వాతంత్ర్య అమృతోత్సవాలు' పుస్తకం చదివిన తరువాత పాఠకులు ఇలాంటి ముగింపునకు రాక తప్పదనిపిస్తుంది.

కమలాకర భారతి ట్రస్టు వారు ఈ పుస్తకం వెలువరించారు. ఇందులో 75 మంది మహా నీయులు, చిరస్మరణీయుల సంక్షిప్త పరిచయాలు ఉన్నాయి. ఛత్రపతి శివాజీ మినహా మిగిలిన మహానీయుల జీవితాలన్నీ బ్రిటిష్ పాలన మీద రకరకాల పంథాలో జరిగిన ఉద్యమాలకు సంబంధించినవనివే. విశ్వకవి రవీంద్రనాథ్ టాగూర్ తో ఈ వ్యాసాలు మొదలుకావడం సముచితంగా ఉంది.

మంచి ప్రయత్నమే కానీ...

బంకించంద్ర చటర్జీ, పింగళి వెంకయ్య, వివేకా నందుడు, చంద్రశేఖర్ ఆజాద్, నీలం సంజీవరెడ్డి, దాశరథి, అల్లూరి, తిరుమల రామచంద్ర, నెహ్రూ, ముట్నూరి కృష్ణారావు, అరవిందులు, సావర్కర్, డాక్టర్ హెడ్గేవార్, దీన్ దయాళ్ ఉపాధ్యాయ, శ్యామాప్రసాద్ ముఖర్జీ, మాల్వ్యా, మేడం కామా, ఉన్నవ, పిల్లలమర్రి వెంకట హనుమంతరావు, పీవీ నరసింహారావు, భగత్ సింగ్ వంటి వారి చరిత్రలు ఇందులో కనిపిస్తాయి. ఇటు నేరుగా ఉద్యమంలో పాల్గొన్నవారిని, తమ రచనలతో ఉద్యమానికి సహకరించిన రచయితలను కూడా ఇందులో తీసుకోవడం సరైన ఆలోచన. బంకించంద్ర వ్యాసంలో 'చందేమాతర' గేయాన్ని ప్రస్తావించారు. కానీ, ఆ గేయమే దివిటీగా సాగిన బెంగాల్ విభజన వ్యతిరేకోద్యమం గురించి రెండు వాక్యాలు చెబితే బాగుండేది. అల్లూరి మీద వ్యాసంలో చింతపల్లిని రంపచోడవరం ఏజెన్సీలోనిదిగా రాయడం సరికాదు. అది విశాఖ ఏజెన్సీలోనిదే. అలాగే 1922 నాటి బీభత్సం సమయానికి రూథర్ ఫర్డ్ (బ్రిటిష్ దొర అని

'స్వాతంత్ర్య సమరవీరులు: భారత స్వాతంత్ర్య అమృతోత్సవాలు'

ప్రచురణ: కమలాకర భారతి ట్రస్టు,
ప్రతులకు: లయనెస్ భారతీ కమలాకర్,
3-10-6, శ్రీలక్ష్మి రెసిడెన్సీ, గోఖలే నగర్,
రామంతాపూర్, హైదరాబాద్-13.
పేజీలు 248, వెల: అమూల్యం.

రాయడం విద్వదం. ఇతడు స్పెషల్ కలెక్టర్) విశాఖకు రాలేదు. చరిత్రకు ఎక్కని చెర్విరాల బాగయ్య అనే

మినహాయిస్తే పది అధ్యాయాలు. భారత్‌స్ ఇండిపెండెన్స్ మూవ్‌మెంట్, కలీనియల్ ఇన్వేజన్, మిత్స్ రిగార్డింగ్ భారతీయ ఇండిపెండెన్స్, హైదరాబాద్-జమ్మూకశ్మీర్ వంటి అధ్యాయాలు ఉన్నాయి.

మన చరిత్ర పుస్తకాలలో వలసవాదలే విజేతలు. అవి రాసినదే వారు కదా! ఇందులో సత్యం ఎంతో కలీనియల్ ఇన్వేజన్ అధ్యాయంలో రచయిత చర్చించారు. నాలుగో అధ్యాయంలో వలసదారులు దేశంలోకి చొరబడిన కాలంలో భారత ఆర్థిక, సామాజిక, సాంస్కృతిక స్థితి ఎట్లా ఉందో చెప్పారు. ప్రపంచంలో ఎవరూ నిరాకరించని వాస్తవం, 'డ్రెయిన్ థియరీ'ని ఇందులో చర్చించారు. దాదాభాయ్ నౌరోజీ ఆనాడే దీనిని ప్రతిపాదించారు. రుజువు చేశారు కూడా. ఐదో అధ్యాయంలో వలసవాద మనస్తత్వం ఉన్న చరిత్రకారులు ఎవరు? లెఫ్ట్-ఇస్టామిక్ చరిత్రకారులు ఎవరు? జాతీయవాదులైన చరిత్రకారులు ఎందుకు, ఎలా వెనుకబడ్డారు? వంటి కీలక అంశాలు పాఠకుల ముందుకు వస్తాయి. చరిత్ర చదవడమే కాదు, ఎవరు రాసిన చరిత్ర చదవాలో కూడా తెలుసుకోవాలి. స్వాతంత్ర్య వచ్చిన 75 ఏళ్ల తరువాత కూడా ఇంత గొప్ప దేశ చరిత్రను పక్షికరణలతో రాయడం, వాటినే చదువుకోవడం ఎందుకు? ఈ పుస్తకం చదివిన తరువాత ఆ మంచి ప్రశ్న వస్తుంది. ఆ ప్రశ్నకు సమాధానం 'స్వ'లోనే ఉందని అంతిమంగా తెలుసుకుంటాం.

వైతాళికుని గురించి ఇవ్వడం ముదాపహం. అలాగే కాలే నాగేశ్వరరావు, ప్రాతూరి తిరుమలరావు, సాయం వరదదాసుల చరిత్రలు కొత్తగా తెలుసుకునేవే. కానీ చెర్విరాల బాగయ్య వ్యాసానికి ఆర్ఎస్ఎస్ జాతీయ స్థాయి ప్రముఖుడు వి.బాగయ్య ఫోటో పెట్టడం అవాంఛనీయమేనని చెప్పక తప్పదు. అప్పాఖిల్లా ఖాన్ అనే వ్యాసంలో చౌరీచౌరాను చౌరాబేరి అని రాయడం కూడా నిర్లక్ష్యాన్ని ఎత్తి చూపేదే. ఎందుకంటే అక్కడ జరిగిన ఘటన భారత స్వాతంత్ర్యోద్యమ ఘట్టాలలో ప్రముఖమైనది.

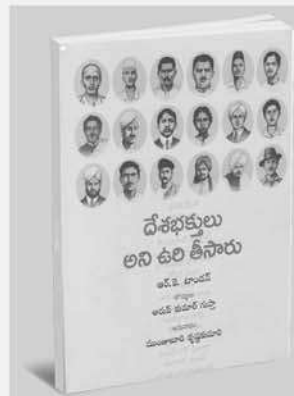
భగత్ సింగ్ గురించి వ్యాసం అంటే ఎక్కువమందికి ఆసక్తి ఉంటుంది. ఆయనతో పాటు, రాజగురు, సుఖదేవ్‌లను ఉరికంబం ఎక్కించిన ఘటన సెంట్రల్ లెజిస్లేటివ్ అసెంబ్లీలో బాంబులు విసరడం. ఆ తేదీ 1929 ఏప్రిల్ 8. ఇది 1919గా అచ్చయింది. అచ్చతప్పే అయినా కొంచెం బాధనిపిస్తుంది. కాస్త సమయం తీసుకుని అయినా వ్యాసాలను చారిత్రక క్రమంలో పేర్చి ఉంటే బాగుండేది. కొన్ని వ్యాసాలలో ఆ త్యాగధనుల ఘనతను పట్టిచేసే సంవత్సరాలను ఇవ్వకపోవడం లోటే. ఇలాంటి మహాపురుషుల జీవితాలతో పుస్తకం అచ్చువేశారంటే వారి మీద భక్తితోనే ఆ పని చేస్తారు. పైగా ఉచితంగా ఇవ్వాలన్న సంకల్పం స్వాగతించదగినది. కానీ లోటుపాట్లను చూసుకోకతప్పదు. రెండో ప్రచురణలో వీటిని సరిదిద్దుతారని ఆశించవచ్చు.

దేశం కోసం.. మరో కోణం...

భారత స్వాతంత్ర్యం సమరం అనేక పంథాల వేదిక. అందులో తీవ్ర జాతీయవాదుల త్యాగాలు చరిత్రపుటలలో తగిన స్థానం సాధించుకోని మాట నిజమే అయినా, వారి గాఢలు ప్రజల నాల్గల మీద ఉన్నాయి. స్వరాజ్య సమరంలో పాల్గొన్న సంస్థలు, వ్యక్తులను రకరకాల పేర్లతో, ముద్రతో వేరు చేసిన ఫలితమిది. అందరి లక్ష్యం ఒక్కటే- బ్రిటిష్ పాలన నుంచి దేశాన్ని విముక్తం చేయడం. స్వాతంత్ర్యం వచ్చి 75 ఏళ్లు గడుస్తున్నా, అలాంటి ధన్యజీవుల గురించి సరైన సమాచారం లేకపోవడం వారి వారి త్యాగాలను, ఆశయాలను అవమానించడమే అవుతుంది. అలాంటి అవస్థతోనే అలాంటి క్షమాార్థం కాని లోపాన్ని సరిదిద్దుకోవడానికి అవకాశం ఇస్తున్నది. ఆ ప్రయత్నంలో భాగమే 'దేశభక్తులు అని ఉరి తీసారు' పుస్తకం. ఆర్.కె. టాండన్ రాసిన ఈ పుస్తకాన్ని ముంజులూరి కృష్ణకుమారి అనువదించారు. అరుష్ చిత్రాలు ఈ పుస్తకానికి వన్నె తెచ్చాయి.

ఈ పుస్తకం నవ్వుకుంటూ, పాదుకుంటూ ఉరికంబం ఎక్కిన యువ విప్లవకారుల గురించి చెబుతుంది. భగత్ సింగ్, రాజగురు, సుఖదేవ్, రాంప్రసాద్ బిస్మిల్, అప్పక్ ఉల్లా, రాజేంద్రనాథ్ లాహిరి, రోషన్ సింగ్, సూర్యసేన్, చాపేకర్ సోదరులు, ఉద్దమ్ సింగ్, ఖుదీరాం బోస్, హేము కలాని, కర్తార్ సింగ్ సరభ, మదన్‌లాల్ ఢీంగ్రా, మంగళపాండే, భాయి బాలముకుంద్ అనే వదహారు మంది చిరస్మరణీయుల చరిత్రలు ఇందులో ఉన్నాయి. ఒక ఘటనకు కారణాలు, తేదీలు, పరిణామాలు గురించి చరిత్ర చర్చించినప్పటికీ, వాటి వెనుక ఉండే ఆ కాలపు సామాజిక క్షోభ, కుటుంబాల వ్యధ, వ్యక్తుల గుండెకోత, కడుపుకోతల గురించి అది పట్టించుకోదు. ఈ పుస్తకంలో ఉన్న త్యాగధనులంతా 22-25 సంవత్సరాల మధ్య వయస్సులు. వారిని ఉరికంబాలకు ఎక్కిస్తే కుటుంబ సభ్యుల క్షోభ అంచనాకు అందేది కాదు. అలాంటి విషయాలను ఈ పుస్తకం వివరించే యత్నం చేసింది. అంటే కుటుంబీకుల కన్నీళ్లు, చదువుకున్న చదువు, సంపన్న కుటుంబం నుంచి వచ్చామన్న వాస్తవం ఆ యువకులను దేశం కోసం వారు చేయదలచిన త్యాగం నుంచి దూరం చేయలేకపోయినాయి. ఇదే చరిత్రలో వారి పేరు ఎక్కడానికి పెద్ద అర్హత.

భారత జాతీయ కాంగ్రెస్‌కు బయట జరిగిన స్వాతంత్ర్యోద్యమం గురించి, ఆ పంథాకు చెందిన నాయకుల గురించి ఎన్నో వివరాలు వెల్లడయ్యేటట్లు రచయిత వ్యాసాలను తీర్చిదిద్దారు. సావర్కర్, శ్యామ్‌జీ కృష్ణవర్మ, చంద్రశేఖర్ ఆజాద్ వంటివారి చరిత్రలతో పాటు, బెంగాల్ ప్రాంత మహానుభవ విప్లవవీరు సూర్యసేన్ గాఢతో పాటు ప్రీతిలత, కల్పనా దత్తా వంటివారి త్యాగాలు కూడా అవగతమవుతాయి. 1919 నాటి జలియన్‌వాలా బాగ్ దురంతానికి కారకుడైన ఓద్వయ్యర్‌ను హత్య చేయడానికి దాదాపు 20 ఏళ్ల పాటు వేచి ఉన్న ఉద్దమ్‌సింగ్ గాఢ చదువుతున్నప్పుడు ఎన్నో ప్రశ్నలు వస్తాయి. బాగ్ దురంతం ఎంత ఘోరమైనదో ఆలోచించ వేస్తుంది. ఇందులో చివరిగా ఇచ్చిన 1857 చారిత్రక ఘట్టంలోని నాయకుడు మంగళపాండే ఒక్కరే ఈ అమరవీరుల కంటే ఏడు లేదా ఎనిమిది దశాబ్దాల ముందువారు. కానీ ఈ గాఢలు చదువుతుంటే ఒకరకమైన మధనం తప్పదు. వీరంతా అఖండ భారత్ విముక్తి కోసం పోరాడారు. ప్రాణాలు ఇచ్చారు. ఎంత దురదృష్టమంటే ఈ వీరులు పుట్టిన ప్రాంతాలు చాలావరకు ఇప్పుడు భారతదేశంలో లేవు. ఆ ముక్కులు విడిపోయాయి కాబట్టి, ఆ త్యాగధనుల చరిత్రలు తమకి అవసరం లేదన్నట్టే పొరుగు దేశాలు ఉన్నాయి. కాబట్టి భారత్ బాధ్యత మరింత పెరిగింది. 'అతడు (ఉద్దమ్‌సింగ్) జనరల్ డయ్యర్‌ను హత్య చేసినట్లు ఆరోపించారు'. (పే 60) వంటి వాక్యాలు రాకుండా చూసుకుని ఉండాలి. పుస్తకం పేరు 'దేశభక్తులు అని ఉరి తీసారు' అని పెట్టారు. ఆ శిక్ష పడని ఉద్దమ్‌కారులు కూడా దేశభక్తులే! ఇది పాఠకులు గుర్తిస్తారనే ఆశిద్దాం. చివరిగా ఇచ్చిన పద వివరణతో స్వరాజ్య సమరంలోని ఇంకొందరు త్యాగధనుల గురించి కూడా తెలుస్తుంది. మంచి సమాచారం.

దేశభక్తులు అని ఉరి తీసారు
రచన: ఆర్.కె. టాండన్,
అను: ముంజులూరి కృష్ణకుమారి,
నేబుట్ర ప్రచురణ,
ప్రతులకు: సాహిత్య నికేతన్,
హైదరాబాద్. 9290127329
పే: 104, వెల: రూ. 195/-

అగ్రరాజ్యం అమెరికా రెండు దశాబ్దాలు సాగించిన ఉగ్రవాద వ్యతిరేక యుద్ధం చివరకు ఇలా ముగిసింది. ఇరవై ఏళ్ల క్రితం, 2001లో ఏ రోజున అయితే అమెరికా అత్యంత భయంకర ఉగ్రదాడికి గురైందో, 20 ఏళ్ల తర్వాత అదే సెప్టెంబర్ 9న అఫ్ఘానిస్తాన్‌ను అదే ఉగ్రవాదుల చేతుల్లో పెట్టి వెనుతిరిగింది. అమెరికా మాజీ అధ్యక్షుడు ట్రంప్ ప్రకటించిన సైనిక ఉప సహాయ ప్రణాళికకు కట్టుబడి ప్రస్తుత అధ్యక్షుడు బైడెన్ గత ఏప్రిల్‌లో జంట గుమ్మటాలు (టవీన్ టవర్స్) కుప్పకూలి 20 ఏళ్లు పూర్తయ్యే సెప్టెంబర్ 9 నాటికి అఫ్ఘానిస్తాన్ నుంచి అమెరికా సేనలను ఉపసంహరించుకుంటామని ప్రకటించారు. అమెరికా చేసిన ఈ ప్రకటన ప్రపంచానికి రుచించలేదు. అసహ్యించుకుంది.

2001 సెప్టెంబర్ 9 ఉగ్రదాడి అనంతరం అప్పటి అమెరికా అధ్యక్షుడు బుష్ ఉగ్రవాదంపై ప్రపంచ యుద్ధాన్ని ప్రకటించారు. అఫ్ఘానిస్తాన్‌పై దాడి చేశారు. అలా బుష్ ప్రకటించిన ఉగ్రవాద వ్యతిరేక ప్రపంచ యుద్ధం రెండు దశాబ్దాల తర్వాత ఎక్కడ మొదలైందో అక్కడికే చేరింది. అమెరికా చరిత్రలోనే అత్యంత దారుణమైన ఉగ్రదాడి జరిగిననాడే అఫ్ఘానిస్తాన్‌లో తాలిబన్ ప్రభుత్వం తిరిగి ఆ దేశ

అమెరికా: మహా

అధికార పగ్గాలను చేపట్టింది. ఆ విధంగా కలిఫ్ టో పునరాగమనానికి మార్గం సుగమం చేసిన అమెరికా తాలిబన్‌తో సాగించిన ఆన్లైన్ బేరసారాలు ప్రపంచ వ్యాప్తంగా ఉగ్రవాద మూకలలో మరింత ధైర్యాన్ని నింపాయి. అంతేకాదు, అఫ్ఘానిస్తాన్ స్వదేశీ సంస్కృతి, నాగరికతల వినాశనానికి అమెరికా బాటలు వేసింది.

అఫ్ఘానిస్తాన్‌లో ఇస్లాం మతోన్మాదుల ఆరాచక పాలనలో సాగే హింసోన్మాదానికి భయపడి అక్కడి హిందువులు, సిక్కులలో మెజారిటీ వ్రజలు మనదేశానికి వలస వచ్చారు. ఇలా తమ పూర్వీకుల ఇళ్ళూ వాకిళ్ళూ వదిలి వలస రావడం వారి సామూహిక మన్సిష్ఠం మీద చెరగని ముద్రగా, మాయని గాయంగా మిగిలింది.

అఫ్ఘాన్ సారథ్యంలో, అఫ్ఘాన్ నియంత్రణలో, అఫ్ఘాన్ యాజమాన్యంలో అంటూ మొదలైన శాంతి ప్రక్రియ చివరకు అమెరికా అడ్డగోలు నిష్క్రమణతో తాలిబన్ సారథ్యంలో, తాలిబన్ నియంతృత్వ ప్రభుత్వ ఏర్పాటుకు దారి తీసింది. అమెరికా చరిత్రలో అత్యంత దారుణమైన 9/11 ఉగ్రదాడికి పాల్పడిన అల్ కాయిదాకు ఆశ్రయం ఇచ్చిన తాలిబన్‌కు తలోగ్గి పలాయనం చిత్తగించడంతో అమెరికా గొప్పగా చెప్పుకున్న 'నిరంతర యుద్ధం'లో ఘోర పరాజయాన్ని చవిచూసింది.

అమెరికా సాగించిన ఉగ్రవాద వ్యతిరేక ప్రపంచ పోరాటం చాంతాడంత రాగం తీసే ఇంకేదో పాట పడినట్లు అమెరికా ఆత్మరక్షణకు మినహా మరెందుకు వనికీరాలేదు. ఇంత చేసి చివరకు తమ దేశం మీద

మరో ఉగ్రదాడి జరగకుండా రక్షణ పొందడం మినహా ఈ యుద్ధంలో అగ్రరాజ్యం సాధించింది శూన్యం. వాస్తవంలో ఈ యుద్ధంలో అమెరికా ఘోరాతి ఘోరంగా ఓడిపోయింది. ఓటమిని మించిన అవమానాన్ని అపఖ్యాతిని మూటకట్టుకుంది. అందుకు ఒకటి, రెండు కాదు. కర్ణుడి చావుకు ఉన్నని కారణాలున్నాయి. ప్రాధాన్యాల విషయంలో వేసిన తప్పుటడుగులు, అపరిపక్వ అన్యాయ తీర్పులు, అనవసర ఔదార్యం, తప్పిదాలు.. అన్ని కలసి అమెరికాను మరింత సంక్షోభంలోకి నెట్టివేశాయి.

ఏకద్రువ ప్రపంచంలో, అగ్రరాజ్యంగా వెలిగిపోతున్న రోజుల్లో అమెరికా అఫ్ఘానిస్తాన్‌పై దాడిచేసింది. ఆ తర్వాత ఇరాక్ వైపు దృష్టి మరల్చింది. చివరకు రెంటికీ చెడ్డ రేపడిగా మిగిలింది. అమెరికా 9/11 ఉగ్రదాడిని నాగరికత, అనాగరిక శక్తుల యుద్ధంగా వర్ణించి నాటో సభ్యదేశాలు స్థానిక ఉత్తర కూటమి, ఇతర శక్తులతో కలిసి 2001 అక్టోబర్ 7న 'అపరేషన్ ఎండ్యురింగ్ ఫ్రీడం' పేరిట ప్రప్రథమ సైనికదాడిని ప్రారంభించింది. కేవలం 3000 మంది సైనికులతో 100 రోజుల్లోనే అమెరికా అల్ కాయిదా నెట్‌వర్క్‌ను ధ్వంసం చేసింది. ఉగ్రవాదులను చెదరకట్టింది. ఉగ్రవాదులకు అంతర్జాతీయ ఆర్థిక సహకారం అంద కుండా వనరులను కట్టడి చేసింది. ఉగ్రస్థావరాలను ధ్వంసం చేసింది. తాలిబన్‌ను గద్దె దింపింది. కానీ ఆ తర్వాత అసలు కథ మొదలైంది. మిత్రదేశాల సేనలు, తాలిబన్ మధ్య సాగిన భీకర పోరులో

వైఫల్యం

ఎంతోమంది ఉగ్రవాదులు చనిపోయారు. అయితే, అదే సమయంలో ఉగ్రవాదులు స్వర్గధామంగా మలచుకున్న పాకిస్తాన్ను అమెరికా ఉపేక్షించింది. తండోపతండాలుగా ఉగ్రవాదులు పాక్లో తిష్టవేసినా పట్టించుకోలేదు. ప్రధాన సూత్రధారి ఒసామా బిన్లాదెన్ కూడా పాక్లోనే తలదాచుకున్నాడు. అయినా, పాక్ చెప్పిన అసత్య మాటలను నమ్మి మోసపోయింది. ప్రపంచాన్ని మోసం చేసింది.

తాలిబన్ ప్రభుత్వం కాలిన అనంతరం అమెరికా అఫ్ఘాన్లోని అన్ని వర్గాలను కలుపుకుంటూ 2001 డిసెంబర్ 5న తాత్కాలిక ప్రభుత్వాన్ని ఏర్పాటు

చేసింది. మరోవైపు 2002 మార్చిలో అల్ కాయదాకు వ్యతిరేకంగా సంకీర్ణసేనలు 'ఆపరేషన్ అనకొండ' పేరిట దాడులను ముమ్మరం చేశాయి. అమెరికా 2009 వరకు అఫ్ఘానిస్తాన్ పునర్ నిర్మాణానికి ఆర్థిక సహాయాన్ని అందించింది. అయితే, అగ్రరాజ్యం దృష్టి ఇరాక్వైపు మళ్లడంతో ఆపరేషన్ అనకొండ ఆశించిన ఫలితాలు ఇవ్వలేదు. 2002లో హమీద్ కర్జాయ్ సారథ్యంలో తాత్కాలిక ప్రభుత్వాన్ని ఏర్పాటుచేసిన తర్వాత మేజర్ డొనాల్డ్ రమ్మఫెల్డ్ 2003 మే 1 నాటికి ప్రధాన యుద్ధానికి ముగింపు ప్రకటించారు.

ఉగ్రవాద వ్యవస్థను ధ్వంసంచేసిన వెంటనే అఫ్ఘానిస్తాన్ నుంచి అమెరికా వైదొలిగి ఉంటే అదో విధంగా ఉండేది. అయితే బలహీన ప్రభుత్వాలు, ప్రభుత్వం అజమాయిషీ లేని దేశాలు ఉగ్రవాద వ్యాప్తికి ఊపిరి పోస్తాయనే సాకు చూపి అమెరికా ఆ దేశ పునర్ నిర్మాణానికి చర్యలు చేపట్టింది. తదనంతరం నాటో అఫ్ఘానిస్తాన్లో అంతర జాతీయ భద్రతా దళాలు (ఐఎస్ఎఫ్) ఏర్పాటు చేసింది. ఇదిలా ఉంటే, నాటోయేతర మిత్రదేశం పాకిస్తాన్, ఇటు తాలిబన్, అటు హక్కానీ ఉగ్రవాదులకు అమెరికా ఆశ్రయం కల్పించడంతో పాటుగా ఆర్థిక సహాయాన్ని అందించడం కొనసాగించింది. ఆ విధంగా పాక్ గడ్డమీద మళ్లీ చేతులు కలిపి ఒకటైన ఉగ్రమూకలు అఫ్ఘానిస్తాన్ ప్రభుత్వానికి, సంకీర్ణ దళాలకు మధ్య చిచ్చుపెట్టే విధంగా 2008లో పౌరులపై విచక్షణా రహితంగా దాడులకు తెగబడ్డాయి.

ఇందుకు ప్రతిగా అధ్యక్షుడు ఒబామా 2009లో అఫ్ఘాన్కు మరిన్ని దళాలను పంపారు. ప్రాంతీయ పునర్నిర్మాణ బృందాలను ఏర్పాటుచేసి దేశనిర్మాణ చర్యలను వేగవంతం చేశారు. అలాగే, అఫ్ఘానిస్తాన్లో విజయాన్ని సుస్థిర పాకిస్తాన్తో ముడివేసి కొత్త విధానాన్ని ప్రకటించారు. మరిన్ని నిధులను పంపారు.

డా. రామహరిత

పాక్ ఆడుతున్న ద్వంద్వ నీతిని ప్రపంచం అంతా గుర్తించింది కానీ, అమెరికా మాత్రం కళ్లు తెరవలేదు. ఇస్లామాబాద్పై మరింతగా ఆధారపడింది. అమెరికా చేసిన తప్పిదం ఏమిటో 2011లో పాకిస్తాన్ సైనిక స్థావరానికి కూతవేటు దూరంలో అబ్బోటాబాద్లో ఒసామా బిన్ లాదెన్ హతం కావడంతో బయటపడింది. 2011 నుంచి అమెరికా సేనలను ఉపసంహరించుకుంటుందని అంటూనే.. అఫ్ఘాన్ మిషన్ పదవ వార్షికోత్సవం నాటికి సేనల సంఖ్య శిఖరాగ్రానికి చేరింది. సేనల ఉపసంహరణ విషయంలో అమెరికా ఎప్పటికప్పుడు వెనకడుగు వస్తూనే వచ్చింది. ఇదే అదనుగా ఉగ్రవాద మూకలు శక్తిని కూడదీసుకుని దాడులకు తెగబడ్డాయి.

2013లో అమెరికా ప్రత్యక్ష సైనిక పోరాట చర్యలకు స్పష్ట పలికింది. భద్రతా చర్యల బాధ్యతలను అఫ్ఘానిస్తాన్ సేనలకు అప్పగించింది. ఆ సమయానికి పాకిస్తాన్ పారిపోయిన ఉగ్రసంస్థలు గ్రామీణ ప్రాంతాలకు చేరుకున్నాయి. ఒక అంచనా ప్రకారం ఆ విధంగా దొంగచాటుగా చొరబడిన ఉగ్రవాదులు మెల్లమెల్లగా 50శాతం వరకు అఫ్ఘాన్ భూభాగాన్ని తమ స్వాధీనంలోకి తీసుకున్నారు. అలా అమెరికా పాకిస్తాన్ నియంత్రణలో ఉన్న ఉగ్రవాదుల చేతిలో మెల్లమెల్లగా ఓడిపోయింది.

అఫ్ఘాన్ యుద్ధనౌక మునిగిపోతున్న వైనాన్ని అలాగే ఎంతకీ అంతం కాని యుద్ధంతో విసిగిపోయి, మరోవంక అమెరికా పౌరుల నుంచి వస్తున్న ఒత్తిళ్లకు తలొగ్గి సంకీర్ణ సేన వ్యూహాలు, ఎత్తుగడలు, అసమర్థతను గుర్తించి అధ్యక్షుడు ట్రంప్ సేనల ఉపసంహరణను వేగవంతం చేశారు. 9/11 దాడి తర్వాత ఉగ్రవాద సంస్థలకు ఆర్థిక సహాయం అందకుండా చేసేందుకు, తద్వారా ఉగ్రచర్యలను కట్టడి చేసేందుకు ఫైనాన్సియల్ యాక్సన్ టాస్క్ ఫోర్సు (ఎఫ్ఎటిఎఫ్) వంటి యంత్రాంగాన్ని తయారు చేసినా.. వరసగా వేసిన తప్పుటడుగులు, ఉగ్రవాదాన్ని మంచీచెడుగా వర్గీకరించడం వంటి అనాలోచిత చర్యల వలన అమెరికా గొప్పగా ప్రకటించిన ఉగ్రవాద వ్యతిరేక యుద్ధం అక్కర్లకు రాకుండా పోయింది. ఉగ్రవాదం విషయంలో అమెరికా అనుసరించిన ద్వంద్వ వైఖరి నిజంగా ఆక్షేపణీయం. అత్యంత ప్రమాదకరమైన జిహాద్ సిద్ధాంతం నుంచి పుట్టిన

ఉగ్రవాదం గురించి అమెరికాకు సరైన అవగాహన లేదు. వ్యూహాత్మక లక్ష్యాలను చేరుకునేందుకు లిబియా, సిరియాలో అక్కడి ప్రభుత్వాలను పడగొట్టేందుకు ఉగ్రవాదులకు అమెరికా ఆయుధాలు అందించింది. అగ్రరాజ్యం ఇలాంటి తప్పుడు పనులు, లోపభూయిష్ట విధానాల వలన ఇరాక్, లిబియా, సిరియా, అఫ్ఘానిస్తాన్లో ఉగ్రవాదం పెచ్చరిల్లింది. ఆ దేశాల ప్రజలు దేశం వదిలి పారిపోయారు. ఫలితంగా శరణార్థుల సంఖ్య రెండవ ప్రపంచ యుద్ధ శరణార్థుల సంఖ్యను దాటిపోయింది. ఇలాంటి చర్యలతో అమెరికా ఒక ఉగ్రవాద సంస్థ మీదకు మరో ఉగ్రవాద సంస్థను ఉసిగొలిపే, సాయమందించే ప్రక్రియను ముందుకు తీసుకుపోయింది.

ఉగ్రవాదాన్ని ఉగ్రవాదంగా కాకుండా, ఎంపిక చేసిన సంస్థలను మాత్రమే ఉగ్రవాద సంస్థలుగా చూడడం ఆశ్చర్యం గొలుపుతుంది. 2017లో అఫ్ఘాన్ విధానాన్ని సవరించే సమయంలో అమెరికా ఆ దేశంలో పట్టు పెంచుకుంటున్న ఐఎస్ - కే గ్రూప్ రహస్య స్థావరాలపై అత్యంత శక్తివంతమైన బాంబులతో దాడులు చేసింది. ఓ వంక అదే అఫ్ఘాన్లో తాలిబన్తో శాంతి చర్చలు జరుపుతూ అదే తరహా ఉగ్రదాడులకు పాల్పడుతున్న ఐఎస్ - కే మీద దాడులు చేయడం ఏమిటో, ఈ ద్వంద్వ వైఖరి ఏమిటో ఎవరికీ అంతుచిక్కని వ్యవహారంగానే మిగిలిపోయింది. చివరకు అఫ్ఘాన్ ఖాళీచేసి వెళుతున్న సమయంలో కాబూల్ విమానాశ్రయంపై ఐఎస్ - కే దాడులు చేసిన సమయంలో అమెరికా సేనలు తాలిబన్ సహకారం తీసుకునే ఆలోచన కూడా చేశాయి.

అమెరికా ఉగ్రవాద కొలమానాలు వేగంగా మారుతూ వచ్చాయి. 2001లో తాలిబన్, అల్ కాయిదాలను ఉగ్రవాద సంస్థలుగా ప్రకటించాలని ఐక్యరాజ్య సమితి భద్రతా మండలిపై అమెరికా ఒత్తిడి తెచ్చింది. అయితే ఒకటిన్నర దశాబ్దం తర్వాత మాటమార్చింది. అభూత కల్పనలతో శాంతిని వర్ణించి ఆంక్షలు ఎత్తివేయాలని కోరింది.

కాబూల్ విమానాశ్రయం మీద ఐఎస్ - కే దాడులపై స్పందిస్తూ అమెరికా అధ్యక్షుడు బైడెన్ తాలిబన్ అక్కత్యాలు అన్నింటినీ ఇంచుమించుగా తుడిచేశారు. ఐఎస్ - కే మీద మాత్రం విమర్శల వర్షం కురిపించారు. తాలిబన్ను క్షమించి, అక్కున చేర్చుకునేందుకు అమెరికా సంసిద్ధతను వ్యక్తపరిచింది. ఉగ్రవాద సంస్థలను తమ వ్యూహాత్మక ప్రయోజనాలకు ఆయుధాలుగా ఉపయోగించుకునే అమెరికా ఎత్తుగడలను ఉగ్రవాద సంస్థలు కూడా గుర్తించాయి. ఇవే ఆయుధాలను ఉపయోగించుకుని అమెరికాకు వ్యతిరేకంగా అవి బేరసారాలు సాగించే ప్రమాదం లేకపోలేదు. కొద్దిరోజుల క్రితం శ్వేత సాధం ఒక ప్రకటనలో తాలిబన్ను పొగడ్డలతో ముంచెత్తింది. అమెరికా ప్రజలు సురక్షితంగా తమ దేశానికి చేరేందుకు తాలిబన్ సహకరించారని పేర్కొంది. 17 మంది ప్రకటిత ఉగ్రవాదులతో ఏర్పడిన తాలిబన్ ప్రభుత్వం పట్ల అమెరికా తన దృక్పథం మార్చుకోవడం అత్యంత బాధాకరం, హేయణీయం.

అమెరికాపై 2001 తర్వాత మరో ఉగ్రదాడి జరగలేదన్న ఒకే ఒక్క విషయాన్ని పక్కనపెడితే 2000 మంది తమ సైనికులను ఉగ్రవాదులకు బలిచ్చి, ఉగ్రవాదంపై యుద్ధమంటూ 6.5 ట్రిలియన్ అమెరికన్ డాలర్లను ఖర్చుచేసి, ఇప్పుడు ఇలా అఫ్ఘాన్ నుంచి పలాయనం చిత్రగించి పారిపోవడం అమెరికా చరిత్రను చీకటి యుగంలోకి నెట్టేసింది. అంతేకాదు, అఫ్ఘాన్ నుంచి అమెరికా అనూహ్యంగా, అత్యంత అవమానకరంగా వెళ్లిపోవలసి రావడం ఉగ్రవాద వ్యతిరేక పోరులో ఎలా వ్యవహరించకూడదో చెప్పే పాఠంగా మిగిలిపోతుంది. ఏకంగా 20 ఏళ్లు ఉగ్రవాద వ్యతిరేక పోరులో చేతులు కాలిస్తున్న కూడా ఉగ్రవాదాన్ని సమర్థవంతంగా ఎదుర్కొనే ఒక సమగ్ర విధానాన్ని రూపొందించలేకపోవడం అమెరికా ప్రతిష్టను పేక మేడలా కూల్చేసింది. నిజానికి జంట గుమ్మటాలు కూలినప్పుడు కంటే ఇప్పుడు శ్వేతసాధం, అధ్యక్షుడు బైడెన్ తాలిబన్ను పొగడ్డలతో ముంచెత్తినప్పుడే అమెరికా ప్రతిష్ట మరో వంద రెట్లు దిగజారింది.

అనువాదం: రాజనాల బాలకృష్ణ

నిర్వహణ : జింకా నారాయణస్వామి

సంఖ్యాయంత్రం

ఈ స్వీర్ చూశారు కదా! ఈ స్వీర్లో నిలుపు, ఏటవాలు, అడ్డం, నాలుగు వంతున గడులలోని అంకెలు కూడితే మొత్తం 34 వస్తుంది. కానీ ఇక్కడ కొన్ని గడులలోనే అంకెలు ఇచ్చారు. అంటే అవి క్లాలు. మొత్తం 34 రావాలంటే ఏ ఏ అంకెలు ఉండాలో మీ బుద్ధిని ఉపయోగించి పూరించండి! సమాధానం రాకపోతే వచ్చే వారం దాకా ఆగండి!

			15
	13	3	
11		16	
	7		

సంఖ్యాయంత్రం - 21 సమాధానాలు

1	8	13	12
14	11	2	7
4	5	16	9
15	10	3	6

‘భజన భారతి’ ఆధ్వర్యంలో పోటీలు

హైదరాబాద్ : సేవాభారతి-భజన భారతి ఆధ్వర్యంలో గత 27 సంవత్సరాలుగా నగరంలోని బస్టీల్లో బాలసంస్కార కేంద్రాల ద్వారా బాలబాలికలకు భజన పోటీలు నిర్వహిస్తున్నారు. ప్రారంభంలో ఈ పోటీలను రావుల కేశవరావు, మహేశ్వర్ నిర్వహించేవారు. గత పది సంవత్సరాలుగా భాగ్యనగర్ గణేశ్ ఉత్సవ సమితి చేయూతతో నిర్వహిస్తున్నారు.

సెప్టెంబర్ 11న 66 భజన బృందాలకు నాలుగు కేంద్రాలలో పోటీలు నిర్వహించారు. గోల్కొండ భాగ్లో కార్వాన్ కేంద్రంగా మార్కండేయ భవన్లో; చార్మినార్ భాగ్లో పత్తర్ ఘట్టి కేంద్రంగా మీరాల మండిలోని మహాకాళేశ్వర్ మందిరంలో; దిల్సుఖ్ నగర్ భాగ్లో బాలాపూర్ కేంద్రంగా బాలాపూర్ వినాయక ప్రధాన మంటపం వద్ద, బర్కత్ పురా

భాగ్లో గౌలిగూడా కేంద్రంగా గౌలిగూడా చమన్ జంగల్ విఠోభా మందిర్ లో జరిగాయి. ఉత్తమ ప్రతిభ కనబరచిన 22 భజన బృందాలకు రవీంద్ర భారతిలో సెప్టెంబర్ 12న తుది పోటీలు నిర్వహించారు. ప్రథమ, ద్వితీయ విజేతలకు జి. పుల్లారెడ్డి స్వీట్ హౌస్ వారు నగదు

బహుమతి అందజేశారు.

ఈ కార్యక్రమంలో ప్రముఖ గైనకాలజిస్టు డా॥ పద్మ, ఆధ్యాత్మికవేత్త, ప్రవచనకర్త కాకునూరి సూర్యనారాయణ మూర్తి, తెలంగాణ భాషాసంస్కృతిక సంఘం డైరెక్టర్ మామిడి హరికృష్ణ, భజన భారతి అధ్యక్షులు, కూకట్ పల్లి ఆర్ఎస్ఎస్ నగర సంఘచాలక్ డా॥ రామ్ సింగ్; పత్తర్ ఘట్టి నగర సంఘచాలక్, సంగీత విద్వాంసులు అవధానాథ్ రాయ్; కార్వాన్ నగర సంఘచాలక్ రావుల కేశవ్ రావు, గోల్కొండ జిల్లా పూర్వ సంఘచాలక్ డా॥ పి. రామకృష్ణరావు, భాగ్యనగర్ గణేశ్ ఉత్సవ సమితి ఉపాధ్యక్షులు కరోడిమల్ నర్సింగ్ పురియా, కార్యవర్గ సభ్యులు వెంకటేశ్, భజన భారతి కార్యదర్శులు గంగాధర్, మహేశ్వర్ తదితరులు పాల్గొన్నారు. ★

‘ఆశాకార్యకర్తల సేవలు మరువలేనివి’

సికింద్రాబాద్ : బస్టీల్లోని కొవిడ్ పాజిటివ్ రోగులకు వారి కుటుంబ సభ్యులు కూడా సేవలందించడానికి భయపడిన సందర్భంలో ఇంటింటికి వెళ్లి కరోనా కిట్స్ను అందించారు, ఆశా వర్మర్లు. వ్యాక్సినేషన్ సమయంలో కూడా ఇంటింటికి వెళ్లి అవగాహన కల్పిస్తూ వ్యాక్సినేషన్ పంపిణీ చేశారు. ఆర్ఎస్ఆర్ కార్యకర్తలు కూడా ఆశావర్మర్లతో కలిసి సేవలందించారు. కొవిడ్ కష్టసమయాల్లో బస్టీ ప్రజలకు అండగా నిలిచిన ఆశావర్మర్లను సేవాభారతి- సికింద్రాబాద్ ఆధ్వర్యంలో మల్లికార్జున్ నగర్లో సెప్టెంబర్ 18న ఘనంగా సన్మానించారు. ఈ కార్యక్రమంలో సికింద్రాబాద్ జిల్లా సేవా ప్రముఖ్ కత్తిరాము, హెల్త్ డిపార్ట్మెంట్ కార్యకర్తలు పాల్గొన్నారు. ★

ఇంటలిజెన్స్ ఆపరేషన్స్లో ఆరితేరిన ఎనమందుగురు గూఢచారులు 1943 డిసెంబరు 8న జలాంతరామిలో సింగపూర్ నుంచి బయలుదేరారు. 22వ తేది అర్ధరాత్రి అధికారుల కళ్ళు కప్పి గుజరాత్‌లోని కథియవార్ తీరానికి అతి రహస్యంగా చేరారు. వారి దగ్గర రివాల్వర్లు, ఇతర మారణాయుధాలు, పెద్ద మొత్తంలో ఇండియన్ కరెన్సీ, అధునాతన వైరెస్ ఎక్స్‌ప్లొజివ్‌లు ఉన్నాయి. నాలుగు జతలుగా విడిపోయి ముంబయి, యు.పి., వాయువ్య సరిహద్దు రాష్ట్రం, బెంగాల్‌లకు ఎవరి దారిన వారు వెళ్ళారు.

బెంగాల్ ద్యూటీ పడిన భగవాన్లు అనే గూఢచారి డి.కె.రావు అనే మారుపేరుతో ఆ నెలాఖరున కోలకతా వెళ్లి ఉడ్ బర్న్ పార్క్ నివాసంలో శిశిర్ కుమార్ బోస్‌ను ఏకాంతంలో కలిసి ఒక ఉత్తరం అందించాడు. అందులోని దస్తూరీ చూడగానే అది బాబాయి సుభాస్ రాసిందని శిశిర్ పోల్చుకున్నాడు. 1941 జనవరిలో ఇంటిచుట్టూ కావలా ఉన్న పోలీసు దళాల కంట పడకుండా సుభాస్ చంద్రబోస్‌ను కారులో తీసుకుని వెళ్లి వందల మైళ్ళ దూరాన రహస్యంగా రైలెక్కించిన వాడు అతడే. భగవాన్లు వెళ్లేసరికి ఇల్లంతా విషాద

ఛాయలు కమ్మి ఉన్నాయి. ఆ కిందటి రోజే సుభాస్ చంద్రబోస్ తల్లి ప్రభావతి మరణించింది.

3 చాన్సరీ లేన్, సింగపూర్ చిరునామా గల ఇండియన్ ఇండిపెండెన్స్ లీగ్ లెటర్ హెడ్ మీద 'శ్రీ కాశీ పూజ, అక్టోబరు 29, 1943' తేదీన బెంగాలీ భాషలో ఉత్తరం రాసి ఉంది. కాబట్టి అందులోని విషయాలు నిజమేనని నమ్మవచ్చు. నా నుంచి మీకు అందే వర్తమానమేదయినా ఇంగ్లీషులో రాసి ఉంటే అది పోలీసులు చదవడానికి ఉద్దేశించిందనీ, బెంగాలీలో రాస్తే అది నిజంగా మీకోసమనీ సుభాస్ ముందే తనవాళ్ళకు చెప్పి ఉంచాడు. ఉత్తరంలో బాబాయి ఆదేశం ప్రకారం శిశిర్ కొత్తగా వచ్చిన గూఢచారులను 'బెంగాల్ వాలంటీర్స్' అనే రహస్య విప్లవసంస్థ ముఖ్యుల దగ్గరికి పంపాడు.

తరవాత కొద్ది రోజుల్లో కోలకతాలోని విప్లవకారులకూ బర్మాలో సుభాస్ చంద్రబోస్‌కూ నడుమ రేడియో కాంటాక్ట్ కుదిరింది. అక్కడి నుంచి మొదటి వైరెస్ మేనేజ్ ద్వారానే ప్రభావతి మరణం బోస్‌కి తెలిసింది. 'ఏమిటి చాలా అలసటగా కనిపిస్తున్నార' అని ఆ సాయంత్రం నేతాజీని కలిసిన దేవనాథ్ దాస్ అడిగాడు. 'అలసట కాదు. మా అమ్మ ఇక లేదన్న కబురు ఇప్పుడే అందింది' అని భారంగా చెప్పాడు సుభాస్.

దేశం లోపల రహస్య కార్యకలాపాలు ఇప్పుడు కొత్తగా మొదలు కాలేదు. బెర్లిన్‌లో ఉన్న కాలంనుంచీ నేతాజీకి గూఢచారులుగా పనిచేసిన సహచరులు ఇండియాలో చాలా మంది ఉన్నారు. కాంగ్రెస్ అగ్ర నాయకుడిగా పనిచేసినప్పుడూ, ఇంటిపోరు పడలేక కాంగ్రెస్ నుంచి తప్పుకుని ఫార్వార్డ్ బ్లాక్ పార్టీ నడిపినప్పుడూ సుభాస్ చంద్రబోస్ దేశమంతటా వేల సంఖ్యలో నమ్మకమైన అనుచరులను, లక్షల సంఖ్యలో వీరాభిమానులను సంపాదించుకున్నాడు. ప్రియతమ నేతాజీ నిప్పుల్లోకి దూకమంటే దూకటానికి వారంతా సిద్ధంగా ఉన్నారు. దీనికి తోడు పలు ప్రాంతాల్లో రహస్య విప్లవ సంస్థలతోనూ ఆయనకి సుహృద్భావ సంబంధాలు ఉండేవి. అందరిమీదా పోలీసు నిఘా మహా తీవ్రంగా ఉండటం వల్ల, సరైన కమ్యూనికేషన్ సదుపాయం లేకపోవటం వల్ల సమాచారం ఇచ్చి పుచ్చుకోవటం పెద్ద సమస్య అయింది. ఇండియాతో వైరెస్ లింకు కోసం నేతాజీ ఎప్పటినుంచో ప్రయత్నిస్తున్నాడు. బెర్లిన్లో ఉన్నప్పుడే ఎన్.జి.స్వామిని ప్రత్యేకంగా ఈ పని మీద పెట్టాడు.

వైరెస్ వ్యవస్థకు కావలసిన ఎక్స్‌ప్లొజివ్‌లను, ఆ రంగంలో నిష్ణాతులైన నలుగురు మెరికల్లాంటి కుర్రాళ్ళను తీసుకుని నేతాజీ వెనకే స్వామి యూరప్ నుంచి ఓడలో సింగపూర్ చేరాడు. అక్కడ ఇంకో నలుగురిని ఎంపికచేసి ఎన్.ఎన్.చోప్రా నాయకత్వంలో మొత్తం ఎనిమిది మందిని రహస్యంగా ఇండియా పంపించారు. ఏ ప్రాంతంలో ఎవరిని కలవాలి, ఎలా పనిచేయాలి, పోలీసు నిఘాను ఎలా తప్పించుకోవాలి, ఎవరితో ఎలా మసలాలి అన్నవి బయలుదేరే ముందే నేతాజీ వారికి వివరంగా బ్రీఫ్ చేశాడు. కోలకతా లాగే కొద్దిరోజులకల్లా ముంబయి, పంజాబ్, దిల్లీలతోనూ ఆయనకు వైరెస్ లింకు ఏర్పడింది. దిల్లీ నుంచి ఎన్.ఎన్.చోప్రా ఆ వ్యవస్థను పర్యవేక్షించేవాడు.

జపాన్ సాయంతో ఐఎన్ఎ సాయధ యుద్ధం సాగిస్తున్న సమయంలోనే దానికి బాసటగా దేశం లోపల ప్రజావిప్లవం రావాలని ఆదినుంచీ నేతాజీ ఆలోచన. ఆ రెండూ ఏకకాలంలో జరిగితే తప్ప విదేశీయుల పీడను దేశానికి విరగడ చేయలేమని

మాస్టర్

ఆయన మొదటినుంచీ చెబుతూ వచ్చాడు.

'పదకొండు సార్లు జైలుకెళ్ళిన వాడిని నేను. కావాలనుకుంటే జైల్లోనే సురక్షితంగా ఉండిపోవచ్చు. ఎంత ప్రమాదం అయినాసరే నేను విదేశాలకు వెళితే తప్ప స్వాతంత్ర్యం సాధించలేమని నాకు అనిపించింది. బ్రిటిషువారిని తరిమేయ్యటానికి దేశం లోపల మనం చేసే ప్రయత్నాలు సరిపోవు. దేశంలో పోరాటం ద్వారానే స్వాతంత్ర్యం సాధించగలిగి నట్టునుతే ఇన్ని రిస్కులకూ, ముప్పులకూ తెగించవలసిన అవసరమే నాకు ఉండేది కాదు. బయటినుంచి మిలిటరీ సహాయం అదనంగా అందకుండా దేశ విమోచన ఎవరి తరమా కాదు' - అని 1943 జూలై 9న సింగపూర్లో చరిత్రాత్మక సభలో నేతాజీ విడమర్చి చెప్పాడు.

మాతృదేశ విముక్తికి సుభాస్ చంద్రబోస్ వేసింది అద్భుతమైన మాస్టర్ ప్లాన్. ఆయన చేతిలో సుశిక్షితమైన మూడు మిలిటరీ డివిజన్లు ఉన్నాయి. వాటిలో 30 వేల మంది సాయుధ సైనికులున్నారు. వారుగాక మిలిటరీ ట్రెయినింగులో ఉన్న వాలంటీర్లు ఇంకో 20 వేల మంది ఉన్నారు. మొత్తం మూడు డివిజన్లనూ తీసుకుని తాను స్వయంగా ముందుండి యుద్ధానికి వెళ్ళాలని నేతాజీ ఆలోచన. తమకంటూ ప్రత్యేకంగా ఒక సెక్టార్‌ను కేటాయించమని జపాన్

సుభాస్ చంద్రబోస్ తల్లి ప్రభావతి

సైన్యాధికారులను ఆయన పలుమార్లు కోరాడు. ఆ విషయంలో ఆయన ప్రిఫరెన్సు అయితే ఆరకన్ సెక్టారు. అక్కడ జపాన్ సైన్యం శత్రుసేనలను నిలవరిస్తూంటే ఆజాద్ హింద్ ఫౌజ్ సైనికులు 30 వేల మంది నేతాజీ నాయకత్వంలో తూర్పు బెంగాల్‌లోని చిట్టగాంగ్ జిల్లాలోకి చొరబడతారు. వేల సంఖ్యలో ఐఎన్ఎ సాయుధ సేనలు పొలిమేర దాటి దేశంలోకి చొచ్చుకువెళుతుండగా తూర్పు బెంగాల్‌లో, దేశం ఇతర ప్రాంతాలలో విప్లవకారులు రైల్వే లైన్లను, విమానాశ్రయాలను ధ్వంసం చేయటం, టెలిఫోన్, టెలిగ్రాఫ్ లైన్లను విచ్ఛిన్నం చేయటం వంటి శాబితేజ్ చర్యలకు పూనుకుంటారు. ఆ కల్లోల స్థితిలో ప్రజాగ్రహం నిలుపునా దహించక ముందే తెల్లజాతివారిని సురక్షిత ప్రాంతాలకు తరలించాలని సర్కారు ప్రయత్నించక మానదు. అందులో భాగంగా ఆ సమయాన ముట్టడిలో ఉండే మణిఫూర్ రాజధాని ఇంఫాల్ నుంచి యూరోపియన్ సైనిక ఉద్యోగులను బ్రిటిషు సర్కారు అక్కడినుంచి ఖాళీ చేయించక తప్పదు. దాంతో 1942 ఫిబ్రవరిలో సింగపూర్లో

భారత్‌లోకి స్వాతంత్ర్య సేనల విజయయాత్ర నిరాఘటంగా సాగి ఉండేది.

ఏ సేన అయినా తీరప్రాంతంలో స్థిరంగా ఉన్నప్పుడే దాని మీద నౌకాయుద్ధం జరిగేందుకు అవకాశం ఉంటుంది. దేశం లోపలి ప్రాంతాలకు మెరపులా కదిలిపోయే ఐఎన్ఎ బలగాలకు నావికా దళం దాడి బెడద పెద్దగా ఉండదు. ఆ సంగతి నేతాజీకి తెలుసు. అయినా మాట వినని వారితో వాదించి ప్రయోజనం లేదు. బర్మా రంగంలోని 2,35,000 జపాన్ సైనికుల సహాయం లేకుండా బ్రిటిషు మహా సామ్రాజ్యాన్ని ఎదుర్కోవటం నిండా అరలక్ష సైన్యం లేని ఐఎన్ఎకు సాధ్యపడదు. అందువల్ల మిత్రరాజ్యాలను మభ్యపెట్టి ఆరకన్ మీద దృష్టి కేంద్రీకరించేట్లు చేసి, అదాటున ఇంఫాల్ మీద పడి, అసలు యుద్ధం అక్కడ చేయాలన్న జనరల్

ఎం.వి.ఆర్. శాస్త్రి

ఐఎన్ఎలో చేరిపోయే వారు. ఉన్న మూడు డివిజన్లకు ఉపరి బ్రిటిష్ ఆర్మీలోని మన సిపాయిలు కూడా తోడై ఉంటే ఐఎన్ఎ ఆ రంగంలో జపాన్ సైన్యం కంటే పెద్ద సైనిక శక్తి కాగలిగేది. ఆ కాలాన తూర్పు భారత్‌లో మొహరించి ఉన్న బ్రిటిష్, యూరోపియన్ సైనికుల కంటే మన సైనికుల సంఖ్య ఎక్కువ అయ్యేది. దేశం లోపలినుంచి వెలుపలినుంచి ఒకే సమయంలో

ప్లాన్!

నడచిన బాగోతమే ఇంఫాల్‌లో వునరావృత మవుతుంది. తెల్లవారు వదిలేసిపోయిన భారతీయ సైనికులు ఐఎన్ఎ శ్రేణుల్లో హాయిగా కలసిపోతారు.

ఇదీ నేతాజీ ప్రణాళిక. ఇందులో వంక పెట్టవలసింది ఏమీ లేదు. రిస్కు కూడా లేదు. ఆరకన్ మీదుగా ఐఎన్ఎ ఇండియాలోకి చొరబడితే తిండి దొరక్క అలమటించవలసిన గతి పట్టదు. ఆహారపు అవసరాలు దేశం లోపల తీర్చుకోవచ్చు. కాని జపాన్ వాళ్ళు ఆ ప్రతిపాదనకు ఒప్పుకోలేదు. యుద్ధ విమానాల నుంచే కాక తీరప్రాంతంలో నావికా దళాల నుంచీ దాడులు జరుగుతాయి కనక రిస్కు మరీ ఎక్కువ అని వారి అభ్యంతరం. ఇందులో పస లేదని అనంతర పరిణామాలు నిరూపించాయి. జపాన్ 56వ డివిజన్ ఆరకన్లో బ్రిటిష్ సేనలను చుట్టుముట్టి కొన్ని నెలల పాటు నిలవరించగలిగింది. షా నవాజ్‌ఖాన్ రెజిమెంటుకు చెందిన ఒక దళం అదే సెక్టారులో భారత భూభాగంలోకి చొచ్చుకువెళ్లి, 1944 మే నుంచి సెప్టెంబరులో వెనక్కి పిలవబడే దాకా మొదాక్ మీద జెండా పాతి నిలబడగలిగింది. సముద్రం నుంచి దానిపై ఏ రకమైన దాడి జరగలేదు. ఏదో చిన్న బెటాలియన్ కాకుండా నేతాజీ ప్లాను ప్రకారం మూడు డివిజన్లు పాల్గొని ఉంటే మొదాక్ నుంచి వెనక్కి మళ్ళవలసిన అగత్యమే ఉండేది కాదు.

ముతాగుచి వ్యూహానికి బోస్ సరే అనక తప్పలేదు.

అప్పుడైనా నేతాజీ హితవును జనరల్ ముతాగుచి మన్నించి ఉంటే చరిత్ర గతి ఇంకో విధంగా ఉండేది. అన్ని దారులూ మూసి దిగ్బంధం చేయకుండా బ్రిటిష్ సైన్యాన్ని ఇంఫాల్ నుంచి తరిమివేయమని నేతాజీ సైనిక ముట్టడి మొదలు పెట్టటానికి ముందే నలహా ఇచ్చాడు. 'ఆ చెరువులో పెద్ద చేప ఉంది. దాన్ని వలవేసి పడతాన'ని బీరాలు పలికి ముతాగుచి నెలల తరబడి దిగ్బంధమే చేశాడు. నేతాజీ చెప్పిన ఉ పాయాన్ని అతడు అనుసరించి ఉంటే శత్రువును పూర్తిగా మట్టుపెట్టలేకపోయినా కనీసం ఇంఫాల్‌లో ఆజాద్ హింద్ ప్రభుత్వానికి కాస్త పట్టు చిక్కేది. కాలు పెట్టేందుకు చోటు దొరికితే చాలు అక్కడి నుంచి గెరిల్లా దళాలను భారత్ లోపలికి పంపించి స్థానిక స్వాతంత్ర్య యోధుల సాయంతో క్రమంగా దేశ మంతటా విప్లవం తేవటం నేతాజీకి సాధ్యమయ్యేది. సింగపూర్లో లాగా ఇంఫాల్‌లో బ్రిటిష్ సైన్యాన్ని జపాన్ సరండర్ చేయించుకొనగలిగితే లొంగిపోయిన సైన్యంలోని భారతీయ సైనికులు సంతోషంగా

దాడి పర్వసానంగా సర్కారు కూలి, దేశ విమోచనకు దారి చక్కబడేది.

ఆ సంగతి తెల్ల దొరతనానికి బాగా తెలుసు. అప్పటికే దేశంలో దాదాపుగా అంతర్యుద్ధ పరిస్థితి నెలకొని ఉంది. క్విట్ ఇండియా ఉద్యమకాలంలో 208 పోలిస్ స్టేషన్లు, 332 రైల్వే స్టేషన్లు, 945 పోస్టాఫీసులు ప్రజల ఆగ్రహానికి భస్మమయ్యాయి. 90 వేలమందిని జిల్లాలో కుక్కి ఉద్యమాన్ని ఇనుప పాదాలతో అణచివేసినా పరిస్థితి నివురు కప్పిన నిప్పులా ఉన్నది. భౌతికంగా తమ దగ్గర లేకపోయినా, ఎప్పుడూ తమ గురించే ఆలోచిస్తూ, క్విట్ ఇండియా ఉద్యమ సమయంలో బెర్లిన్ నుంచి, తరవాత సింగపూర్, రంగూన్ల నుంచి రేడియోలో మాట్లాడుతూ తమకు కొండంత అండగా ఉన్న ప్రియతమ నేతాజీ మీద భారత ప్రజలు ఆశ పెట్టుకుని బతుకుతున్నారు. అందుకే ఐఎన్ఎకు, నేతాజీకి సంబంధించిన వాస్తవ సమాచారం దేశవాసులకు తెలియకుండా వార్తాపత్రికల మీద సర్కారు కర్కశమైన సెన్సార్షిప్ విధించింది. ఆలిండియా రేడియో వార్తల్లో,

లండన్ నుంచి బిబిసి ప్రసారాల్లో సుభాస్ చంద్రబోస్ ను దేశ ద్రోహిగా, జపాన్ తొత్తుగా చిత్రిస్తున్నది. ఈశాన్య భారతంలో జపాన్ పాగా వేస్తే చైనాతో రహదారి సంబంధం మిత్రరాజ్యాలకు పూర్తిగా తెగిపోతుందన్న భయంతో అమెరికన్ పత్రికలూ బోస్ మీద దారుణంగా విరుచుకుపడ్డాయి. 'India's would be Fuhrer' ('ఇండియాకు కాబోయే నియంత') అనే శీర్షికతో 1944 మార్చి 11న రాసిన వార్తాకథనంలో న్యూయార్క్ పత్రిక The Saturday Evening post ఇలా విషం కక్కింది:

'జపాన్ సాజన్యంతో సింగపూర్ లో 'స్వతంత్ర భారత ప్రభుత్వం' పెట్టిన సుభాస్ చంద్రబోస్ ఆసియాలో అక్షకూటమి మొత్తంలోకీ కీలకమైన మహాపాపి. అతడు హిట్లర్ ఏజెంటు. జపాన్ పనిముట్టు. అక్షకూటమి నిలబెట్టిన కీలుబొమ్మ లన్నిటిలో అతిప్రధానమైన వాడు. అతడు నియంత. మహా మాయావి. కయూనికి కాలుదువ్వే రకం...'

ఇలా తిట్టిపొయ్యటంతో ఆగకుండా బోస్ శక్తిని సరిగా అంచనా వేసిన అమెరికన్ పత్రికలూ ఉన్నాయి.

మచ్చుకు రెండు కథనాలు:

'తాను అస్సాం, బెంగాల్ ల మీదికి దండెత్త నున్నట్టు బోస్ 1943 నవంబర్ లో ప్రకటించాడు. అదే జరిగితే అస్సాం నుంచి కొత్త రహదారి మీద చుంగ్ కింగ్ పెట్టుకున్న ఆశలు ఆవిరయినట్టే. బోస్ తన ప్రకటిత లక్ష్యాన్ని త్వరలో సాధించటానికి ఆయత్తమయ్యారు. సాధిస్తే అది అతడికి రాజకీయంగా, సైనికపరంగా చాలా గొప్ప విజయమవుతుంది.' అని ప్రసిద్ధ అమెరికన్ పత్రిక 'The Nation' 1944 ఏప్రిల్ 22న విశ్లేషించింది.

దీనికంటే ఆసక్తికరమైనది ప్రపంచ ప్రఖ్యాత 'Time' మాగజైన్ Renegade's Revenge (భ్రష్టుడి ప్రతీకారం) అనే శీర్షికతో 1944 ఏప్రిల్ 17న రాసిన పెద్ద వ్యాసంలో చేసిన ఈ వ్యాఖ్య:

'Far more important than the size of Bose's army is one explosive fact: an armed anti-British Indian stands today on Indian soil and calls upon his fellows to rebel against

the Raj.'

(బోస్ సైన్యం పరిమాణం ఎంతన్నదానికంటే అతిముఖ్యమైన అదిరిపోయే వాస్తవమిది: బ్రిటిష్ వ్యతిరేకి అయిన ఒక భారతీయుడు ఇవాళ ఆయుధాలు పట్టుకుని భారత గడ్డ మీద నిలబడి ఉన్నాడు. బ్రిటిష్ రాజ్ మీద తిరగబడమని అతడు తోటి జనాన్ని ఉద్బోధిస్తున్నాడు!)

ప్రపంచవ్యాప్తంగా నేతాజీ సాయుధ పోరాటం రేకెత్తించిన సంచలనం ఎంతటిదో నాటి అమెరికన్ మీడియా వ్యాఖ్యలు సూచిస్తాయి.

ఇంఫాల్ లో గెలిచినా, ఓడినా ప్రపంచ యుద్ధంలో జపాన్ పరాజయం అనివార్యం. పసిఫిక్ లో వరస పరాభవాలతో ఆ సంగతి సుస్పష్టమయింది. ఇంఫాల్ లో జయస్తే జపాన్ కు ఒరిగేది పెద్దగా ఉండదు కాని ఇంఫాల్ ను పట్టుకోవటం దేశ విమోచన వ్యూహానికి అత్యంత కీలకం. కీలకమైన మణిపూర్ రాష్ట్రాన్ని చేజిక్కించుకోగలిగితే మిలిటరీ స్థావరాల మీదా, రైల్వేలూ, కమ్యూనికేషన్ రైన్స్ మీదా సాబటేజ్ దాడులు చేయించి దేశంలోపల బ్రిటిష్ వ్యతిరేక

ప్రజాతిరుగుబాటు తేవటం నేతాజీకి సుకర మవుతుంది.

ఇది వట్టి ఊహాగానం కాదు. అలా జరిగి ఉండేందుకు అవకాశం చాలా ఉన్నదని బ్రిటిష్ మిలిటరీ చరిత్రకారులే ఒప్పుకున్నారు. 'If Imphal had fallen to the Japanese , one of the consequences could have been a revolt in Bengal and Bihar against British rule in India which might well have been on a far larger scale than the riots of 1942' (ఇంఫాల్ జపాన్ వశమై ఉంటే, బెంగాల్, బిహార్ లలో బ్రిటిష్ పాలనకు వ్యతిరేకంగా తిరుగుబాటు వచ్చేది. అది 1942 అల్లర్ల కంటే చాలా ఎక్కువ స్థాయిలో ఉండేది.) అని The War Against Japan గ్రంథంలో (vol.3, p.446) మేజర్ జనరల్ ఉడ్ బర్న్ కిర్బీ చెప్పిన మాట ఇందుకు ఉదాహరణ.

తెల్లవాళ్ల కళ్ళకు ఎలా కనపడ్డా, అల్లర్లు, అల్లకల్లోలం తెచ్చిపెట్టటం సుభాస్ చంద్రబోస్ ఉద్దేశం

ఎంతమాత్రం కాదు. సాయుధ సైనిక పోరాటానికి మద్దతుగా దేశం లోపల ఆయన తలపెట్టిన విధ్వంసక చర్యలు మన కాలపు నక్సలైట్లు, మిలిటెంట్లు చేసే టెర్రరిస్టు హింస లాంటిది కాదు. మిలిటరీ స్థావరాల మీద దాడులు, టెలిఫోన్, టెలిగ్రాఫ్ లైన్ల ధ్వంసాలు, రైలుమార్గాల అటకాయింపులు, విమానాశ్రయాల మీద దాడులు చేయమన్నది బ్రిటిష్ సామ్రాజ్య సైనిక శక్తిని దెబ్బతీయటానికి. సర్కారీ వ్యవస్థను స్తంభింప జేయటానికి. వాటివల్ల ప్రజా జీవితానికి అసౌకర్యమే తప్ప అపాయం ఉండదు.

నిజానికి ప్రజల భద్రత, సమాజంలో శాంతి, సాఫీగా పరిపాలన పట్ల తెల్ల రాకాసులకంటే ఎక్కువ శ్రద్ధ ఈ దేశాన్ని ప్రాణం కంటే ఎక్కువగా ప్రేమించిన నేతాజీకి ఉన్నది. సైనిక సంఘర్షణల మూలంగా జనజీవనం కుంటుపడరాదని అందరికంటే ఎక్కువగా ఆయన ఆరాటపడ్డాడు. అందుకే యుద్ధంలో ఇంకా గెలవకుండానే గెలిచిన తరువాత జరగవలసిన పరిపాలన గురించి ఆలోచించి, ముందస్తుగా పక్కా ఏర్పాట్లు చేశాడు. విముక్తి చేసిన భారత ప్రాంతాల పరిపాలనను ఆజాద్ హింద్ ప్రభుత్వానికి అప్పజెబుతామని మార్చి 22న జపాన్ ప్రధాని పార్లమెంటులో ప్రకటించిన వెనువెంటనే నేతాజీ హుటాహుటిన కదిలాడు. తన కాబినెట్ లో ఆర్థిక మంత్రిగా ఉన్న మేజర్ జనరల్ ఎ.సి. చటర్జీని అడ్డంకుగా రప్పించి విముక్త ప్రాంతాల చీఫ్ అడ్మినిస్ట్రేటర్ గా నియమించి నరిహద్దుకు తరలించాడు. పౌర పాలనలో అనుభవం ఉన్న సైన్యాధికారులను అవసరపడిన వెంటనే రంగంలోకి దిగటానికి సిద్ధంగా అడవుల్లో తాత్కాలిక గుడారాల్లో ఉంచాడు. బ్రిటిష్ సర్కారు వైదొలగిన ప్రాంతాల్లో నీరు, విద్యుత్ సరఫరాలు, రోడ్ల మరమ్మత్తులు వగైరా పౌరసౌకర్యాల నిర్వహణకు పునర్నిర్మాణ విభాగాలను ముందే నెలకొల్పాడు. ఆక్రమిత ప్రాంతాల్లో అమలు పరచవలసిన శాసనాలను, పాలనా వ్యవస్థను ముందుగా సిద్ధం చేసి పెట్టుకున్నాడు. స్థానిక ప్రజలకు చేదోడుగా ఉండటానికి 'ఆజాద్ హింద్ దళ్' పేరిట స్వచ్ఛంద కార్యకర్తలను సమీకరించి ఉంచాడు. ప్రతిదీ కూలంకషంగా ముందే ఆలోచించి ప్రణాళికాబద్ధంగా అడుగువేయటంలో ఎవరైనా సుభాస్ చంద్రబోస్ తరవాత!

జైత్రయాత్ర జయప్రదంగా మొదలైంది. స్వాతంత్ర్యం కోసం ప్రాణాలు అర్పించటానికి వేలాది వీరసైనికులు, సంతేతం అందగానే దేశంలో విప్లవం అంటించటానికి ప్రచ్ఛన్న కార్యకర్తలు కాచుకుని ఉన్నారు. ఇంఫాల్ వశమయిందన్న శుభవార్త కోసమే అందరూ వెయ్యికళ్ళతో ఎదురు చూస్తున్నారు. అంతలోనే కథ అడ్డం తిరిగింది. ఊహకందని రీతిలో నమ్మకద్రోహం జరిగింది.

మిగతా పచ్చేవారం..

అమెరికా వేదికగా ఇటీవల ముగిసిన 2021 ప్రపంచ విలువిద్య పోటీల మూడు విభాగాలలోనూ తెలుగు బాణం జ్యోతిసురేఖ రజత పతకాలు సాధించి చరిత్ర సృష్టించింది. ఈ ఘనత సాధించిన భారత తొలి మహిళా ఆర్చర్ గా రికార్డుల్లో చేరింది. ఒలింపిక్ క్రీడ విలువిద్యలో భారత్ కు ఓ ప్రత్యేకస్థానమే ఉంది. లింబారామ్, లాలైమ్ సంగా, బాంబ్యేలా దేవి, దీపికా కుమారి, అటానుదాస్ లాంటి పలువురు అంతర్జాతీయ ఆర్చర్లను అందించిన ఘనత మన దేశానికే దక్కుతుంది.

ప్రపంచ విలువిద్యలో తెలుగు బాణం!

విలువిద్య అనగానే ఈశాన్య భారత రాష్ట్రాలతో పాటు జార్ఖండ్ ఆర్చర్ల ముందుగా గుర్తుకు వస్తారు. అయితే, గత పుష్కర కాలంగా భారత విలువిద్యకు అనమాన సేవలు అందిస్తూ పలు ప్రపంచ పతకాలు సాధించిన తెలుగు ఆర్చర్ జ్యోతిసురేఖ మాత్రం తగిన గుర్తింపు దక్కలేదు.

స్విమ్మర్ కాబోయి ఆర్చర్ గా

కృష్ణాజిల్లా విజయవాడకు చెందిన 25 సంవత్సరాల జ్యోతిసురేఖ తన క్రీడాజీవితాన్ని చిరుప్రాయంలోనే స్విమ్మర్ గా ప్రారంభించింది. 4 సంవత్సరాల 11 నెలల వయసులో ప్రకాశం బరాజ్ సమీపంలోని కృష్ణానది ఆ గట్టు నుంచి ఈ గట్టు వరకూ గల 5 కిలోమీటర్ల దూరం ఈది 2002 లిమ్కా బుక్ ఆఫ్ రికార్డ్స్ లో చోటు సంపాదించింది. ఈ ఘనత సాధించిన అత్యంత పిన్న వయస్సు రాలైన స్విమ్మర్ గా నిలిచింది. 11 సంవత్సరాల వయసులో విలువిద్య క్రీడలో సాధన మొదలుపెట్టిన సురేఖ ఆ తర్వాత మరి వెనుదిరిగి చూసింది లేదు.

క్రీడా కృష్ణ, 84668 64969

సీనియర్ జర్నలిస్ట్

కాంపౌండ్ విభాగంలో మేటి మహిళా ఆర్చర్ గా గుర్తింపు తెచ్చుకొన్న సురేఖ గత 12 సంవత్సరాల కాలంలో ప్రపంచ వ్యాప్తంగా జరిగిన మొత్తం 40 అంతర్జాతీయ విలువిద్య పోటీలలో భారత్ కు ప్రాతినిధ్యం వహించింది. ఇందులో ఐదు ప్రపంచ టోర్నీలు, రెండు ఆసియా క్రీడలు, 19 ప్రపంచకప్ పోటీలు, 5 ఆసియా విలు విద్య పోటీలు, 3 ఆసియాకప్ టోర్నీలు, రెండు ప్రపంచ విశ్వవిద్యాలయ క్రీడలు, రెండు జూనియర్ ప్రపంచకప్ టోర్నీలు, దక్షిణాసియా క్రీడలు సైతం ఉన్నాయి. 24 సార్లు జాతీయ విలువిద్య పోటీలలో పాల్గొన్న సురేఖ ఏకంగా 58 పతకాలు సాధించింది. ఇందులో 36 స్వర్ణ, 13 రజత, 9 కాంస్యాలు ఉన్నాయి.

2017లో 'అర్జున'

ఇప్పటి వరకూ ఐదు వేర్వేరు ప్రపంచ విలువిద్య పోటీలలో పాల్గొన్న సురేఖ మొత్తం ఆరు పతకాలు సాధించింది. ఇందులో నాలుగు రజత, రెండు కాంస్యాలు ఉన్నాయి. 2017 ప్రపంచ విలువిద్య టోర్నీలో టీమ్ రజతం, 2019లో టీమ్, వ్యక్తిగత కాంస్యాలు, 2021లో వ్యక్తిగత, టీమ్, మిక్సిడ్ విభాగాలలో మూడు రజత పతకాలు గెలుచుకొంది. ప్రపంచ విలువిద్య కాంపౌండ్ విభాగంలో భారత్ ఇప్పటివరకూ సాధించిన మొత్తం 11 పతకాలలో సురేఖ నెగ్గినవే అరడజను ఉన్నాయి. జాతీయ, అంతర్జాతీయ పోటీలలో నిలకడగా రాణిస్తూ దేశానికే గర్వకారణంగా నిలిచిన జ్యోతిసురేఖకు 2017లో భారత ప్రభుత్వం అర్జున పురస్కారంతో గౌరవించింది.

చేజారిం స్వర్ణాలు..

రెండేళ్లకోసారి జరిగే ప్రపంచ విలువిద్య

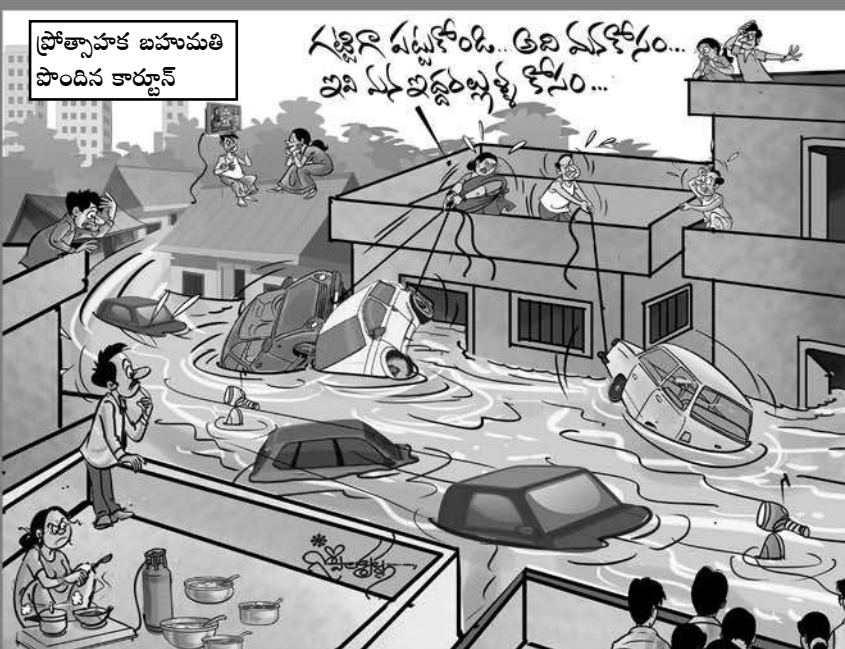
పోటీలలో పాల్గొంటూ వస్తున్న సురేఖకు బంగారు పతకాలు మాత్రం అందని ద్రాక్షలా మిగిలాయి. అమెరికాలో ఇటీవలే ముగిసిన 2021 ప్రపంచ పోటీల మహిళల వ్యక్తిగత, టీమ్, మిక్సిడ్ టీమ్ విభాగాల పైనల్స్ చేరిన సురేఖ చివరకు రజత పతకాలతోనే సరిపెట్టుకోవాల్సి వచ్చింది. మహిళల వ్యక్తిగత విభాగం గోల్డ్ మెడల్ రౌండ్ కు అర్హత సంపాదించి పైనల్స్ 144-146 పాయింట్ల తేడాతో కొలంబియా ఆర్చర్ సారా లోపేజ్ చేతిలో ఓటమి చవిచూసింది. సారా లోపేజ్ ప్రపంచ నంబర్ వన్ ఆర్చర్ కాగా.. సురేఖ ఆరవ ర్యాంకులో కొనసాగుతోంది. క్వార్టర్ల పైనల్స్ రౌండ్లో 150కి 150 పాయింట్లు సాధించిన సురేఖ బంగారు పతకం పోరులో అదే జోరు కొనసాగించలేకపోయింది.

మహిళల టీమ్ విభాగంలో సురేఖ, ముస్కాన్, ప్రియ సభ్యులుగా గోల్డ్ మెడల్ రౌండ్ కు అర్హత సాధించినా టాప్ సీడ్ కొలంబియా జట్టు చేతిలో 229-224 పాయింట్ల తేడాతో వరాజయం తప్పలేదు. టీమ్ మిక్సిడ్ విభాగంలో ఐదో సీడ్ హోదాలో అభిషేక్ వర్మ జోడీగా పైనల్స్ చేరిన సురేఖ 150-154 పాయింట్ల తేడాతో ఓడి రజత పతకంతో సరిపెట్టుకోవాల్సి వచ్చింది. మూడుకు మూడు విభాగాలలోనూ బంగారు పతకాలు చేరువగా వచ్చి సురేఖకు దూరమయ్యాయి.

స్వర్ణాలు అందని ద్రాక్షలా మారినా ఒకే ప్రపంచ టోర్నీలో మూడు రజత పతకాలు సాధించిన భారత, తెలుగు తొలి ఆర్చర్ గా జ్యోతిసురేఖ చరిత్రలో తన కంటూ ప్రత్యేక స్థానం ఏర్పరచుకోగలిగింది. మరో మూడేళ్లలో జరిగే ఒలింపిక్స్ లో భారత్ కు సురేఖ ఏదో ఒకపతకం అందించాలని కోరుకుందాం! ★

కార్టూనిస్టులకు, పత్రికలకు ధన్యవాదాలు

తొందరేముంది!

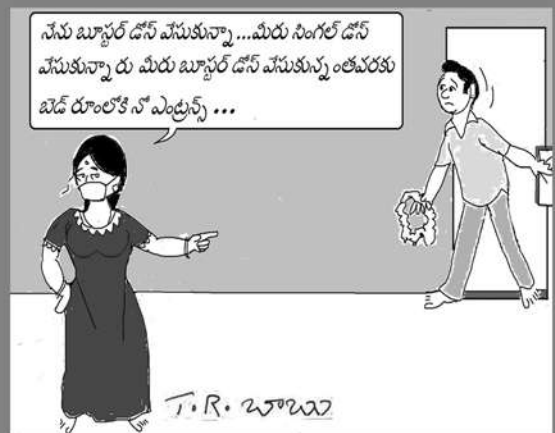
కాంగ్రెస్ పార్టీకి కొత్త జాతీయ అధ్యక్షుడు ఎప్పుడొస్తాడు? ఎవరన్నది అందరికీ తెలుసు. పట్టాభిషేకం ఎప్పుడూ అన్నదే అసలు ప్రశ్న. ఇదేమీ ప్రపంచ సమస్య కాదు. గుడ్డి కన్ను మూసినా తెరిచినా ఒకటే అంటారు, అలాంటిదే ఆ పదవి కూడా. ఆ పదవిని భర్తీ చేస్తే వచ్చే లాభం ఏమీలేదు. భర్తీ చేయకుంటే వచ్చే నష్టం అసలే లేదు.

అయితే ఆ పార్టీలో అప్పుడప్పుడు తెర మీదకొచ్చే పట్టాభిషేక సందడి ముచ్చటగా ఉంటుంది. ఒక జాతీయ దినపత్రిక వచ్చే ఏడాది ఆఖరికి గానీ కొత్త అధ్యక్షుడి రాకకు ముహూర్తం కుదరడం లేదని కాంగ్రెస్ భావిస్తున్న సంగతిని ప్రచురించింది. చిత్రం ఏమిటంటే ప్రస్తుతం రాష్ట్ర కాంగ్రెస్ శాఖలని మరమ్మత్తు చేసే ఘనకార్యం ముమ్మరంగా జరుగుతున్న కారణంగా జాతీయ నేతని ప్రతిష్టించడానికి ఆ మాత్రం సమయం వదులుతుందని సోనియా గాంధీ అనుకుంటున్నారట. ఆ మరమ్మత్తు పనులేవో పూర్తి కాగానే ఐదారు శాసన సభలకు ఎన్నికలు తరుముకొస్తున్నాయి. అవన్నీ అయ్యాక, చక్కని శుభ ముహూర్తం చూసి కొత్త అధ్యక్షుల వారిని ప్రతిష్ఠిస్తారన్నమాట. ఇంతలో నియమిస్తే ఏం పోయే! ఎలాగూ రాహుల్ గాంధీయే కదా! కాదా కూడదూ అంటే ప్రియాంక వాద్రా. అబ్బే అదెలా? తీరా రాహుల్ గాంధీని తొందరపెట్టి కిరీటం తొడిగారో అనుకుందాం! రేపొద్దున్న శాసనసభ ఎన్నికలలో కాంగ్రెస్ పార్టీ చతికిల పడితే ఆ అపకీర్తి రాహుల్ మీదే కదా పడేది! అందుకే అవన్నీ అయ్యాక, ఓటమి నిందలు, నైతిక బాధ్యతలు వంటి బాదర బందీ ఏదీ లేని సమయం చూసి రాహుల్ గాంధీని పీఠం ఎక్కిస్తారనుకోవాలి. కాబట్టి కాంగ్రెస్ పార్టీ కొత్త అధ్యక్షుడు ఎవరు? లేదా రాహుల్ ఎప్పుడు పూర్తిస్థాయి కాంగ్రెస్ అధ్యక్షుడవుతాడు? అంటూ కళ్లలో ఒత్తులు వేసుకు చూస్తున్నవాళ్లకి వచ్చే ఏడాది ఆఖరిదాకా ఎదురు చూపులు తప్పవు.

ముహూర్తం అంత సుదూరంగా ఉండడానికి వేరొక కారణం కూడా ఉంది. కాంగ్రెస్ పార్టీ నిబంధనావళి ప్రకారం సోనియా గాంధీ తాత్కాలిక ఉద్యోగం వచ్చే సంవత్సరం చివరివరకు ఉండటం. ఆ నిబంధనను తుచ తప్పకుండా పాటించ దలిచిన పార్టీ ఆ తరువాత రాహుల్ ని అధ్యక్షునిగా చేస్తుందట. అయినా కాంగ్రెస్ అధ్యక్ష నియామకం గురించి మరి ఎందుకు అంత తొందర? అంటున్నారు కొందరు నాయకులు. ఎప్పుడో 2019 ఎన్నికల తరువాత రాహుల్ గాంధీ పార్టీ అధ్యక్ష పదవిని తృణప్రాయంగా వదిలేసిన నాటి నుంచి అది అలా భాళీగానే పడి ఉంది. బయటటి చెప్పురు గాని, కాంగ్రెస్ కి మరొక భయం కూడా ఉండే ఉంటుంది. రాహుల్ నాయకత్వంలో కాంగ్రెస్ పార్టీ కొద్దికాలం మనుగడ సాగిస్తేనే బీజేపీకి 300 లోకొసభ స్థానాలు వచ్చేవాయి. అలాంటిది 2019 నుంచి 2024 వరకు ఆయనే ఆ స్థానంలో ఉంటే ఆ అంకె ఇంకా పెద్దదయి కూర్చుంటుందనే బెంగ కూడా లోపాయికారీగా ఉంది. బయటివారికి లేకపోయినా తల్లీకొడుకులకు దండిగా ఉంది. ప్రియాంక ఉత్తర ప్రదేశ్ పార్టీ బాధ్యతలు స్వీకరించిన శుభ ముహూర్తం ఏదో గాని, రాహుల్ కూడా ఓడిపోయాడు.

ఇంతా చేస్తే 2022లో మాత్రం పార్టీకి పూర్తి స్థాయి అధ్యక్షుడు వస్తాడా? అనుమానమే. ఎందుకూ అంటే, అప్పటికి మరో రెండేళ్లకే లోకొసభ ఎన్నికలు కదా! అవి కూడా పూర్తయ్యాక అయితే బావుంటుందని దిగ్విజయ్ సింగ్ వంటి వాళ్లు చక్కని సలహా ఇవ్వకపోరు. పదవులకి దూరంగా, పెత్తనానికి సమీపంగా ఉండే రాహుల్ ఆ సలహాను మన్నించకుండా ఉండలేరు.

ఇంతలో కొత్త అధ్యక్షుడు ఎక్కడ అంటూ సంతకాలు చేసిన విన్నపాలతో కపిల్ సిబల్ బృందాలు ఎన్ని వస్తాయో! తెలంగాణ కాంగ్రెస్ తో పాటు ఎన్ని పీసీసీలు రాహుల్ అధ్యక్షుడు కావాలంటూ తీర్మానాలు చేస్తాయో! అన్నింటికీ మించి మీటూ ఆరోపణలు ఎదుర్కొనే చన్ని (పంజాబ్ కొత్త సీఎం)లు ఎంతమంది ముఖ్యమంత్రులు అవుతారో! పార్లమెంటులో కన్నుగ్రీబ్ నేత దగ్గర, ఐఏఎస్ లని కూడా గోకే దురద ఉన్న వారు ఉండడంలో ఆశ్చర్యం ఏముంది?

తెలుసుకుందాం

నాయినిపాక సర్వతోభద్ర దేవాలయం

తెలంగాణ రాష్ట్రంలోని జయశంకర్ భూపాలపల్లి జిల్లా, చిట్టాల మండలం, నాయినిపాక గ్రామంలో ఉన్న దేవాలయం. ఒకే శిలపై నాలుగు వైపులా దేవతా విగ్రహాలు కలిగివున్న ఈ ఆలయాన్ని 13వ శతాబ్దంలో కాకతీయులు నిర్మించారు. పూర్వం ఈ ప్రాంతంలో మునులు తపస్సు చేయడంవల్ల దీనిని మునికుంట అని కూడా అంటారు. ఈ ఆలయాన్ని ఒకేశిలపై నిర్మించడం విశిష్టత. దక్షిణ భారతదేశంలో ఇలాంటి ఆలయం ఎక్కడా లేదని చెబుతారు.

కథ

పారం.. గుణపారం!

పూర్వం విజయపురి ప్రాంతంలో ఓ గురుకులం ఉండేది. గురువు పేరు గోవిందుడు. ఓసారి ఆయన శిష్యులతో కలిసి అడవిలో వెళుతున్నారు. దారిలో వారికి ఓ బాటసారి కలిశాడు. చుట్ట కాల్చుకోవడానికి నిప్పు అడిగాడు. అప్పట్లో నిప్పు అంటే ఇప్పట్లో అగ్గిపెట్టలు కాదు. చెకుముకి రాళ్లు. ఆ రాళ్లను ఒకదాని మీద ఒకటి వేగంగా కొడితే నిప్పురవ్వలు వచ్చేవి. ఆ రవ్వలను దూదిపై పడేలా చేసి నిప్పు పుట్టించేవారు. ఓ శిష్యుడు తన సంచిలో ఉంచుకున్న చెకుముకి రాళ్లను తీసి బాటసారికి ఇచ్చాడు. వాటితో ఆ బాటసారి నిప్పు చేసుకుని ఆ రాళ్లను

తిరిగి ఇచ్చేశాడు. బాటసారి ఓ చెట్టుకింద కూర్చుని చుట్ట తాగసాగాడు. గురువు ముందుకు వెళ్లిపోతూ ఆ బాటసారితో, 'ఈ వ్యసనం మంచిది కాదు నాయనా! ఆరోగ్యం పాడవుతుంది. మానేస్తే మంచిది' అన్నాడు. దానికా బాటసారి 'అయ్యో! తెలుసు కానీ మానలేకపోతున్నాను' అన్నాడు. బాటసారిని దాటి ముందుకు వెళ్లక గురువుగారు శిష్యులతో, 'చూశారుగా? వ్యసనం మనిషిని ఎలా బానిసగా మారుస్తుందో? అందుకే అలాంటి వాటికి దూరంగా ఉండాలి' అంటూ బోధించాడు.

పద్యం

వృద్ధజన సేవ చేసిన
బుద్ధి వివేషజ్ఞుడనుచు బూతచరితుడున్
సద్ధర్మశాలి యని బుద్ధు
లిద్ధరః బౌగదెదరు ప్రేమ యెసగ కుమారా!

భావం : ఓ కుమారా! పెద్దలను భక్తితో కొలుచుచున్న యెడల వానిని లోకమునందు మంచి మనస్సు కల వాడనీ, తెలివితేటలు బాగా ఉన్న వాడనీ, ధర్మముల నెరిగిన వాడనీ పెద్దలు భావిస్తారు.

శ్లోకం

అమత్ర మక్షరం నాస్తి
నాస్తి మూల మనౌషధమ్,
అయోగ్యః పురుషో నాస్తి
యోజక స్తత్ర దుర్లభః ॥

భావం : మంత్రము కాని అక్షరము లేదు. ఔషధమునకు పనికిరాని చెట్టు లేదు. అయోగ్యుడైన పురుషుడు కూడా లేడు. వీటి సద్వినియోగం గురించి ఆలోచించగలిగేవాడు లభించడమే కష్టము.

జ త ప ర చం డి

ఇక్కడున్న పదాలకు పక్కనున్న పదాల్లో ఏవి సరిపోతాయో కనుక్కోండి.

కోపంతో	గంతులేయడం
ఆకలితో	పొంగిపోవడం
ఉత్సాహంతో	ఊగిపోవడం
పొగడ్తలకు	అలమటించడం

‘సర్వస్వరూపం-సర్వస్వరూపం

‘సర్వస్వరూపం-సర్వస్వరూపం

‘సర్వస్వరూపం-సర్వస్వరూపం

‘సర్వస్వరూపం-సర్వస్వరూపం : సర్వస్వరూపం

భారత స్వాతంత్ర్య సమరయోధులు

తూములూరు అనంత పద్మనాభయ్య

ప్రముఖ స్వాతంత్ర్య సమరయోధులు.
నెల్లూరు జిల్లా కోవూరు మండలం గంగవరం గ్రామంలో జన్మించాడు. పోలీస్ ఇన్స్పెక్టర్ ఉద్యోగానికి రాజీనామా చేసి మరీ స్వాతంత్ర్య పోరులో పాల్గొన్నారు. తన ఆస్తి మొత్తాన్ని దేశసేవకై వెచ్చించాడు. ఉప్పు సత్యాగ్రహం, శాసనోల్లంఘనోద్యమం, క్విట్ ఇండియా ఉద్యమాల్లో చురుగ్గా పాల్గొన్నారు.

జనరల్ నెస్టెడ్

1. www ని విస్తరించండి?
2. శంబాజీనగర్ ఏ నగరానికి పూర్వ నామం?
3. మానవ శరీరంలో ఎముకల సంఖ్య?

908 '8 : 'రైబుషం 908 '8
'908 : '908 '8 : '908 '8

మెదడుకు మేత

తోకలేని పిట్ట, ఆకు విరగని పిట్ట, తొంబై ఆమడలు పోతుంది!

908 '8 : 'రైబుషం 908 '8

మంచిమాట

విజయాన్ని ఇచ్చేది సామర్థ్యం, దాన్ని నిలపగలిగేది నడవడిక

కొంచెం ముందుకు వెళ్లారో లేదో వాళ్లకి 'రక్షించండి.. రక్షించండి..' అనే కేకలు వినిపించాయి. శిష్యులు గబగబా వెనక్కి వెళ్లేసరికి ఆ బాటసారి కూర్చున్న చెట్టు చుట్టూ ఉన్న ఎండిగడ్డి కాలిపోతూ కనిపించింది. ఆ మంటల మధ్య బాటసారి చిక్కుకుని అరుస్తున్నాడు. బాటసారి కాల్చి పారేసిన చుట్ట వల్ల గడ్డి అంటుకుందని వాళ్లకి అర్థమైంది. గురువు సూచనపై శిష్యులందరూ మంటకు సమీపంలో ఉన్న గడ్డిని తొలగించారు. దాంతో కాసేపటికి మంటలు తగ్గాయి. పొగతో ఉక్కిరిబిక్కిరి అయిన బాటసారిని సేదతీర్చారు.

అప్పుడు గురువు 'చూశారా? చిన్న నిప్పు ఎంత పని చేసిందో? అగ్నిని మొదట్లోనే ఆర్చకపోతే అది దావానలా వ్యాపించి అడవిని నాశనం చేస్తుంది. అలాగే చెడు అలవాటును కూడా తొలి దశలోనే తుంచి వేయకపోతే అది వ్యసనంలా మారి మనిషిని పతనం చేస్తుంది' అన్నాడు. శిష్యులు ఒక పాఠం నేర్చుకున్నారు. బాటసారికి అదొక గుణపాఠం అయింది! ★

విందు.. వినోదం... పెండ్లి.. పేరంటం...

అన్నింటా మీ నేస్తం.

క్రేన్

వక్క పలుకులు

వీటికి సాటి మరేవి లేవు

www.craneindia.net

శ్రీ గ్రంథి సుబ్బారావు మరియు శ్రీమతి గ్రంథి లక్ష్మీవరసమ్మ

ఇప్పుడు మీ కోసం సరికొత్త ప్యాకింగ్లో సరికొత్త రుచులతో

TARA 9044

సింహంభట్ల సుబ్బారావు

6300674054

మేషం : అశ్విని, భరణి,
కృత్తిక 1వ పాదం

ఆర్థిక పరిస్థితి మెరుగ్గా ఉంటుంది. ప్రముఖుల నుంచి కీలక సందేశం అందుతుంది. ఆస్తి వివాదాలు తీరి ఊపిరి పీల్చుకుంటారు. విద్యార్థుల యత్నాలలో పురోగతి. ఇంటి నిర్మాణంలో ఆటంకాలు అధిగమిస్తారు. వ్యాపార లావాదేవీలు గతం కంటే పుంజుకుంటాయి. రాజకీయవేత్తలు పదవులు పొందుతారు. 8,9 తేదీలలో అనుకోని ఖర్చులు. అనారోగ్యం. దేవీస్తోత్రాలు పఠించండి.

వృషభం : కృత్తిక 2,3,4 పాదాలు,
రోహిణి, మృగశిర 1,2 పాదాలు

సమస్యలు ఎదురైనా కార్యక్రమాలు సకాలంలో పూర్తిచేస్తారు. రాబడి పెరుగుతుంది. కొన్ని వివాదాలు నేర్పుగా పరిష్కరించుకుంటారు. వాహనాలు, గృహం కొనుగోలు యత్నాలు ఫలిస్తాయి. వ్యాపారులకు లాభాలు. ఉద్యోగస్తులకు కొన్ని సమస్యలు తీరతాయి. వైద్యులు, పారిశ్రామికవేత్తలకు శుభవార్తలు. 4,5 తేదీల్లో ఆరోగ్యవరమైన ఇబ్బందులు. దూర ప్రయాణాలు. హయగ్రీవస్తోత్రాలు పఠించండి.

మిథునం : మృగశిర 3, 4 పాదాలు,
ఆర్ధ, పునర్వసు 1, 2, 3 పాదాలు

ఆదాయ, వ్యయాలలో సమతాకం పాటిస్తారు. కొన్ని కార్యక్రమాలు చిక్కులు అధిగమించి పూర్తిచేస్తారు. విచిత్రమైన సంఘటనలు ఎదురవుతాయి. వివాహ, ఉద్యోగయత్నాలలో పురోగతి సాధిస్తారు. పుణ్యక్షేత్రాలు సందర్శిస్తారు. వాహన యోగం. వ్యాపారస్తులకు ఆశించిన లాభాలు. ఉద్యోగులకు సంతోషకరమైన సమాచారం. 6,7 తేదీల్లో స్వల్ప అనారోగ్యం. కుటుంబంలో చికాకులు. గణేశాష్టకం పఠించండి.

కర్కాటకం : పునర్వసు 4వ పాదం,
పుష్యమి, ఆశ్లేష

కార్యక్రమాలు ముందుకు సాగవు. ఆలోచనలు నిలకడగా ఉండవు. కుటుంబ సమస్యలతో సతమత మవుతారు. బంధువులతో అకారణంగా విభేదాలు. దేవాలయాలు సందర్శిస్తారు. ఆత్మీయుల సలహాలతో నిర్ణయాలు తీసుకుంటారు. ఆరోగ్యంపై శ్రద్ధ వహించండి. వ్యాపారులకు లాభాలు. ఉద్యోగస్తులకు అదనపు బాధ్యతలు. 7,8 తేదీల్లో శుభవార్తలు. ఆకస్మిక ధనలాభం. దేవీఖడ్గమాల పఠించండి.

సింహం : మఖ, పుబ్బ,
ఉత్తర 1వ పాదం

అదనపు ఆదాయం సమకూరుతుంది. కుటుంబ సభ్యులతో మనస్ఫర్థులు తొలగుతాయి. విద్యార్థులకు అవకాశాలు. పలుకుబడి పెరుగుతుంది. భూములు, వాహనాలు కొనుగోలు చేస్తారు. వివాహాది శుభకార్యాలపై కుటుంబంలో చర్చలు. ఉద్యోగులకు విధుల్లో సమస్యలు తొలగుతాయి. క్రీడాకారులకు శుభవార్తలు. 9,10 తేదీల్లో వృధా ఖర్చులు. మానసిక అశాంతి. నృసింహస్తోత్రాలు పఠించండి.

కన్య : ఉత్తర 2, 3, 4 పాదాలు,
హస్త, చిత్త 1,2 పాదాలు

అనుకున్న కార్యక్రమాలు దిగ్విజయంగా పూర్తి చేస్తారు. రాబడి సంతృప్తికరం. రుణబాధల నుంచి విముక్తి. హాసనయోగం. పుణ్యక్షేత్రాలు సందర్శిస్తారు. వ్యాపారస్తులకు మరింత లాభసాటిగా ఉంటుంది. ఉద్యోగులకు సంతోషకరమైన సమాచారం. పారిశ్రామికవేత్తలు సత్తా చాటుకునే సమయం. 4,5 తేదీల్లో ఆరోగ్యసమస్యలు. దూరప్రయాణాలు. శ్రీరామస్తోత్రాలు పఠించండి.

తుల : చిత్త 3,4 పాదాలు,
స్వాతి, విశాఖ 1,2,3 పాదాలు

కుటుంబంలో అనుకూల పరిస్థితి. ఆలోచనలు తక్షణం కార్యరూపం దాలుస్తాయి. కోర్టు వ్యవహారాలు ముందుకెళ్తాయి. ఆదాయం ఆశాజనకంగా ఉంటుంది. వ్యాపారులకు పెట్టుబడులు సమకూరతాయి. ఉద్యోగులు విధుల్లో అవరోధాలు అధిగమిస్తారు. పారిశ్రామికవేత్తలకు ఆహ్వానాలు. రచయితలకు అవకాశాలు. 8,9 తేదీల్లో చికాకులు. ఖర్చులు పెరుగుతాయి. ఆంజనేయ దండకం పఠించండి.

వృశ్చికం : విశాఖ 4వ పాదం,
అనూరాధ, జ్యేష్ఠ

కార్యక్రమాలలో అవాంతరాలు అధిగమిస్తారు. భూవివాదాలు కొలిక్కి వస్తాయి. ఆశ్చర్యకరమైన విషయాలు తెలుసుకుంటారు. ఇంటి నిర్మాణ యత్నాలలో ఆటంకాలు తొలగుతాయి. వ్యాపారస్తులకు ఆశించిన లాభాలు. ఉద్యోగులకు ఉన్నత పోస్టులు రావచ్చు. వైద్యులు, రచయితలు శుభవార్తలు వింటారు. 7,8 తేదీల్లో కొద్దిపాటి అనారోగ్య సూచనలు. దత్తాత్రేయ స్తోత్రాలు పఠించండి.

ధనుస్సు : మూల, పూర్వాషాఢ,
ఉత్తరాషాఢ 1వ పాదం

ముఖ్యమైన కార్యక్రమాలు నెమ్మదిగా కొనసాగు

మకరం : ఉత్తరాషాఢ 2,3,4 పాదాలు,
శ్రవణం, ధనిష్ఠ 1, 2 పాదాలు

ఆదాయం ఆశాజనకంగా ఉంటుంది. చిరకాల స్వప్నం నెరవేరుతుంది. విద్యార్థుల ఆశలు ఫలిస్తాయి. నిరుద్యోగులకు శుభవార్తలు. ఇంటి నిర్మాణ యత్నాలలో పురోగతి. పుణ్యక్షేత్రాలు సందర్శిస్తారు. ఉద్యోగులకు సంతోషకరమైన విషయాలు తెలుస్తాయి. సాంకేతిక వర్గాలు, క్రీడాకారుల యత్నాలు అనుకూలిస్తాయి. 4,5 తేదీలలో వ్యయప్రయాసలు. మానసిక అశాంతి. నవగ్రహ స్తోత్రాలు పఠించండి.

కుంభం : ధనిష్ఠ 3,4 పాదాలు,
శతభిషం, పూర్వాభాద్ర 1,2,3 పాదాలు

రాబడి మరింత మెరుగుపడి అవసరాలు తీరతాయి. చేపట్టిన కార్యక్రమాలు సజావుగా సాగుతాయి. ఆలయాలు సందర్శిస్తారు. భూవివాదాలు పరిష్కారమవుతాయి. ఆలోచనలు అమలు చేస్తారు. వ్యాపారులకు లాభసాటిగా ఉంటుంది. పారిశ్రామికవేత్తలకు ఆహ్వానాలు. కళాకారులు, రచయితల కృషి ఫలిస్తుంది. 7,8 తేదీల్లో స్వల్ప అనారోగ్యం. వృధా ఖర్చులు. హనుమాన్ ఛాలీసా పఠించండి.

మీనం : పూర్వాభాద్ర 4వ పాదం,
ఉత్తరాభాద్ర, రేవతి

కొత్త కార్యక్రమాలకు శ్రీకారం చుడతారు. ఆశించిన రాబడి ఉంటుంది. నమాజంలో పలుకుబడి పెరుగుతుంది. విద్యార్థులకు అనుకూల ఫలితాలు. వ్యాపారులకు ఊహించిన లాభాలు. కళాకారులకు విశేష ఆదరణ లభిస్తుంది. పరిశోధకులు, వైద్యులకు అంచనాలు ఫలిస్తాయి. 9,10 తేదీల్లో సోదరులతో కలహాలు. ఆకస్మిక ప్రయాణాలు. కనకధారాస్తోత్రాలు పఠించండి.

ఆధారాలు

అడ్డం

1. గీతముకు ట్యూన్ కట్టడం అంటే ఇది సమకూర్చడమే మరి! (4)
3. తలసీమియా రోగికి సహాయపడగలిగే దానం (4)
6. మరొక అని అర్థమే! (2)
8. విజయవాడలో పేరొందిన ఓ కళాశాల 'ఆంధ్ర....కాలేజ్' (3)
9. గరుత్మంతుని తల్లి (3)
11. భరించువాడు! (2)
12. తలుపుకు తాళం.....కొందరికి లాగి చూడటం అలవాటు (4)
13. పాటపాడటం (2)
14. ప్రాచీన గ్రంథాలననేకం ముద్రించిన ప్రముఖ ప్రచురణల సంస్థ (3)
16. స్నీట్ కాదు, కథల మాస్టారు (2)
19. నందూరి సుబ్బారావు పాటల్లో సృష్టించిన పల్లె పదతి (2)
21. తెలుగులో తొలి పురాణము (మార్కండేయ పురాణం) అనువదించిన కవి (3)
22. ధనాగారము (2)
24. అటునుంచి ఇల్లు (2)
25. పర్యటనలకే, అందునా తీర్థాది స్థల పర్యటనలకు పేరు (2)
26. నివసించు స్థలము, ఇల్లు (3)
27. దేవునికే కాదు పై అధికారులకూ ఇది చేసే వారుంటారు (3)
29. మనదేశంలోని ప్రసిద్ధ సముద్ర తీర పర్యాటక ప్రాంతం (2)
31. ఊటనీరు (3)
32. చిన్నప్పుడు పిల్లలు ఎక్కి తిరగడానికి సంబరపడేది. జాతరలలో ఉండేది (5)

నిలువు :

1. రేడియో, పేపర్, టీవీ ప్రధానంగా కొందరికి దీనికోసమే. అడుగునుంచి పేర్కొనండి (5)
2. కవరుకి ఇది అంటించి గానీ పోస్ట్ చేయలేం పోస్ట్ డబ్బాలో (5)
4. అడుగునుంచి విడువబడినది (3)
5. అమాయకత్వం ప్రదర్శించు గుణం (4)
7. రామానుజులు కాదు మరో ఆచార్యవర్యులు (4)
10. పెద్ద ధంకా (3)
15. గగన వీధిన పయనించడానికి విదేశ పర్యటనలకు శరణ్యం (6)
16. వారుసము (2)
17. రాజబాబుకు సినిమాల్లో ఎక్కువ జోడీ ఈ హాస్యనటి (4)
18. తిరగబడిన మర్కటం (2)
20. మీ చేతుల్లోని వారపత్రికయే! (3)
23. కొందరు ఒంటిపొద్దు ఉండే వారంత దినమే! (4)
28. ఈడు జోడు, సదృశము, జంట (2)
30. గుడారము (2)

మా చిరునామా : పదరసం, జాగృతి వారపత్రిక, 3-4-228/4/1, కాచిగూడ, హైదరాబాద్-27

పదరసం-338

	1		2		3	4		5
6								
	8					9	10	
11			12				13	
	14	15				16		
17				18		19		20
21				22	23		24	
		25		26				
27	28			29			30	
	31				32			

పదరసం - 338

పేరు :

చిరునామా:.....

పిన్ కోడ్ : మొబైల్ :

సమాధానాలను పైగడులలో పూరించి, కత్తిరించి కవర్ పై పదరసం నెం. వేసి 2021 అక్టోబర్ 18 లోగా జాగృతికి పంపండి. సరైన సమాధానాలు రాసిన వారిని విజేతలుగా ప్రకటిస్తాం. ఒకరిని లాటరీ ద్వారా ఎంపికచేసి నగదు బహుమతి అందజేస్తాం. తుది నిర్ణయం జాగృతి యాజమాన్యందే.

పదరసం - 334 సమాధానాలు

1	వి	వా	య	క	వ	వి	తి	క్ష	క
6	ఆ	హ	క్ష	హ	క్ష	క్ష	క్ష	క్ష	క్ష
9	ప	ర	హ	క్ష	క్ష	క్ష	క్ష	క్ష	క్ష
12	క్ష	క్ష	క్ష	క్ష	క్ష	క్ష	క్ష	క్ష	క్ష
15	క్ష	క్ష	క్ష	క్ష	క్ష	క్ష	క్ష	క్ష	క్ష
18	క్ష	క్ష	క్ష	క్ష	క్ష	క్ష	క్ష	క్ష	క్ష
21	క్ష	క్ష	క్ష	క్ష	క్ష	క్ష	క్ష	క్ష	క్ష
24	క్ష	క్ష	క్ష	క్ష	క్ష	క్ష	క్ష	క్ష	క్ష
27	క్ష	క్ష	క్ష	క్ష	క్ష	క్ష	క్ష	క్ష	క్ష
30	క్ష	క్ష	క్ష	క్ష	క్ష	క్ష	క్ష	క్ష	క్ష

విజేతలు: కె.అరవింద్, ఎ.సాయిమౌక్తిక, బి.ఇందుశేఖర్, కె.వి. ఎస్.ఎస్.మూర్తి, ఎ.శారద, ఆర్.ఉపాశర్మ, జి.ఆర్.కె.రెడ్డి, సి.జి. శంకరరావు-హైదరాబాదు, వి.రామలింగాచారి-యాదగిరిగుట్ట, ఎమ్.విజయలక్ష్మి-కామారెడ్డి, కె.రామచంద్రశాస్త్రి, డి.పర్వతాలు -మంచినరసం, టి.ఎస్.ఆర్.ఆంజనేయులు-తూర్పుగోదావరి డా॥టి.వెంకటేశ్వరయ్య, టి.శ్రీలక్ష్మినాగజ్యోతి-నెల్లూరు, వి.శ్యామల శ్రీ, వి.సరస్వతి-కాకినాడ, వి.ఉమామహేశ్వరశర్మ-అనంతపురం, ఓ.విజయలక్ష్మి-రామచంద్రపురం, కె.అల్లీరాణి-తిరుపతి, సి.హెచ్.వి.చక్రపాణి-గుంటూరు, ఎమ్.శిరీష, ఎమ్.బసవ పున్నమ్మ, బి.బ్రహ్మాంధ్రస్వామి-ఒంగోలు, వి.భాస్కరయ్య-చెన్నై, ఎస్.కృష్ణమూర్తి-బెంగళూరు, కె.నరసింహస్వామి-భువనేశ్వర్.

బహుమతి పొందిన విజేత : కె.నరసింహస్వామి-భువనేశ్వర్.

సినిమా కథలను సెన్సిబుల్ గా తెరకెక్కించే దర్శకుడిగా శేఖర్ కమ్ములకు పేరుంది. అతని చిత్రాలలో ఏదో ఒక మంచి విషయం ఉంటుందని, కుటుంబ విలువలకు ప్రాధాన్యం ఇస్తాడని, మహిళల పాత్రలను హుందాగా చూసిస్తాడని చాలా మంది భావిస్తుంటారు. ఆయన తొలి చిత్రం 'డాలర్ డ్రీమ్స్' నుండి ఆ మధ్య వచ్చిన 'ఫిదా' వరకూ ఆయన అదే బాటలో నడిచారు. మధ్యలో వచ్చిన యూత్ ఫుల్ లవ్ స్టోరీస్ 'హ్యాపీ డేస్', 'లైఫ్ ఈజ్ బ్యూటీఫుల్' లో కొన్ని క్యారెక్టర్స్ కాస్తంత ట్రాక్ తప్పి ప్రవర్తించినా హెల్ అండ్ మూవీగా చూసినప్పుడు అందులోనూ శేఖర్ కమ్ముల మార్క్ సెన్సిబిలిటీ కనిపించాయి. అయితే తాజాగా విడుదలైన 'లవ్ స్టోరి'లో రెండు మూడు కీలక అంశాలపై తన అభిప్రాయాలను వెల్లబుచ్చే క్రమంలో తనదైన సున్నితత్వాన్ని అతను కోల్పోయాడు.

గాడితప్పిన శేఖర్ కమ్ముల

ప్రేమనాథం

ఆర్కూర్ కు చెందిన రేవంత్ కన్నడైడ్ క్రిస్టియన్. అతని తండ్రి చనిపోయే సమయానికి వారి పొలం ఊరిలోని భూస్వామి నర్సింహులు ఆధీనంలో ఉంటుంది. రేవంత్ తల్లి పొలాన్ని తిరిగి పొందడమే తమ ఆత్మగౌరవంగా భావించి కాయకష్టం చేసి విడిపిస్తుంది.

అదే గ్రామంలో అంగన్ వాడీ టీచర్ గా పనిచేస్తూ కొడుకును చదివిస్తుంది. అయితే రేవంత్ కు ఉద్యోగం కంటే ఏదో వ్యాపారం చేసి తన కాళ్ల మీద తాను నిలబడాలని కోరిక. అందుకే హైదరాబాద్ కి వచ్చి ఫిట్ నెస్ సెంటర్ పెడతాడు. ఇదే సమయంలో నర్సింహులు అన్న కూతురు మౌనిక ఉద్యోగం వెతుక్కుంటూ సిటీకి వస్తుంది. అక్కడ రేవంత్ తో ఏర్పడిన పరిచయం ప్రేమగా మారుతుంది. రెండు వేర్వేరు కులాలు, మతాలకు చెందిన తమ మధ్య చిగురించిన ప్రేమ ఏ తీరాలకు దారి తీస్తుందో ననే భయం రేవంత్ కు ఉంటుంది. తమ కళ్లముందే ఓ పరువు హత్య జరిగిన నేపథ్యంలో రేవంత్, మౌనిక ఎలాంటి నిర్ణయం తీసుకున్నారు? వారి ప్రేమ ప్రయాణం ఎలా సాగింది? అనేది మిగతా కథ.

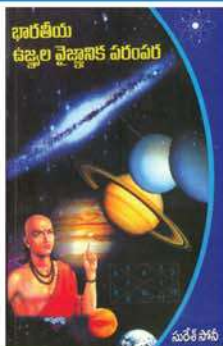
ఇవాళ కులవివక్షత అనేది అంతగా అభివృద్ధి చెందని మారుమూల గ్రామాలలో కొంత ఉండి ఉండొచ్చు. ఆ కారణంగానే మనుషులు ఆత్మాభిమానం అనే వంకతో పరువు హత్యలూ చేస్తూ ఉండొచ్చు. కానీ చదువుకున్న యువతీ యువకులు పెళ్లి విషయంలో కులాల హద్దలను చెరిపేస్తున్నారు. దాదాపుగా ప్రతి కుటుంబంలోనూ కులాంతర వివాహాలు జరుగుతూనే ఉన్నాయి. కులోన్మాదాన్ని

ప్రోత్సహించాడని, కుల వివక్షతను పాటించడం సరికాదని ప్రతి ఒక్కరూ చెబుతారు. అయితే ఇటీవల పనికట్టుకుని హిందూ సమాజాన్ని బలహీన పరిచే విధంగా కులోన్మాదంతో ఇది కలుషితం అయిపోయిందన్నట్టుగా తమిళ దర్శకులు సినిమాలు ఎక్కువగా తీస్తున్నారు. వారిని చూసి కొందరు తెలుగు దర్శకులూ అదే బాట పట్టారు. ఈ యేడాది వచ్చిన 'ఉప్పెన', శ్రీదేవి సోదా సెంటర్, నారప్ప' తదితర చిత్రాలలో ఇదే అంశాన్ని ప్రధానంగా తీసుకున్నారు. శేఖర్ కమ్ముల సైతం దానినే చూపించాడు. కేవలం కులవివక్షతను మాత్రమే తీసుకోకుండా చదువుకున్న అమ్మాయిలు తమ కాళ్ల మీద తాము నిలబడాలనే సందేశాన్ని ఇచ్చాడు. కానీ కథానాయిక పాత్రను తీర్చిదిద్దడంలో శేఖర్ కమ్ముల విఫలమయ్యాడు. ఉద్యోగం కోసం జరిగే ఇంటర్వ్యూలో కాపీ కొట్టడం, క్వశ్చన్ పేపర్ ను ఆమె స్నేహితురాలు ముందే లీక్ చేయడం ఇలాంటి సన్నివేశాల ద్వారా హీరోయిన్ పాత్ర పలచబడిపోయింది. అలానే తల్లి కాయకష్టం చేసి దక్కించుకున్న పొలాన్ని తాకట్టు పెట్టి ఫిట్ నెస్ సెంటర్ పెట్టిన హీరో, తన ప్రేమకోసం దాన్ని క్షణాల్లో మూసేయాలనే నిర్ణయం తీసుకోవడం సమంజసంగా లేదు. ఇక ఊరి నుండి పారిపోతూ స్వశాసంలో హీరో కులవివక్షతపై చెప్పే సంభాషణలూ బలవం తంగా చెప్పించినట్లే ఉన్నాయి. ఆరునెలల పాటు దుబాయ్ లో హీరో చేసే ఉద్యోగం, హీరోయిన్ ఆత్మహత్య ద్రామా, ఆ పైన విదేశాలలోనే స్థిరపడి పోవాలనుకోవడం ఇవేమీ ప్రేక్షకులను కన్నీస్సే చేసే అంశాలు కావు.

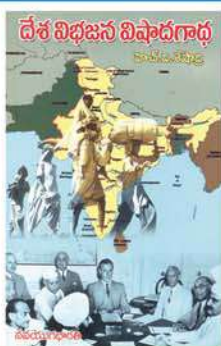
నిజానికి ఈ సినిమా ద్వారా శేఖర్ కమ్ముల చెప్పాలనుకున్న ప్రధానాంశం వేరే ఉంది. అది చైల్డ్ అబ్యూజ్. చిన్నారి పిల్లల్ని బయటి వ్యక్తులు, కొన్ని సందర్భాలలో ఇంటిలోనే వారే శారీరకంగా హింసిస్తే.. వారి మానసిక పరిస్థితి ఎలా ఉంటుందనేది చూపించాలని అనుకున్నాడు. అయితే, కుటుంబ విలువలకు ప్రాధాన్యమిచ్చే శేఖర్ కమ్ముల నుండి ఇలాంటి కథను ప్రేక్షకుడు ఊహించడు. మగ పిల్లలను బాధ్యతతో పెంచడంతో పాటు, ఆడపిల్లలకు సమాజంలో పరాయి వ్యక్తులతో ఎలా మెలగాలో, వారి స్వర్యలో ఉండే తేడాను ఎలా గుర్తించాలో చెప్పాల్సిన బాధ్యత ప్రతి తండ్రి, ముఖ్యంగా ప్రతి తల్లి మీద ఉంటుంది. అయితే శేఖర్ కమ్ముల ఈ అంశాన్ని తన చిత్రంలో చూపించబోతున్నానని ముందే ప్రేక్షకులను మానసికంగా ప్రిపేర్ చేసి ఉంటే బాగుండేది. కానీ పలు ఇతర అంశాలతో పాటు దీన్ని కూడా క్లయిమాక్స్ లో హఠాత్తుగా తెరమీదకు తీసుకురావడంతో హృదయానికి హత్తుకునేలా, కన్నీస్సింగ్ గా చూపించలేకపోయాడు. నాగచైతన్య, సాయిపల్లవి, ఈశ్వరరావు, రాజీవ్ కనకాల వంటి వారు తమ పాత్రలకు చక్కని న్యాయం చేశారన్నారు. అలానే విజయ్ సి కుమార్ సినిమాటోగ్రఫీ, పవన్ సిహెచ్ సంగీతం ఆకట్టుకున్నాయి. మొత్తం మీద శేఖర్ కమ్ముల తన మనసులోని భావాలను వ్యక్తంచేయడంలో ఎక్కడో తడబడ్డాడు. బహుశా ఉన్నవారి ఇన్ ఫ్లయెన్స్ కు అతను గురికావడం వల్లే, తలోగ్గడం వల్లే ఇది జరిగి ఉండొచ్చు.

వ్యాసకర్త : సీనియర్ జర్నలిస్ట్

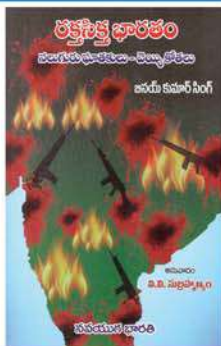
జాతీయ భావాలను మేల్కొల్పే ఉత్తమ సాహిత్యం మీరు తప్పక చదివి, పదిమందిచే చదివించదగిన పుస్తకాలు

వెల : ₹. 200/-

వెల : ₹. 300/-

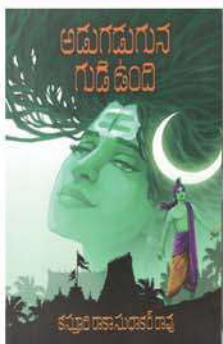
వెల : ₹. 200/-

వెల : ₹. 60/-

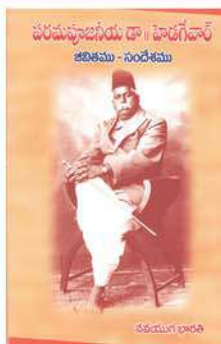
వెల : ₹. 120/-

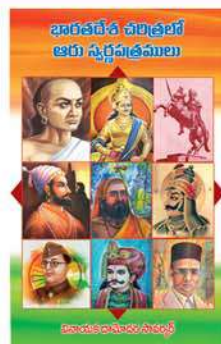
వెల : ₹. 100/-

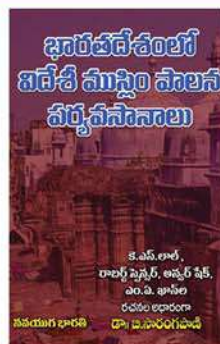
వెల : ₹. 90/-

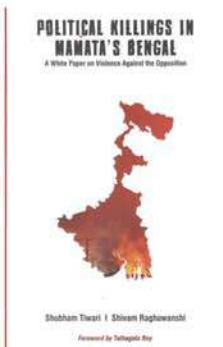
వెల : ₹. 90/-

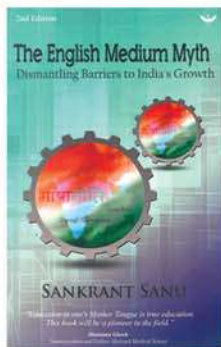
వెల : ₹. 250/-

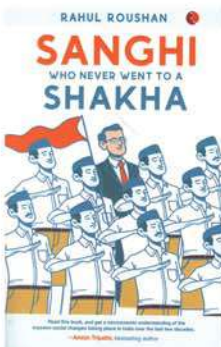
వెల : ₹. 250/-

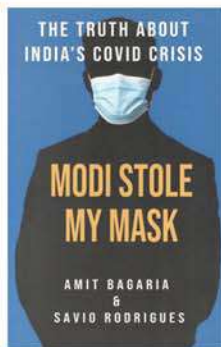
వెల : ₹. 149/-

వెల : ₹. 299/-

వెల : ₹. 395/-

వెల : ₹. 399/-

వెల : ₹. 499/-

పై పుస్తకములకు మరియు క్రొత్త, పాత నవయుగ భారతి ప్రచురణలకై సంప్రదించండి

ఫోన్ ద్వారా మీకు కావలసిన పుస్తకాలు తెలియజేయండి! రిజిస్టరు పోస్టులో అందుకోండి!!

సాహిత్య నికేతన్ : 3-4-852, కేశవనిలయం, బర్మత్ పురా, హైదరాబాద్ -27.

040-27563236, 9290127329

సాహిత్య నికేతన్ : ఏలూరు రోడ్, గవర్నరు పేట, విజయవాడ - 2, దూరవాణి : 63035 41244

From:

JAGRITI Telugu Weekly

Jagriti Bhavan, H.No.3-4-228/4/1,

Lingampally, Kachiguda, Hyderabad-500027

email : jagritiweekly@gmail.com, web : jagritiweekly.com

Date of Publication Every Monday : 04.10.2021

Date of Posting Every Friday & Saturday

Postal Regn. No. HSE/1052/2021-2023

RNI Regd. No. 3270/57

Volume : 73 Issue : 47

వైద్యులు సైతం విశ్వసించేది

అశ్వినీ హెయిర్ ఆయిల్ నే

అశ్వినీ హెయిర్ ఆయిల్ జుట్టురాలడం,

చుండుని అరికట్టడంలో

ప్రతిభావంతంగా ఉంటుందని

వైద్యులు సైతం నమ్ముతున్నారు.

డా॥ ధర్మేంద్ర దూబే,
ముంబయ్, మహారాష్ట్ర.

“అశ్వినీ హెయిర్ ఆయిల్ లో వాడే ప్రత్యేకమైన పదార్థాలు, జుట్టు మూలాలని పటిష్టం చేసి, చుండు నుంచి సంరక్షిస్తాయి. సహజమైన జుట్టు రంగుని కొనసాగించడంలో సహకరిస్తుంది. అందుకే నేను నా పేషెంట్స్ కి అశ్వినీ హెయిర్ ఆయిల్ నే వాడమని సలహా ఇస్తాను. అలా వాడిన వారిలో తొంభై శాతం మందికి అనుకూల ఫలితాలొచ్చాయి.”

డా॥ ప్రసాద్,
కోయంబత్తూర్, తమిళనాడు.

“అశ్వినీ హెయిర్ ఆయిల్ ని నేను నమ్ముతాను. ఎందుకంటే ఇది ఒక సహజ ఉత్పత్తి. అశ్వినీ హెయిర్ ఆయిల్ లో వాడే పదార్థాల వల్ల జుట్టు మూలాలకు రక్త ప్రసరణ పెరిగి జుట్టు పెరగడటమే కాక చుండునీ అరికడుతుంది. జుట్టు పెరగడానికి కూడా అశ్వినీ హెయిర్ ఆయిల్ సశాస్త్రీయమైన పరిష్కారం అని నిరూపితమైంది. అలాగే మీరు అశ్వినీ హెయిర్ ఆయిల్ ని క్రమబద్ధంగా వాడడం వల్ల జుట్టు రాలిపోదు.”

డా॥ సుమనా నైర్,
చెన్నై, తమిళనాడు.

“ప్రతివారూ తాము ఉపయోగించే హెయిర్ ఆయిల్ ఎంపికలో చాలా జాగ్రత్తలు వహించాలి. అశ్వినీ హెయిర్ ఆయిల్ లో వాడే కల్తీలేని శుద్ధ కొబ్బరి నూనె వల్ల ఇది సురక్షితమైనదిగా నేను భావిస్తాను. ఇందులో లిక్విడ్ పారాఫిన్ (LLP)లు ఉండవు. అలాగే జుట్టు రాలడానికి కారణమైన నిల్వ ఉండే రసాయనాలూ అశ్వినీ హెయిర్ ఆయిల్ లో ఉండవు.”

**జుట్టురాలడాన్ని అరికడుతుంది
చుండు నుంచి రక్షిస్తుంది**

అశ్వినీ® + అధునా™
హోమియో ఆర్మీకా హెయిర్ ఆయిల్ + అమ్లా షాంపూ

అశ్వినీ హెయిర్ ఆయిల్ ప్రతిరోజు అమ్లా షాంపూ వారానికి మూడుసార్లు వాడడం వల్ల జుట్టు రాలడం తగ్గుతుంది.

Customer Care Toll Free Number : 18008435599

e-mail : customercare@aswini.com | www.aswini.com